İlkbahar 2024

YapıKredi

Crystal

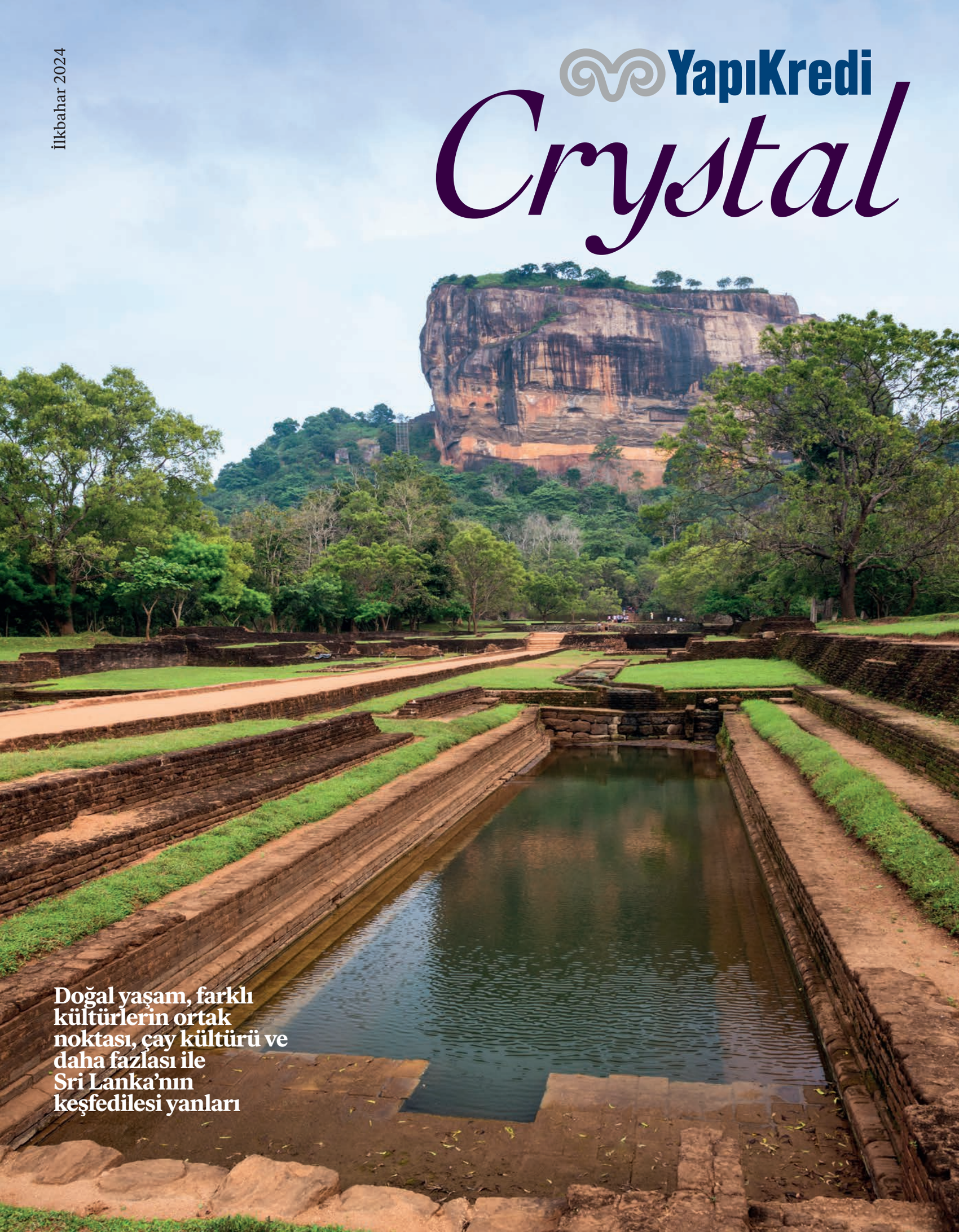

Doğal yaşam, farklı kültürlerin ortak noktası, çay kültürü ve daha fazlası ile Sri Lanka'nın keşfedilesi yanları

Başvuru için **CRYSTAL** yazın, **TCKN** bilginiz ve doğum tarihinizi (gün ay yıl formatında) aralarında birer boşluk bırakarak yazıp **4421**'e gönderin.

Yapı Kredi, kampanyanın geçerli olduğu anlaşmalı mekanlarda değişiklik yapma hakkını saklı tutar.

Crystal ile İstanbul'un en seçkin restoranlarında ayrıcalıklısınız.

Crystal ile sonbaharın keyfini seçkin mekanlarda **%20 indirim** ayrıcalığı ile çıkarın.

- 29
- ADANA İL SINIRI
- ALİ OCAKBAŞI
- BALIKÇI ABDULLAH
- BANYAN
- BEYTİ
- BISTRO33
- BİZ İSTANBUL
- BORSA RESTAURANT
- BOSPHORUS LOUNGE
- CAFE 33
- CAFE DI DOLCE
- CASA LAVANDA
- CHACHA BALIK
- CHINESE & SUSHI EXPRESS
- DA MARIO
- DA VITTORIO RISTORANTE ITALIANO
- DELICATESSEN
- DİVAN
- EATALY
- ESKİYER İSTANBUL
- FRANKIE
- GINA
- GÜNAYDIN
- HIREF BRASSERIE
- ITSUMI
- KEBAPÇI ETİLER
- KEN SUSHI
- KILIMANJARO
- KISS THE FROG
- KIYI RESTAURANT
- KİVA
- KOKOA
- KÖŞEBAŞI
- LACİVERT
- LEONIDAS
- LİMAN GALATAPORT
- LUCCA
- MANGERIE
- MARINEE KABURGA
- MAROMI BY DİVAN
- MASA
- MEZZALUNA
- MIYABI
- MONOCHROME
- MR. MEAT
- MÜRDÜM KEBAP & STEAKHOUSE
- NİŞANTAŞI BRASSERIE
- NOVIKOV RESTAURANT ISTANBUL
- NUSR-ET STEAKHOUSE
- OLEA & THE BAR
- PAPER MOON
- PARK FORA
- PARLE
- PERİHAN MEYHANE
- PINOLI
- RISTORANTE UMBERTO
- ROKA
- SAİT
- SALTBAE
- SNOB STREET FOOD
- SPAGO
- ST. REGIS BRASSERIE
- SUNSET
- SUSHICO
- ŞANS
- TERRAZZA ITALIA
- THE POPULIST
- THE RUA
- USKUMRU
- VAKKO L'ATELIER
- VAKKORAMA CAFE
- VANILLA ROCOCO
- VERANDA PERA
- VOGUE RESTAURANT
- YAMO SUSHI
- ZANZİBAR
- ZUMA

Ayrıcalıklı restoran listesinin tamamını keşfetmek ve detaylı bilgi için:
crystalcard.com.tr

YapıKredi Crystal

MART-NİSAN-MAYIS

YapıKredi

Yönetim
İmtiyaz Sahibi
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. adına
Arda Öztaşkın
-
Yönetim Yeri
Yapı Kredi Plaza, D Blok,
Levent, 34330 İstanbul
Tel: 0212 339 70 00
-
Yayın Kurulu
Özge Bakırçalı, Ceren Aydoğdu,
Esra Arat, Öykü Sönmez,
Mert Nuzumlalı, Deniz Öztürk,
Beran Toksöz, Müjde Metin
-
Yapım - Yayın
Lup Medya Ltd. Şti.
Gümüşsuyu Mah. Ayazpaşa Camii Sok.
No:7/5 Beyoğlu/İstanbul/Türkiye
Tel: 0212 243 6142
info@lupmedya.com
-
Yayın Koordinatörü (Sorumlu)
Beran Toksöz
-
Kreatif Direktör
Müjde Metin
-
Editör
Aylin Kumdagezer
-
Redaksiyon
Melike Tümer
-
Art Direktör
Gözde Çetin
-
Katkıda Bulunanlar
Elif Albay, Ebru Tutrakanlıoğlu,
Ömer Faruk Gündoğdu,
Güvenç Atsüren, Rüzgar Özgün,
Ekin Kurbetçi, Benan Kapucu,
Esra Kağıtçı Dede, Emre Kapçak,
Utku Kuran, Selin Ekim, Oğuz Sezer,
Nalan Özcan
-
Reklam Direktörü
Evrim Yücesoy
evrimyucesoy@qpmagtr.com
-
Baskı
Pelikan Basım Matbaa ve
Ambalaj Sanayi Tic. Ltd. Şti.
Kayaşehir Mah. Ulubatlı Hasan Cad.
Blok 2H Kapı No: 19
34494 Başakşehir / İstanbul
Tel: (0212) 613 79 55
-
Baskı Yeri ve Tarihi
İstanbul, Mart, 2024
-
Yayın Türü
Yerel süreli yayın
-
Tiraj
5.900 adet

Crystal Dergisi, Lup Medya Ltd. Şti. tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Crystal Dergisi'nin isim ve yayın hakkı Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.'ye aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf ve illüstrasyonların her hakkı saklıdır. Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz. Yazıların sorumluluğu yazarlara, yayınlanan ilanların sorumluluğu ise sahiplerine aittir.
Mersis No: 0937002089200741

22
Çok yönlü bir ada: Sri Lanka
Doğal yaşam alanları ve gastronomisi ile Sri Lanka kültürü.

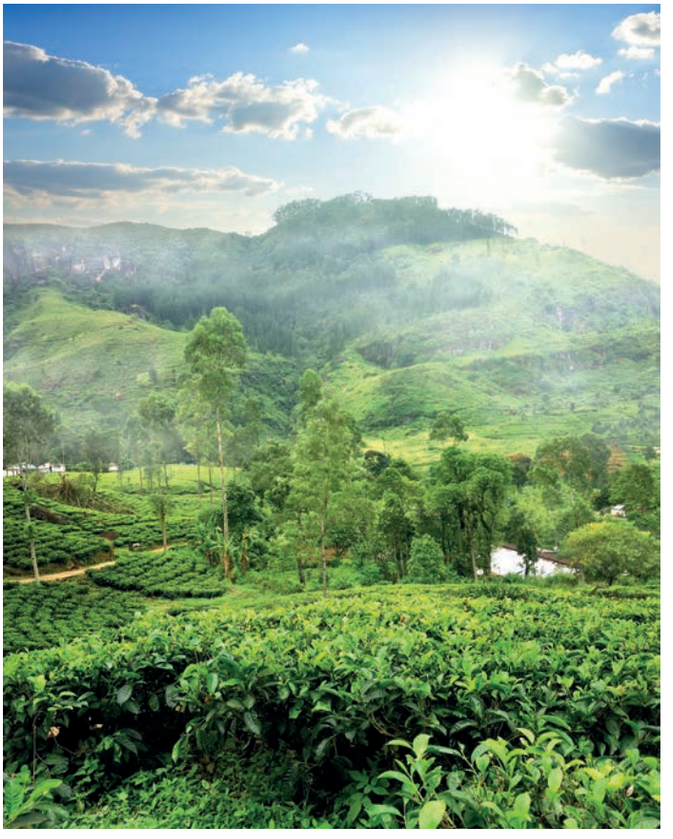

Sri Lanka'nın Nuwara Eliya Dağı'ndaki çay tarlaları.

Bulunduğu ortamdan, daha doğrusu kendisini çevreleyen monotonluktan uzaklaşmak hepimize iyi gelir. O yüzden değil midir ki seyahat için ayrı bir vakit ayırırız. Kişisel olarak varış noktaları değişse de gün sonunda kendimizi huzurlu bir ortamda, en azından farklı bir mekanda bulmanın rahatlığıyla start alır sınırlı zamanımız. İlerleyen zamanlarda vakit ayırıp gideceğiniz bir küçük ada olabilme ihtimaline karşı Crystal İlkbahar 2024 sayısının kapak konusunu Sri Lanka'nın doğasına, kültürüne ve gastronomisine ayırıyoruz. Özellikle dikkat etmeniz gereken bazı noktaların olduğunu şimdiden söyleyelim. Ada ülkesini terk ettikten sonra lüks tren yolculukları ile kara parçalarını birbirine bağlayan demir yollarına geçiş yapıyoruz. İlerleyen periyotlarda tamamlanacak mimarinin mega projelerini incelerken bu devasa anlayışa taban tabana zıt bir düşünce olan minimalizm ile kontrast yaratıyoruz. Küresel ısınmanın odağında iklim değişikliği araştırmalarına odaklanırken, öte yandan da mevsim geçişlerinde giymekte kararsız kaldığımız espadrilleri dünden bugüne mercek altına alıyoruz. Kısacası teknolojiden gastronomiye geniş bir alanda, Crystal'ı okuduğunuz süre boyunca sizi bulunduğunuz ortamdan uzaklaştırmak istiyoruz. Kimi zaman zihninizin serbest kalabildiği bir ilkbahar olması dileğiyle. Keyifli okumalar...

60
Bir tutam aranjman
Çeşitli boyutlarda farklı amaçlar.

Maserati Grecale
Her Günü Olağanüstü Kılar

MASERATI GRECALE'Yİ KEŞFEDİN.
ZARAFET VE GÜÇLE OLAĞANÜSTÜ BİR ŞEKİLDE ÖNE ÇIKIN.

Fer Mas Oto Tic. A.Ş.
Kuruçeşme Cad. No: 27 Kuruçeşme/İstanbul
Tel: (0212) 263 30 01

Otokoç Antalya
Altınova Sinan Mah. Serik Cad.
No: 301 07170 Kepez/Antalya
Tel: (0242) 225 18 18

Otokoç Ankara
Söğütözü Mah. Söğütözü Cad. No: 2
Koç Kuleleri C Blok No: 8–9 Çankaya/Ankara
Tel: (0312) 220 55 02

Mengerler Bursa
Ovaakça Santral Mah. İstanbul Cad.
No: 644 Osmangazi/Bursa
Tel: (0224) 261 11 14

Maserati

Motor: L4 MHEV, Azami Güç: 300 CV/450 Nm, Azami Hız: 240 km/s, 0–100 km Hızlanma: 5,6 sn, Yakıt Tüketimi (karma) min.–maks.: 8,7–9,2 L/100 km, CO_2 Emisyon Oranları (karma) min.–maks.: 198–208 g/km. İlanda belirtilen veriler versiyona göre değişiklik göstermektedir.

Koç

İÇİNDEKİLER

34 **Tren ne zaman kalkıyor?**
Lüks tren yolculukları tasarım, gastronomi ve seyahat üçgeninde.

72 **Artizan adımlar**
Espadrillerin yeniden aramıza katıldığı ilkbahardan.

42 **ABC felsefesi: Minimalizm**
Minimalizm disiplininden hareketle.

80 **Mobilize gelecek**
Teknolojik ilerlemelerde iç tasarım dinamiği.

66 **Mega potansiyel**
Sene içerisinde tamamlanması beklenen büyük ölçekli projeler.

Konuttan altyapıya,
iş merkezlerinden
ulaşıma, parklardan
barajlara ve eğitim
kampüslerine kadar,
nitelikli, modern
ve prestijli yapılarla

GELECEĞİ YAPILANDIRIYORUZ

yapiveyapi

www.yapi-yapi.com.tr

YAPI & YAPI

GÜNDEMDEN KISA KISA

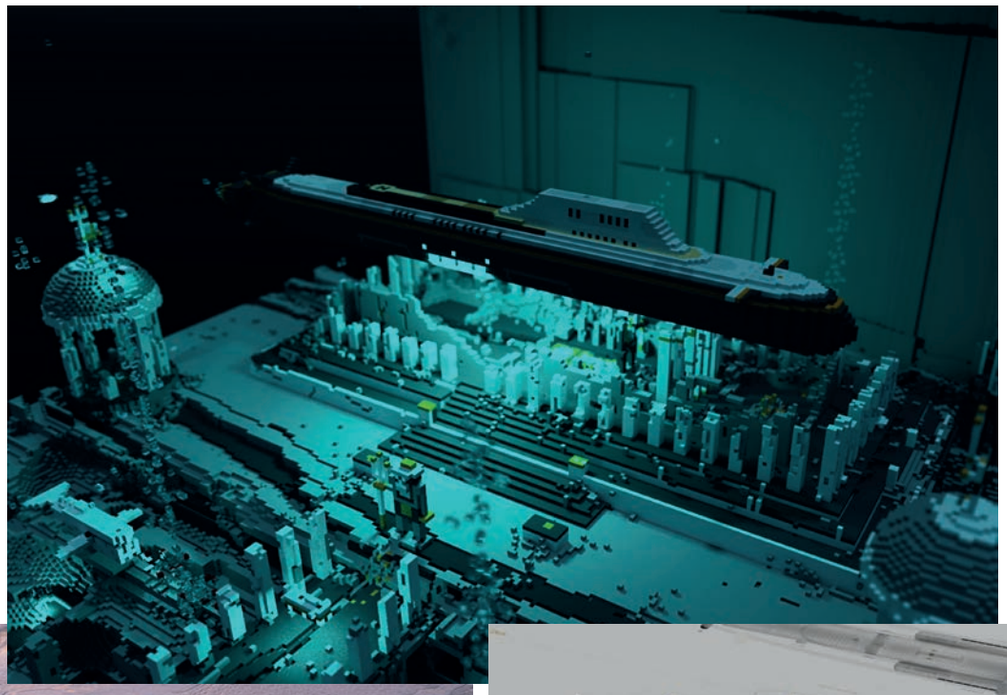

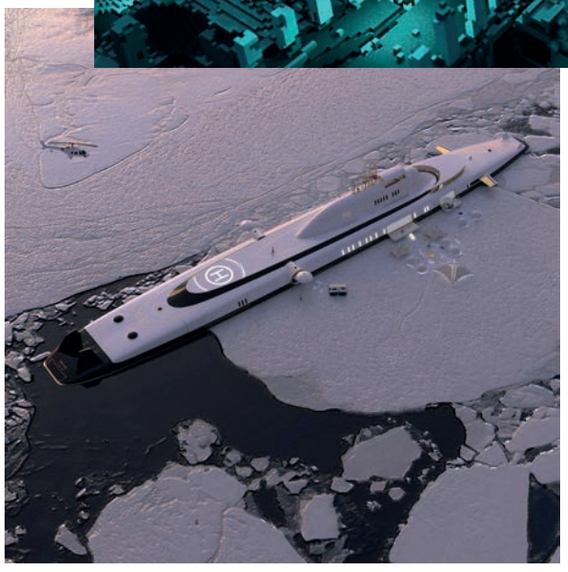

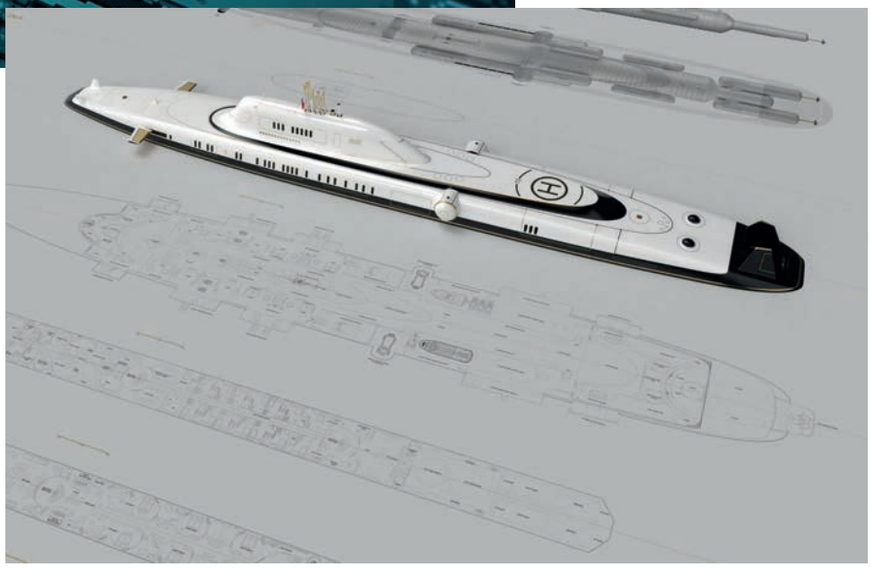

ALT ÜST TASARIM

Bu zamana kadar çeşitli yat tasarımlarına bu bölümde yer verdik, ancak Avusturyalı şirket Migaloo'nun son adımı ile işler bir hayli değişecek gibi duruyor. 165 metre uzunluğundaki bu süper denizaltı yat tasarımının adı Migaloo M5. Şimdilik teknik veriler, denizaltının okyanus yüzeyinin yaklaşık 250 metre derinliğe kadar inebileceğini ve dört haftaya kadar su altında kalabileceğini öne sürüyor. Ayrıca firma; helikopter pisti, yüzme havuzu, spor salonu ve sinema gibi geleneksel bir süper yatla aynı lükslerin çoğuna sahip olan tasarımın denizaltına da inmesiyle daha kapsamlı bir inziva ve macera hissi sunduğunu savunuyor. Kendisini "özel dalgıç yat" tasarım stüdyosu olarak tanımlayan Migaloo, bugüne kadar herhangi bir prototip ortaya çıkmamasına rağmen 2 milyar dolarlık denizaltı için sipariş aldığının altını çiziyor. Menzilinin kabaca 15.000 kilometre olacağı, suda 20 deniz mili, su altında ise 12 deniz mili hıza sahip olacağı beklentiler arasında. Ayrıca Migaloo M5 sahipleri isteğe göre çeşitli yüzey botları ve çıkarma gemilerinin yanı sıra su altı keşifleri için 12 kişiye kadar ağırlayabilen daha küçük denizaltı seçeneklerini de tercih edebilecekler. İç mekanın varsayılan tasarımında DJ kabini bulunan büyük bir salon, yüzme havuzu ve spa, spor salonu, sanat galerisi ve sinemanın yanı sıra çok sayıda salon ve yemek alanı içeren alanlar gösteriliyor. Ayrıca, sahibinin özel tercihleri ve gereksinimleri baz alınarak bir dizi kişiselleştirme yapılacağı da konuşuluyor. Migaloo, denizaltılarının geleneksel denizaltılardan ayırt edilmesi için beyaza boyanmasını öngörüyor. Bu fikir de firmanın adını Avustralya'nın doğu kıyılarında bulunan nadir bir albino kambur balinadan almasıyla eşleştiriliyor.

Migaloo M5, lüks kavramına farklılık getirerek sadece denizin üstü ile değil altı ile de iletişime geçiyor.

GELİŞEN SPEKTRUM

Moda markaları seçkilerini sadece kıyafetlerle sınırlamayalı bayağı oldu. Loewe ise bu mum başlığıyla denkleme 2020 yılında dahil oldu. Elbette sadece mum odağında değildi bu adım; sabunlar, difüzörler ve oda spreyleri de modaevinin bir parçası olmaya başladı. Bu zamana kadar koku seçkisinde sebze ve meyvelerin baskın olması bir yana mumların hazneleri de bir o kadar önemliydi. Zira mumlar farklı renk seçkisine sahip el yapımı seramiklerde muhafaza ediliyor. 2024 yılına dönecek olursak, markanın bu alandaki gelişmelerini takip etmeye devam ediyoruz, odağımızda ise mantar ve kavrulmuş fındık esansı var. Mushroom, Agaricus bisporus mantarı olarak da bilinen portobello türlerini çağrıştıran topraksı bir kokuya sahip. Ek olarak notalar ağırlıklı olarak odunsu ve zamanla paçuliyi ortaya çıkaracak şekilde düzenleniyor. Roasted Hazelnut, kavrulmuş fındığın kokusunun odunsu ve ceviz notaları ile birleştirildiği mum. Tüm Loewe kokulu mumlarda olduğu gibi, seçkiye eklenen yeniler de pamuklu fitil ile tamamen doğal balmumundan üretiliyor. Sırlı seramik hazneler mum bittikten sonra dekoratif birer nesneye dönüşecek tasarım diline sahip. Ayrıca her iki kokunun da oda spreyi versiyonu olduğunu belirtelim.

Loewe "Mushroom" ve "Roasted Hazelnut" mumlarına ek olarak aynı kokulardaki oda spreyleri satışta.

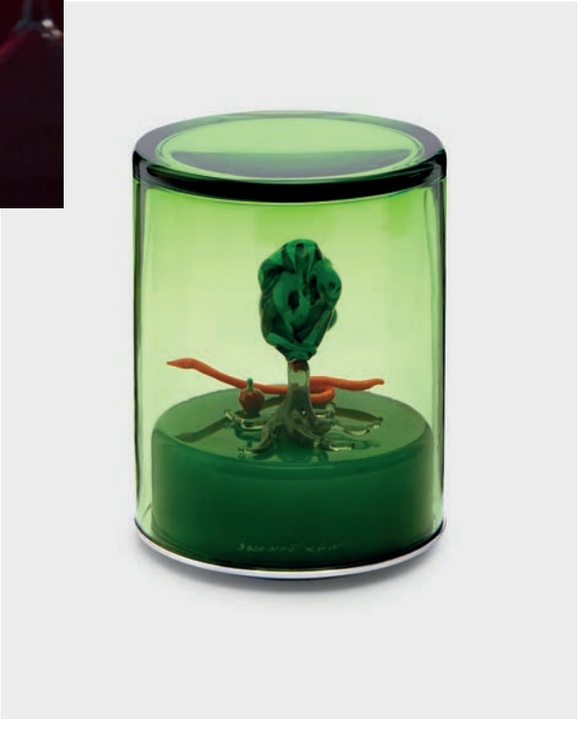

DEĞİŞMEYEN DEĞİŞİM

Teknoloji ile birlikte mum yakmanın nostaljik, şarj edilebilir lambaların daha pratik olduğu gerçeğini kabul ediyoruz. Ancak tasarım nezdinde halen bazı noktalarda hassasız; örneğin, cam ve koku. Green Wolf Lighting aracılığıyla Murano'daki cam üfleyicilerden işlevsel sanat eserleri alınıyor ve Londra'daki stüdyoda bu malzeme birer tasarıma dönüştürülüyor. Green Wolf'un portatif aydınlatma koleksiyonu, mücevher tasarımcısı Solange Azagury-Partridge tarafından tasarlanan iç heykellerle tamamlanıyor. Ancak belirtelim, tasarımlar akşam yemeğinde fazla rahatsız etmeyen kokulu bir mum aslında. Beş farklı tasarımın her biri 1000 adetle sınırlı sayıda üretiliyor. Eden, Rainbow, Sun ve diğerleri; Venedik sanatı "il vetro a lume" yöntemleri kullanılarak erimiş camla şekillendirildi. Bununla birlikte, bu karmaşık tasarımları gerçekleştirebilecek zanaatkarları bulmak da tahmin edersiniz ki bir hayli zor. Öte yandan her bir tasarımın içerisinde yer alan minyatür heykellerin doğa manzaralarını anımsatan bir tarafı da var.

Green Wolf Lighting by Solange Azagury-Partridge koleksiyonu hakkında daha fazla bilgiye ulaşmak için *www.abask.com* adresinizi ziyaret edebilirsiniz.

Issey Miyake hakkında detaylı bilgiye *www.taschen.com* üzerinden ulaşabilirsiniz.

İŞLEVSEL YARATICILIK

1983'te Japon tasarımcı Issey Miyake, *The New Yorker*'a "ileriye gitmeyi, kalıpları kırmayı" hedeflediğini söyledi. Bunu takip eden, sınırları zorlayan moda çizgileriyle sadece kalıpları kırmakla kalmadı, aynı zamanda kıyafetleri tamamen yeniden şekillendirdi. Şiirsellik ve pratikliğin birleşimiyle yarattığı eserler gelenek, teknoloji ve günlük işlevler arasındaki sınırları bulanıklaştırıyor. Miyake'nin 1960'tan 2022'ye kadar olan kıyafetlerinin eksiksiz geçmişi, tasarımcının vizyonu ve cesareti ise *Issey Miyake* basımında bir araya getiriliyor. Midori Kitamura tarafından başlatılan ve tasarlanan kitap, Miyake'nin kariyerinin ilk günlerine, hatta Miyake Design Studio'yu kurmadan önceki malzeme ve tekniklerinin doku odaklı orijinalliğine bakıyor. Miyake ile yaklaşık 50 yıllık ortak çalışmadan yararlanan Kitamura, A Piece of Cloth konsepti, 1980'lerin Body Series'i, Miyake Pleats serisi gibi pratik, gündelik tasarımları temel alan kıyafetler aracılığıyla malzeme ve teknik yeniliklerinin ansiklopedik bir referansını yaratıyor. Ayrıca Kazuko Koike, geniş kapsamlı makalesinde, hem Miyake'nin çalışmalarının tam kronolojisini hem de kişisel profilini sunarak, repertuarını gençlik yıllarından itibaren yönlendiren hırs ve ilhamlara bakıyor.

Miu Miu, 2025 yılında güzellik ürünleri ile karşımızda olacak.

MODADAN BAKIMA

Modaevlerinin bir süredir radarında olan güzellik ürünleri segmentine bir marka daha ekleniyor; Miu Miu. Lüks güzellik serisinin oluşturulması, geliştirilmesi ve dağıtımı için L'Oréal Groupe ile dünya çapındaki özel ortaklığını ve lisans anlaşmasını duyurdu. Miu Miu'nun CEO'su Benedetta Petruzzo, bir açıklamasında ortaklığı özetliyor: "L'Oréal gibi farklı ve lider bir şirketle bu ortaklığı duyurmaktan heyecan duyuyoruz. Bu yeni bölüm, markanın büyümesini sürdürecek ve Miu Miu'nun kategorideki tüm potansiyelinin daha da ortaya çıkarılmasına yardımcı olacak". Hatırlarsanız 2015 yılında ilk kokusunu pazara sunmak için Coty ile birlikte çalışmıştı marka, ancak sistemde bazı değişiklikler yapılması gerektiğine kanaat getirmiş olmalılar ki bir sonraki iş birliği L'Oréal ile gerçekleşiyor. Bir de L'Oréal Luxe Başkanı Cyril Chapuy'e de kulak vermeli: "Geçtiğimiz yıllarda Prada ile başarılı bir şekilde güçlü bir ortaklık kurduk. Şimdi Miu Miu'ya hoş geldin demekten ve onun güzellik ürünlerindeki potansiyelini ortaya çıkarmaktan büyük heyecan duyuyoruz. Miu Miu, yaratıcılık ve dinamik konumuyla, L'Oréal Luxe'ün marka portföyünü tamamlayacak ve kokularda dünya çapındaki liderliğimizi güçlendirecek." Bekliyoruz...

PARİS'İ YENİDEN KEŞFETMEK

Eminiz ki birçoğumuz Paris'i birden fazla kez ziyaret etmişizdir. Her daim keşfedilecek bir alan sunan bu şehir, her ne kadar son dönemde Olimpiyatlarla gündemimizde olsa da yakın zamanda seyahat planlarında Paris olanlar için bir alternatifimiz var: Beata Heuman tarafından tasarlanan Hôtel de la Boétie. Champs-Élysées bölgesinin yakınında yer alan 40 odalı otelin tasarımı rokoko tarzını modern tasarımla birleştiriyor. Heuman'ın seçimleri Paris stilinin sadeliğiyle ama bir bakıma farklılıklarıyla şekilleniyor. Binanın 19. yüzyıl mimarisinden kalan cephesine canlı renkler, doğal ahşap, paslanmaz çelik gibi malzemelerden oluşan sade iç mekanları eşlik ediyor. Üç renk ile eşleştirilen odaların her birinde sıra dışı sanat eserleri, antikalar ve gardıroplardaki "Knot" kulplar, "Cub" sandalye, "Dodo Egg" ya da "Paper Bag" aydınlatmalar gibi Heuman'ın kendi koleksiyonu "Shoppa"dan pek çok öğesi sergileniyor. Modern tasarım çoğunlukla doğal olarak eskiyecek natürel ve katı malzemelerden oluşuyor; çalışma masaları, komodinler ve kahvaltı masalarının tamamı zamanla güzel bir patina oluşturacak ahşaptan üretiliyor. Hôtel de la Boétie'nin Le Petit Palais, Le Grand Palais, l'Arc de Triomphe, Musée Yves Saint Laurent, La Galerie Dior ve Avenue Montaigne gibi Paris'in bildiğimiz mekanlarına oldukça yakın olduğunu da belirtelim.

Beata Heuman tarafından tasarlanan Hôtel de la Boétie, modern ve tradisyonel bir tasarım diline sahip.

Z KUŞAĞI ROMANTİZMİ

Horace Trumbauer tarafından 1912'de tasarlanan, Yukarı Doğu Yakası'nın simgesel yapılarından biri olan James B. Duke House, Coach'un Sonbahar/Kış 2024 seçkisine ev sahipliği yaptı. Ancak konumuz mekan değil. Stuart Vevers, koleksiyonu özetledi bile: Yeni neslin klasisizmi, onun kinayelerini kendi imajlarında ve ihtiyaçlarına göre yeniden tanımlayabilmeleri hakkında. Geçen sezon Coach'ta 10. yılını kutlayan tasarımcı, genç ve ilerici müşterileri için lüks gardırop geleneklerini yeniden bağlamlandırarak Z Kuşağı için bu fikrin kilidini açmak üzere yola çıktı. Bunu gündelik ve resmi kıyafetleri yan yana getirerek yaptı: Büyük boy "C Crest" kapüşonlu üstlerin üzerine yerleştirilmiş pamuklu ve kruvaze deri trençkotlar, smokin ceketleri de benzer şekilde gündelik giyim alt katmanlarıyla kontrast oluşturuyordu. Hedef, bir şekilde hem güzel hem de gösterişsiz bir şey yaratmaktı ve sonuç, Coach'un doğduğu şehrin bugünkü ruhunun tarzına oldukça uyarlanabilirdi.

Coach, Sonbahar/Kış 2024 koleksiyonu ile yeni neslin klasisizmini ele alıyor.

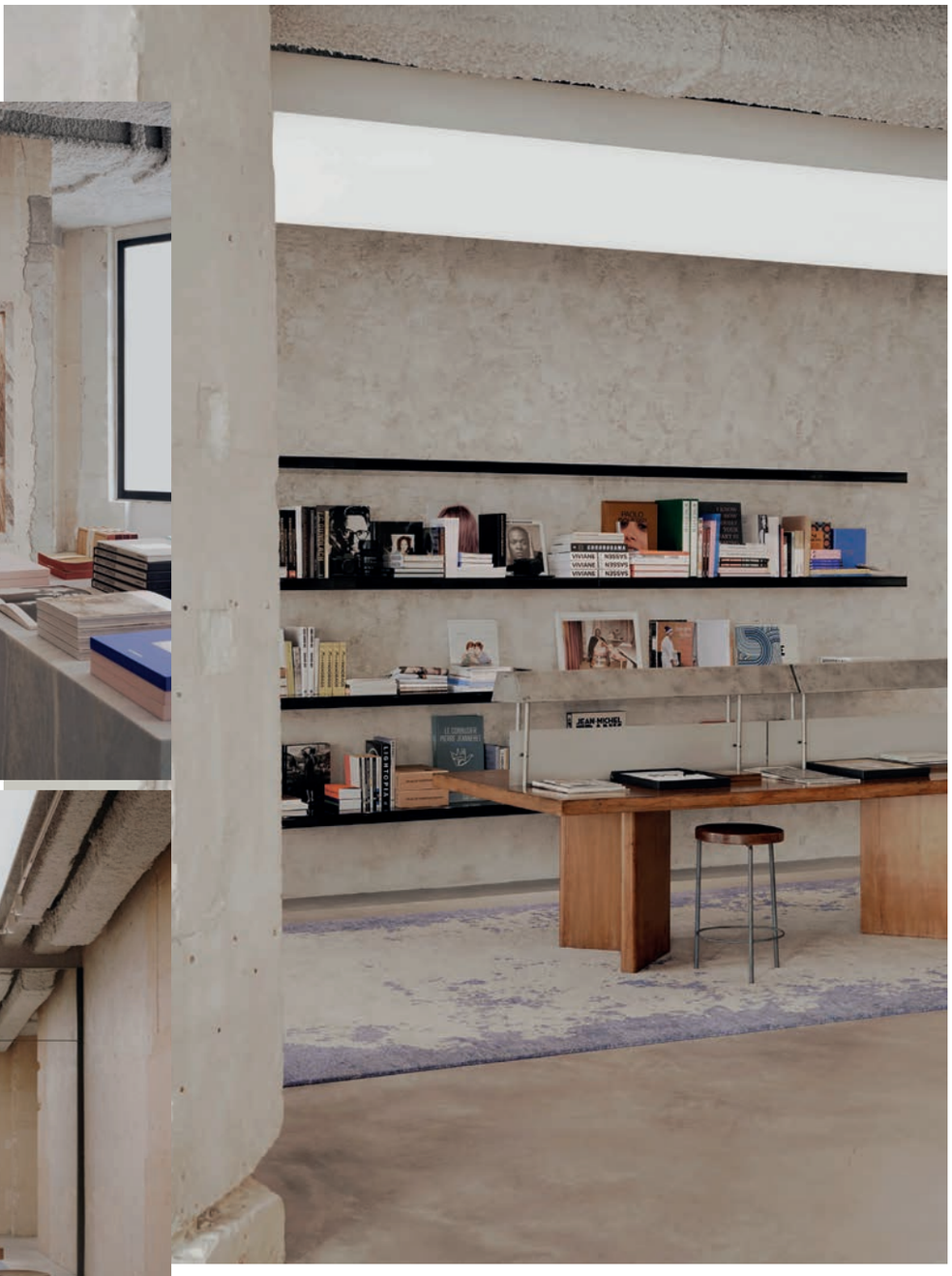

KÜLTÜR, KİTAP VE PARİZYEN

Saint Laurent'in Kreatif Direktörü Anthony Vaccarello, Aralık ayında Paris'teki amiral gemisinin (aynı zamanda markanın en büyüğü) kapılarını açtıktan sonra, modaevini Paris kökleriyle birleştirmeye devam ediyor ve mimari açıdan çekici başka bir girişimle karşımıza çıkıyor. Rue de Grenelle'nin en yeni kültür merkezi olan Saint Laurent Babylone, sıradan kitapçılardan çok daha fazlası; burası Vaccarello'nun bakış açısıyla sanatın, müziğin, modanın ve her türden kültürün birleştiği bir yer. Saint Laurent Babylone mermer masaları, raflarıyla markanın -yazımızın en başında bahsettiğimiz- Paris amiral gemisinin iç mekanını andırıyor. Nadir kitaplar, Pierre Jeanneret arşiv masasının üzerinde duruyor ve sayfaları çevirmek için eldiven gerekiyor. Saint Laurent Babylone'da bulabilecekleriniz sadece kitaplar değil, aynı zamanda Vaccarello tarafından seçilen bir dizi plak ve dergiye de göz gezdirebilirsiniz.

Saint Laurent Babylone'da kitap, plak ve dergi gibi birçok sanat bağlantılı parçalar derleniyor.

Bang & Olufsen, Beoplay A9'un yıl dönümü adına başlattığı Art of A9'a ilk kez bir stüdyo sanatçısı ekliyor.

MÜZİK NOTALARINDAN SES DALGALARINA

Hatırlayacağınız üzere Bang & Olufsen fenomen tasarımlarından biri olan Beoplay A9'un onuncu yıl dönümünü kutlamak için farklı konumlardaki sanatçılarla iş birliği içerisine girmişti. Art of A9 adını alan projede aralarında Türk isimler de olmak üzere birçok sanatçı Beoplay/Beosound A9 tasarımın yüzeyini renklendirdi. Projenin sona erdiğini düşünmeye başlamışken marka, Grammy Ödüllü MonoNeon ile iş birliğini duyurdu, henüz hiçbir şey bitmiş değil. MonoNeon kariyerindeki eklektik yaklaşımına gönderme yaparak sınırlı sayıda üretilen Beosound A9'un bir parçası oldu. Bir başka deyişle, MonoNeon'un kişisel estetiği A9'un dairesel formunun merkezinden kenarlara doğru yayılıyormuş hissi veren desenlerle hoparlör bir ses sanatı parçasına dönüşüyor. Öte yandan Bang & Olufsen'in önceki iş birlikçileri arasında Danish Studio Norm Architects gibi isimler yer alıyor olsa da marka ilk kez bir stüdyo sanatçısı ile aynı noktada buluşuyor. Beosound A9'un kişilerin kendilerini ifade etmek için sunduğu tuval, odayı dolduran yedi sürücü içeren dairesel formuyla üç sağlam meşe ayağın üzerinde duruyor. Normal model, Kvadrat yünü de dahil olmak üzere çeşitli renkli kumaş kaplamalarıyla mevcut. Sınırlı sayıda üretilen bir modelde yer almasının yanı sıra, bu özel tasarım mevcut A9 sahipleri için ayrıca satın alınabilecek.

FARKLI BİR NEW YORK MU?

Her şehrin kendine has bir silüeti olduğu gerçeğinde New York'u şüphesiz her daim yükselen yapılarıyla anımsıyoruz. Ancak New York'u artık daha farklı hatırlayabilirsiniz, gökdelenler halen oyunda tabii ki. BIG'in (Bjarke Ingels Group), "Özgürlük Plazası" projesinde büyük bir halka açık park, bir müze ve konsollu bir köprüyle birbirine bağlanan iki gökdelen yer alıyor. Doğu Nehri boyunca yer alan yeni bir kültür merkezinde Özgürlük ve Demokrasi Müzesi'nin yer alacağı devasa bir açık kamusal alan yer alacak. Ayrıca iki konut kulesi, iki otel, butik ve restoranlar için alan olacak. Kulelerin tasarımları estetik olarak şehrin 50'li ve 60'lı yıllardaki modernist binalarından ilham alırken, kavramsal olarak da orijinal sitenin mimarlarının niyetinden esinleniliyor. BIG'in kurucusu Bjarke Ingels, "Le Corbusier, Niemeyer ve Harrison, BM Sekreterlik Binası'nı tasarladığında, Manhattan'ın yoğun kentsel ızgarasına bir uluslararası modernizm vahası aşılayarak nehir üzerinde kuleler ve pavyonlarla çerçevelenmiş bir park yarattılar" dedi. Ancak Ingels, BM Genel Merkezi'nde yürütülen işin doğası gereği bu parka erişimin kısıtlı olduğunu söylüyor.

Bjarke Ingels Group'un New York'taki yeni projesiyle birliktelik duygusunu bölgeye geri getirmeyi umuyor.

ART SHOW: GALERİLER BULUŞMASI

Fotoğraflar: Irmak Erdemli

Bu zamana kadar Yapı Kredi'yi sadece dahil olduğu profesyonel alanı ile değil farklı disiplinlere uzanan çok yönlülüğü ile ele aldık, almaya da devam ediyoruz. Bu sefer rotamızı, 21-25 Şubat 2024 tarihleri arasında The Ritz-Carlton Residences'da Yapı Kredi Özel Bankacılık'ın kurumsal sponsorluğunda ve Bilgili Holding'in ana sponsorluğunda gerçekleşen "Art Show: Galeriler Buluşması" ile sanata çeviriyoruz. 24 çağdaş sanat galerisinin bir araya geldiği organizasyonda, alanında önemli galerilerin Türkiye'den temsilcileri, iş bölümü yaparak belli roller üstlenmenin yanı sıra bir arada olmanın gücüyle dayanışma odaklı bir sergileme modelinin de bir parçası oldu. Öte yandan farklı galerileri ortak bir dil altında toplayabilmek adına Emre Arolat ve Murat Tabanlıoğlu mimari tasarımı ortaklaşa üstlendi. Ayrıca sergide, dinamik bir program ve konuşma serileriyle de ziyaretciler, sanat profesyonelleri, kültür sanat aktörleriyle yoğun ve verimli bir diyalog kurdu. Benzer düşünce ve beklentilerle yola çıkarak demokratik bir ortamda sergi yapma arzusuyla şekillenen etkinlik, ücretsiz olarak sanatseverleri ağırladı. *Art Show: Galeriler Buluşması*'na katılan galeriler kimlerdi diye soracak olursanız; Ambidexter, Anna Laudel, Art On İstanbul, artSümer, Bosfor, BüroSARIGEDİK, C.A.M Galeri, Ferda Art Platform, Galeri 77, Galeri Nev İstanbul, GALERIST, KAIROS, Martch Art Project, MERKUR, Öktem Aykut, PG Art Gallery, Pilot, Pi Artworks, PILEVNELI, Rıdvan Kuday Gallery, Sanatorium, THE PILL, Versus Art Project, x-ist.

Yapı Kredi Özel Bankacılık, özel etkinlikler düzenleyerek, benzer ilgi alanlarına sahip müşterileriyle farklı sosyal ortamlarda bir araya gelmeye devam ediyor. Öte yandan sanata yaklaşımı ve Yapı Kredi Kültür Sanat'la yürüttüğü iş birlikleri sayesinde sanatın tüm paydaşlarına sürekli destek vererek sanata yatırım yapmaya devam eden Yapı Kredi Özel Bankacılık, sponsorlukların

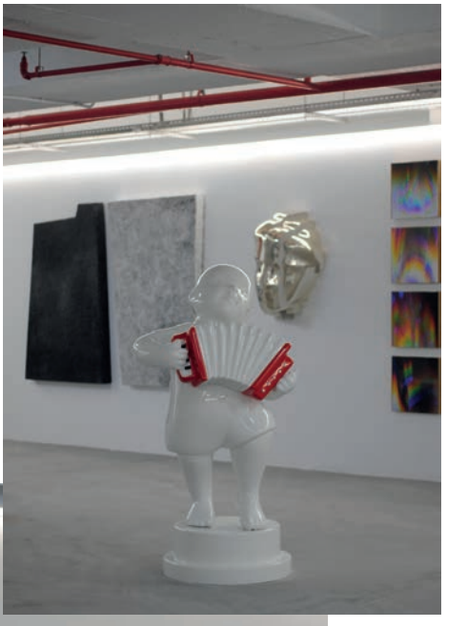

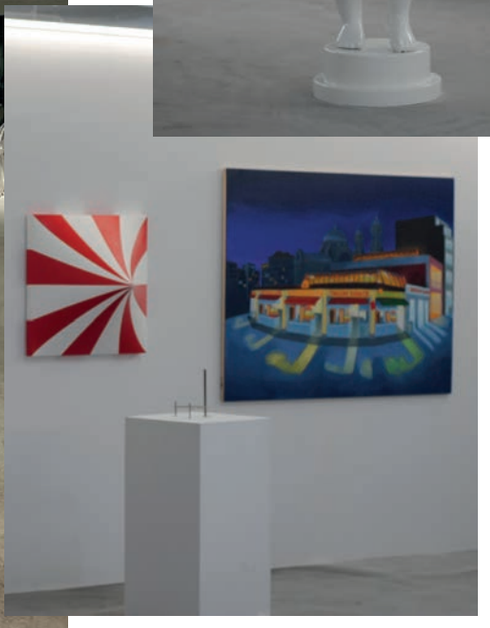

yanı sıra, son dönemde genç sanatçıların gelişimine yönelik çalışmaları ve koleksiyonerlere sunduğu çözümler ile de ön plana çıkıyor.

Yapı Kredi Özel Bankacılık, Türk Eğitim Vakfı (TEV) ile birlikte hayata geçirdikleri "Yapı Kredi Özel Bankacılık Sanat Bursu Fonu" ile "Üstün Başarı Sanat Bursu" ve "Yüksek Öğrenim Eğitim Sanat Bursu" olmak üzere iki farklı program aracılığıyla sanat alanında eğitim gören genç yetenekleri destekliyor.

Ayrıca, koleksiyonerlikle ilgilenen sanatseverlerin, sanatın her alanındaki danışmanlık ihtiyaçlarını ise Sanat Danışmanlığı hizmeti ile karşılıyor. Özel bankacılık müşterileri; doğru eserlerin alınması, nitelikli ve getirisi yüksek koleksiyon oluşturulması, sahip olunan koleksiyonun nasıl korunacağı, yıpranan eserlerin nasıl onarılacağı, koleksiyon değerini artırmak için eklenmesi ya da satılması gereken eserler gibi birçok detaylı hizmete ulaşabiliyor.

Yapı Kredi Özel Bankacılık ve Varlık Yönetimi Yönetim Başkanı Seda İkizler ise *Art Show: Galeriler Buluşması* hakkındaki fikir ve görüşlerini bizlerle paylaştı: "Müşterilerimizi ayrıcalıklı hizmetlerle buluşturmaya ve fark yaratmaya devam ediyoruz. Sadece Yapı Kredi Özel Bankacılık müşterilerimize özel olarak kurgulanan etkinliklerle, müşterilerimizle temas kurmayı sürdürüyoruz. *Art Show: Galeriler Buluşması* sergisinin ön gösteriminde Yapı Kredi Özel Bankacılık müşterilerimizi de ağırladık. Kurumsal sponsorluğunu üstlendiğimiz, bu sene ilk kez gerçekleştirilen serginin ön gösterimi sonrasında ise müşterilerimizle bir araya geldik. Kültür sanat yaşamına değer katan ve sanatseverler tarafından yoğun ilgi gören böylesine önemli bir etkinliğin bir parçası olmaktan ötürü çok mutluyuz."

BİR ÇOCUK DEĞİŞİR, TÜRKİYE GELİŞİR!

Röportaj: Aylin Kumdagezer

röportaj

“2017’den bu yana TÜBİSAD’la birlikte yürüttüğümüz Atma Bağışla, elektronik atık geri dönüşüm yolu ile kaynak yarattığımız bir projemiz.”

TEGV’i özetlemeye yetmez ancak yardımlaşma, gönüllülük ve birlik kelimeleri ile bir girizgah yapabiliriz. Bireyselden kurumlara varıncaya kadar geniş bir kitleyi kapsayan TEGV’in güncel noktalarını Genel Müdür Sait Tosyalı’dan dinliyoruz.

TEGV, 29 senedir ilköğrenim çağındaki çocukların çağdaş ve evrensel değerlerle yetiştirilmesine el uzatıyor. Böylesine dolu ve ülkenin geleceğine direkt olarak etki eden bir kurumun yönetiminde olmak size nasıl hissettiriyor?

TEGV’de 6. senemi tamamladım ve samimiyetimle söylemeliyim ki çalışma hayatımın hiçbir periyodunda bu kadar heyecan duyduğum bir dönem olmamıştı. Nedeni ise yapılan iş gereği, alınan her kararın çok kısa bir zamanda ülkemizin herhangi bir yerinde, bir çocuğumuzun hayatına dokunacak olması. Biliyoruz ki, günün birinde o çocuğumuzun değişen hayatı, Türkiye’nin gelişmesine vesile olacak. Bu, gerçekten tarif edilmesi zor ama müthiş bir duygu. Elbette sadece benim özelimde değil, TEGV ailesinin ortak duygusu ve hepimizi motive eden güç bu.

Belki de burada ayrı bir parantez açmak gerekiyor, iş dünyası ile STK yönetimi arasında gözlemlediğiniz ayrım noktaları neler?

İş dünyasında gönüllülük kavramı yeni yeni tanınmaya başladı. Son dönemdeki Birleşmiş Milletler’in Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile birlikte kurumsal gönüllülük daha aktif bir şekilde denkleme dahil oldu. Ancak STK tarafında gönüllülük esas. TEGV de bu kavram üzerinden kurulmuş bir organizasyon. Karşılık beklemeden tamamen özveri ile topluma ve çocuklara faydalı olmak adına her yaştan, cinsten, ırktan, meslek grubundan kişilerle bugüne kadar 100 bin gönüllümüz bünyemizde görev aldı. Kendi adıma, bu modeli kavramam biraz zaman aldı zira iş dünyasındaki yönetişim süreçlerinden farklı bir yol izleniyor. Öte yandan bugün X firmasının belli başlı noktalarda operasyonu vardır, yaygındır ama coğrafyanın her köşesine yayılmış olmayabilir. TEGV bugün 27 ilde 72 noktada faaliyet gösteriyor, ki bu da bizi Milli Eğitim Bakanlığımızdan sonra eğitimde en yaygın sivil toplum kuruluşu yapıyor. Bu nedenle birçok alanda çoklu noktaları yönetebilmek iş dünyası yönetişiminden farklı nosyonları da beraberinde getiriyor.

TEGV - Sait Tosyalı

Proje süreçleri nasıl ilerliyor?
TEGV bugün bakıldığında birçok yönden kurumsallaşmış, ciddi adımlar atmış bir STK. Yönetim kurulumuz her sene en az 11 defa toplanır; mütevellilerimizle yılda bir kez olağan genel kurulumuzda bir araya geliriz. İletişim, kaynak geliştirme, etik, finansal sürdürülebilirlik, eğitim gibi yönetim kurulu ve yöneticilerimizden oluşan komitelerimiz düzenli olarak toplanır. Farklı alanlardaki bu gibi çalışma gruplarımız elbette yön verici oluyor. Diğer taraftan, birçok kurumda göremediğimiz proje yönetim ofisimiz proje çalışmalarımızı yönetir. 2014'ten bu yana 3'er yıllık dönemlerle revize ettiğimiz stratejik planımız; değerlerimiz, vizyon ve misyonumuzun tanımlandığı; kurumsal hedeflerimizin belirlenip bölümlere ve kişilere indirgendiği bir yapımız var. TEGV'de proje yönetim süreçlerinin tanımlandığı yaklaşık 300 kadar sürecimiz haritalanmış durumda. 2021'de Türk Lloyd'undan aldığımız kalite belgemiz ISO 9001 ile yönetim sistemimizin kalitesini güvence altında tutabiliyoruz. Geçtiğimiz Aralık ayında ISO 27001 bilgi güvenliği yönetim sistemi belgelendirme sürecimizi tamamladık. Bu adımlarla, TEGV olarak belgelendirme sürecine ne kadar çok önem verdiğimizi vurgulamak isterim. Zira paydaşlarımıza karşı sorumluluğumuzun bilincindeyiz. Kaliteli hizmet verme mesuliyetimizi önemsediğimiz için de Çorlu'dan Hakkari'ye ulaştığımız her bir çocuğumuzun eşit şartlarda, aynı kalitede eğitim görmesi en temel ilkemizi oluşturuyor. Elbette 30 yıla varan deneyimimiz bu anlayışımızı sürdürebilmemizde bir etken, ancak sisteme dayalı olarak ilerlemek de ISO 27001 ve ISO 9001'den geçiyor.

TEGV'in en uzun soluklu eğitim programlarından birisi olan ve Yapı Kredi desteğiyle hayata geçirilen Okuyorum Oynuyorum eğitim programı: Çocuklarımızın kitap okumaya yönelik ilgi ve isteklerini artırmayı, yazma heyecanı kazandırmayı hedefliyor.

Birçok STK'nin karşılaştığı en büyük zorluklarından biri de kaynak bulma ve geliştirme. TEGV bu konuda nasıl adımlar atıyor?
Kurumsal ve bireysel olmak üzere bağışlarımız iki kanaldan gelir. Genel hatları ile bağışlarımızı çeşitli etkinliklerle genişletiyoruz. Örneğin, bağışçılarımız etkinlik noktalarımızı sahiplenebiliyor, eğitim programlarımızın sponsoru olabiliyorlar. Kurumlarla birlikte çalıştıkları sektöre özel sosyal sorumluluk projeleri geliştirip uygulayabiliyoruz. Diğer taraftan

her özel gün için dijital ve baskılı olarak hazırladığımız toplu ya da bireysel eğitime destek sertifikalarımız var. Geniş bir yelpaze ürününe sahip e-ticaret sitemiz TEGV Dükkan ve bireylerin kendi kampanyalarını oluşturabildiği fonzip platformumuz da kaynak geliştirme kanallarımız arasında. Kurumlar ve bireyler maratonlarda koşarak bağış toplayabiliyorlar. İtibarımız, şeffaf ve hesap verebilir yapımız ve paydaşlarımızda oluşturduğumuz güvenle, hayırsever vatandaşlarımızın miras bağışlarında TEGV'i tercih ettiklerini memnuniyetle gözlemliyoruz.

Farklı ödeme yöntemleri ile çocuklarımıza destek olabiliyoruz. Ancak "Atma Bağışla" hem çocuklarımıza hem de çevreye yararlı bir model değil mi?
2017'den bu yana TÜBİSAD'la birlikte yürüttüğümüz Atma Bağışla, elektronik atık geri dönüşüm yolu ile kaynak yarattığımız bir projemiz. Kişiler veya kurumlar artık kullanmadıkları kablo, bilgisayar, elektrikli ev aletleri gibi elektronik eşyalarını PTT üzerinden ücretsiz bir şekilde TEGV Atma Bağışla projesine yollayabiliyor. Öte yandan, kurumların ofislerine yerleştirdiğimiz elektronik atık kutuları dolduğunda kutular ruhsatlı araçlar ile alınıp yine ruhsatlı tesislere gidiyor ve geri dönüşümden elde edilen gelir çocuklarımızın eğitimine destek oluyor. Atma Bağışla ile bugüne kadar 530 tondan fazla atığı geri kazanarak çevre korumaya katkıda bulunurken, 5 binden fazla çocuğumuzun nitelikli eğitimle buluşmasına vesile olduk.

TEGV'in okul kampüslerinde çocuklarla buluşan ve sık konum değiştiren mobil eğitim TIR'ları Ateşböcekleri modeli 1999 Marmara depremi ile hayata geçti. O günden bu yana da çocuklarımızın yanında olmaya devam ediyor.

6 Şubat 2023 hepimizi derinden yaralayan ve unutmayacağımız bir tarih. TEGV deprem bölgesindeki çocuklarımıza nasıl ulaştı?
TEGV'in okul kampüslerinde çocuklarla buluşan ve sık konum değiştiren mobil eğitim TIR'ları Ateşböcekleri modeli 1999 Marmara depremi ile hayata geçmiş; Ateşöcekleri daha sonraları Bingöl, Van, Elazığ ve İzmir depremlerinde hep çocuklarımızın yanında olmuştu. 6 Şubat sabahı 6 Ateşböceğimiz rutin planlamaları çerçevesinde bölgedeydi. Ayrıca yine bölgede 2 sabit etkinlik noktamız Adana ve Şanlıurfa'da faal haldeydi. İlk etapta bu noktalarımızda bölgedeki vatandaşlarımıza temel ihtiyaçlarını karşılayarak destek olduk, ardından eğitim için neler yapabileceğimizi planlamaya başladık. Geçmiş deprem deneyimlerimizden de kaynaklanan güven, şeffaf olmamız ve hesap verebilmemiz ile birleşerek bağışçılarımızdan yoğun ilgi görmemizin yolunu açtı. Böylelikle diğer Ateşböceklerimiz hızlıca bölgeye ulaştırıldı; yeni Ateşböceklerimiz imal edilerek sahaya gönderildi. Hızlı manevra kabiliyetimizle gönüllülerimizi kısa sürede harekete geçirebilme yetkinliğimiz çocuklarımıza en kısa zamanda ulaşmamızı sağladı. Bugün bölgede 15 konteyner kentte kurduğumuz

TEGV Öğrenim Birimlerimiz ve 18 Ateşböceğimiz ile çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Bizimle paylaşmak istediğiniz bir projeniz var mı?
Önceliği bizi oldukça heyecanlandıran Gaziantep'te inşaatı devam etmekte olan projemize verebilirim. 20 yıldır çalışmalarımızı sürdürdüğümüz eğitim parkımızda yılda 5-6 bin çocuğumuz yararlanıyordu. Ancak tahsis süremizin bitmesi nedeniyle buradaki çalışmalarımızı sonlandırmak durumunda kaldık. Şimdi yeni bir noktada bir öğrenim birimi kuruyoruz. Yurt içi ve yurt dışından gelen bağışlar ve işletme sponsorumuz ile birlikte kurulmakta olan yeni öğrenim birimimiz 23 Nisan açılışımızla çocuklarımıza bayram hediyemiz olacak. Bir başka öğrenim birimimizi Gölcük'te arsa bağışında bulunan eğitim dostu bir ailenin desteği ile Haziran ayında açmayı planlıyoruz. Çocuklarımıza dokunabileceğimiz ve onları nitelikli eğitimle buluşturabileceğimiz ortamlar yaratmak bizi her daim çok heyecanlandırıyor.

Aynı soruyu eğitim özelinde yönlendirirsek...
Yapı Kredi Bankası'nın desteği ile 2006'da başlayan ve bugüne kadar 300 binden fazla çocuğumuza 38 noktada özel tasarlanmış odalarda eriştiğimiz, 6 ana etkinliğimizden biri "Okuyorum ve Oynuyorum" programımız devam ediyor. Bu sene yine Yapı Kredi'nin desteğiyle "Doğa ile Birlikte" projesiyle de çocukları doğal afetler konusunda bilinçlendirme konusunda adımlar attık. Geçtiğimiz sene Avrupa Birliği'nden aldığımız fon ile başlattığımız "Future of Works" projesi sayesinde odağı üniversiteliler olan bir kitleye teknoloji odaklı bir eğitim sunacağız. 2023'te üç noktada pilot uygulamasını yaptığımız çocuklara trafik bilinci kazandıran Trafik etkinliğimiz, Milli Eğitim Bakanlığımızın ilgisini çekti ve bu sene destekleriyle yaygın uygulamaya geçtik. Özetle eğitim alanında da bu senenin dolu dolu geçeceğini söyleyebilirim.

Bugüne kadar 100 bin gönüllü TEGV bünyesinde görev aldı.

Bizimle paylaşmak istediğiniz bir anınız var mı?
TEGV'e katıldığım zaman 74 noktada faaliyetlerimiz bulunuyordu. Bir arkadaşımla bir yıl içerisinde bütün noktalarımızı gezeceğime dair iddiaya girmiştik. Ülke genelindeki yaygın yapımız ve Ateşböceklerimizin sürekli hareketli olması nedeniyle tüm etkinlik noktalarımızı ancak bir buçuk senede gezebildim ve iddiayı kaybettim. Ancak kaybetmeme değdi açıkçası. Zira Türkiye'yi tanımama ve ülkemizin güzelliklerini görmeme vesile oldu bu iddia. Bugün Türkiye'nin dört bir köşesine gidebiliyorsam bunu TEGV ile gerçekleştirebiliyorum.

ÇOK YÖNLÜ BİR ADA: SRI LANKA

Yazı: Aylin Kumdagezer

Sol sayfa: Sigiriya veya Sinhagiri yaklaşık 200 metre yüksekliğe ulaşan devasa kaya sütunlarıyla bilinen antik bir kaya kalesidir.

Seyahat etmenin bu denli ulaşılabilir olduğu çağımızda önümüzdeki en majör engelin zaman olması size de tuhaf gelmiyor mu? Gün boyunca birbirini takip eden yapılacak listesi, sosyal hayatın kimi zaman yorucu bir hal alan tarafı derken aslında zihnimizi ve bedenimizi ne denli dinlendirebiliyoruz? Mütemadiyen bir koşuşturmaca içerisinde olmamız, ki buna çıktığımız seyahatler de dahil, beraberinde hep bir koşuşturmaca içerisinde olduğumuz döngüyü tanımlıyor. Günleri haftalar, ayları yıllar takip ediyor. Ancak yine de tam anlamıyla rahatlamanın yollarını ararken buluyoruz kendimizi. Zaman yaratma ve zaman ayırma kavramlarının belki de unutulduğu ya da düşünmeye dahi vakit bulunamadığı modern çağda yeniden özümüze, doğaya dönüyoruz. Kim bilir belki de zaman hepimiz için aynı akmıyordur.

1848 yılında inşa edilen Galle Deniz Fenerinin tepesinden Sri Lanka.

İster yeşilin farklı tonlarındaki orman isterse mavinin alabildiğince uzadığı deniz manzaraları olsun, eminiz ki birçoğumuz tercihini, kendimizi tam anlamıyla rahatlatmak için doğanın farklı versiyonlardan yana kullanıyor. Fakat az sonra daha da derinlemesine ele alacağımız ada ülkesi ile hem denizin hem de ormanların kesişim kümesinde olacağız. Yarattığımız zaman, görece daha sakin bir seyahat ajandası ve bol baharatlı gastronomisi ile Sri Lanka, zaman ayırmanın motive edici tarafında konumlanıyor. Öyle ki en azından iki haftalık bir mola, bu küçük ancak bir o kadar da çeşitli ülkeyi keşfetmeniz için yeterli gibi duruyor. Kimi seyahat otoriteleri Sri Lanka'da mutlaka görülmesi gereken yerlerin çoğunu iki haftada tamamlayabileceğinizi söylüyor ve ekliyor: Adayı daha sakin ve düşük hızda özümsemek isterseniz yaşamınızdan üç haftayı buraya ayırabilirsiniz.

Antik Polonnaruwa şehrindeki Buda heykeli.

Güney Asya'da, Hindistan'ın 31 kilometre güneyinde ve Hint Okyanusu'nda bulunan Sri Lanka, 1972 yılından önce Seylan olarak bilinirdi. Tahminleriniz doğru, daha sonra yeniden Seylan tarafına çay kültürü ile değineceğiz. Sri Lanka aynı zamanda Hint Okyanusu'nun İncisi ve Hindistan'ın Gözyaşı isimleriyle de tanınıyor. Hint Okyanusu'nun İncisi adının, muhtemelen doğal güzelliği, biyolojik çeşitliliği ve değerli taşları nedeniyle bu küçük ada ülkesine verildiği düşünülüyor. Gözyaşı tarafı ise daha çok adanın formu ve konumu ile bağdaştırılıyor; gözyaşı damlası şeklinde ve Hindistan kıyılarının açıklarında konumlanmasından dolayı. Bir başka perspektif ise haritada Sri Lanka'yı bulmanız için önceliği Hindistan'a vermenizden geçiyor. Bu da adayı Hindistan'ın Gözyaşı yapıyor.

Sri Lanka görece daha küçük bir yüz ölçümüne sahip olsa da, ki ABD'nin Batı Virginia eyaletinden biraz daha büyük bir alandan bahsediyoruz, yaban hayatı oldukça çeşitli. 123 memeli, 227 kuş, 178 sürüngen, 122 amfibi türüne ek olarak diğer birçok hayvan cinsine ev sahipliği yapıyor. Özellikle doğal yaşamın bir parçası olmayı tercih edenler için listenin başında Yala Milli Parkı geliyor. Tercihini deniz ekosisteminden yana kullananlar, daha doğrusu spesifik olarak balinalarla ilgilenenler için Mirissa veya Trincomalee alternatifler arasında.

Unesco tasarım ödülü sahibi Wild Coast Tented, Sri Lanka'nın glamping alternatiflerinden biri.

Asya'nın çay ve çay kültürüne olan bağlılığını elbette tartışmıyoruz. Daha önce de belirttiğimiz, ülkenin bir başka ismi Seylan'a değinmeli. Dünyanın neresinde olursanız olun eğer çay içiyorsanız, bardağınız eskiden Seylan olarak bilinen, çayla eş anlamlı bir isim olan Sri Lanka'dan gelebilir. 1824 yılında İngilizler tarafından Çin'den getirilen adadaki ilk çay bitkisi, Kandy dışındaki Kraliyet Botanik Bahçeleri'nde sergilendi ve büyüyerek büyük bir işletmeye dönüştü. Burada Kandy'e de ayrı bir parantez açmalı; Sri Lanka'nın antik krallık döneminin son başkentiydi. Şehir, çay başta olmak üzere tropik tarlalardan geçen Kandy platosundaki tepelerin ortasında yer alıyor.

Bu gözyaşı ülkesi, 22 milyonu aşan popülasyonunun 1 milyondan fazlasının çay endüstrisinde çalışmasının verdiği yetki ile lider bir çay üreticisi ve ihracatçısı. Sri Lanka seyahatinize bir de çay konseptini eklemek isterseniz, Kandy'nin sadece 4 kilometre güneyinde bulunan Seylan Çay Müzesi'ni ziyaret edebilirsiniz. Çayınızı yudumlarken Sri Lanka'da çayın tarihi hakkında bilgi edinebilir, çayın Birleşik Krallık'ta günlük yaşamın bir parçası haline gelmesine yardımcı olan James Taylor ve Thomas Lipton gibi çay konusunda küresel bir etkiye sahip isimlerin sergilerini ziyaret edebilirsiniz.

Trincomalee şehrinin yakınında yer alan Uga Jungle Beach, coğrafyanın kültürel tarafı ile doğa manzaralarını birleştiriyor.

Lanka kültürü, yerel ustalar ve kullanılan malzemeler aracılığıyla çağdaş bir tasarım diline sahip Malabar Hill.

Elbette Sri Lanka'yı sadece çayla bağdaştırırsak adaya büyük haksızlık etmiş oluruz. Zira ülke büyük bir çay üreticisi olmasının yanı sıra, tarçınıyla da meşhur. Bugün Sri Lanka halen dünyanın önde gelen tarçın ihracatçılarından biri.

Birleşik Krallık etkileri Sri Lanka'ya tam anlamıyla intikal etmiş diyebiliriz. İngiliz yapımı bir kasaba olan Nuwara Eliya'da kendinizi 19. yüzyıl İngiltere'sindeymiş gibi hissedebildiğiniz gibi kolonyal tarzdaki evleri ve otellerini ziyaret edebilirsiniz. Tabii Güney Asya'ya gelmişken Avrupa etkisi ne denli aranır, tartışmaya açık bir konu. Britanya'nın etkisi sadece kasaba ile sınırlı değil. Birleşik Krallık'ın en sevdiği kelimelerden biri olan "serendipity"nin Araplar ve Persler tarafından Sri Lanka'nın eski adı olan "Serendip"ten türediğini biliyor muydunuz?

İngiliz yazar Horace Walpole tarafından 1754'te türetilen bu kelime, bir Pers masalının başlığı olan *The Three Princes of Serendip*'teki prenslerin tanımlamasına dayanıyor; "özellikle araştırmadıkları şeyleri her zaman kazara ve bilgece keşfediyorlar ". Bu nedenle de bozulmamış plajları, bir anda karşınıza çıkabilecek harabeleri, geniş yaban hayatı ve manzaralarıyla Sri Lanka'ya mutluluklar ülkesi deniyor.

Water Garden Sigiriya, kültür üçgeni olarak bilinen Anuradhapura, Polonnaruwa ve Sigiriya Antik Kentlerine yakın mesafede.

Güney Hill Country'nin pitoresk bölgesinde yer alan Adem Tepesi, bin yıldan fazla bir süredir Sri Lanka'da çeşitli inançlara sahip insanların kutsal yerlerinden biri olarak kabul ediliyor. Budizm'de kutsal ayak izi anlamına gelen Sri Pada olarak da bilinen tepenin Buddha'nın cennete giderken bırakıldığı yer olduğuna inanılıyor. Hindular için bu, Lord Shiva'nın ayak izi olarak kabul edildiği gibi Hristiyan ve Müslümanlar için ise Adem'in Cennet Bahçesi'nden sürgün edildiği sırada bıraktığı ayak izi olarak görülüyor.

Ülkenin bayrağına geçecek olursak, halk arasında Aslan Bayrağı olarak bilinen Sri Lanka bayrağı, dünyanın en eski bayraklarından biri. M.Ö. 486 yılına döndüğümüzde, Sri Lanka'nın ilk kralı Vijaya, Hindistan'dan adaya gelmiş ve yanında aslan işaretli bir bayrak getirmiş. O zamandan beri, farklı dönemlerin gelişmesiyle birkaç kez revize edilmiş olsa da, aslan amblemi Sri Lanka bayrağında her zaman önemli bir rol oynamış. Ayrıca Dambulla'nın Altın Tapınağı'ndaki freskler referans alındığında bayrağın en eski versiyonunun M.Ö. 162'ye kadar uzandığı görülüyor. Kral Dutugemunu'nun Ellalan'a karşı yürüttüğü sefer sırasında taşıdığı sancak, sağ ön pençesinde kılıç tutan, güneş ve ay işaretlerinden biri olan aslan figürüyle sembolize ediliyor.

Sri Lanka'nın Nuwara Eliya Dağı'ndaki çay tarlaları.

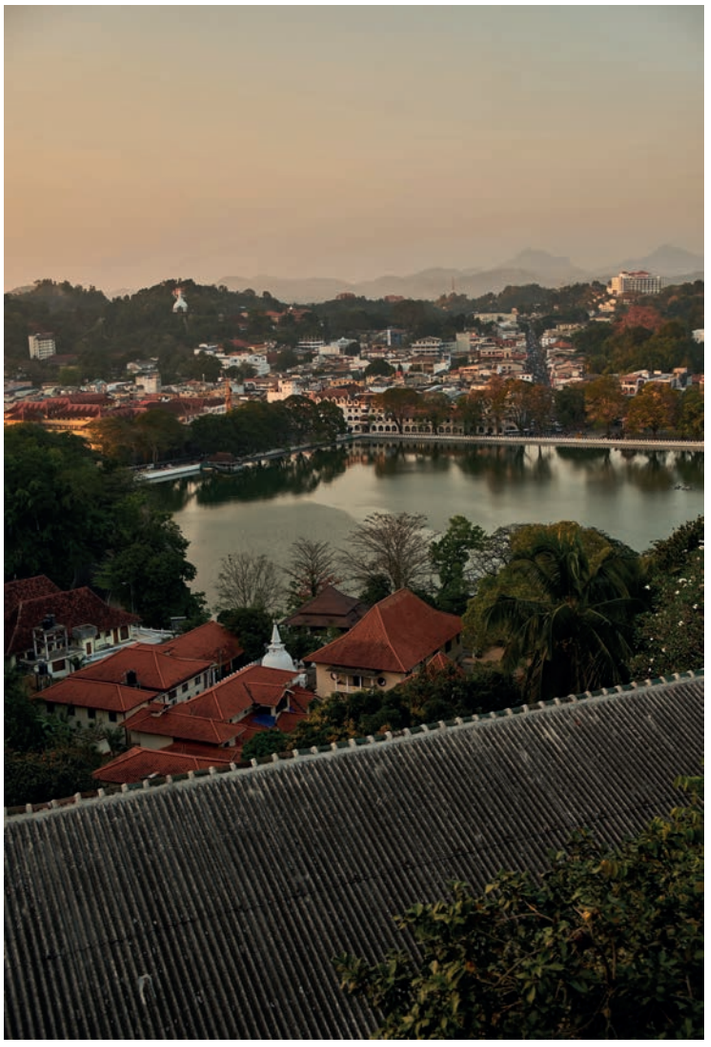

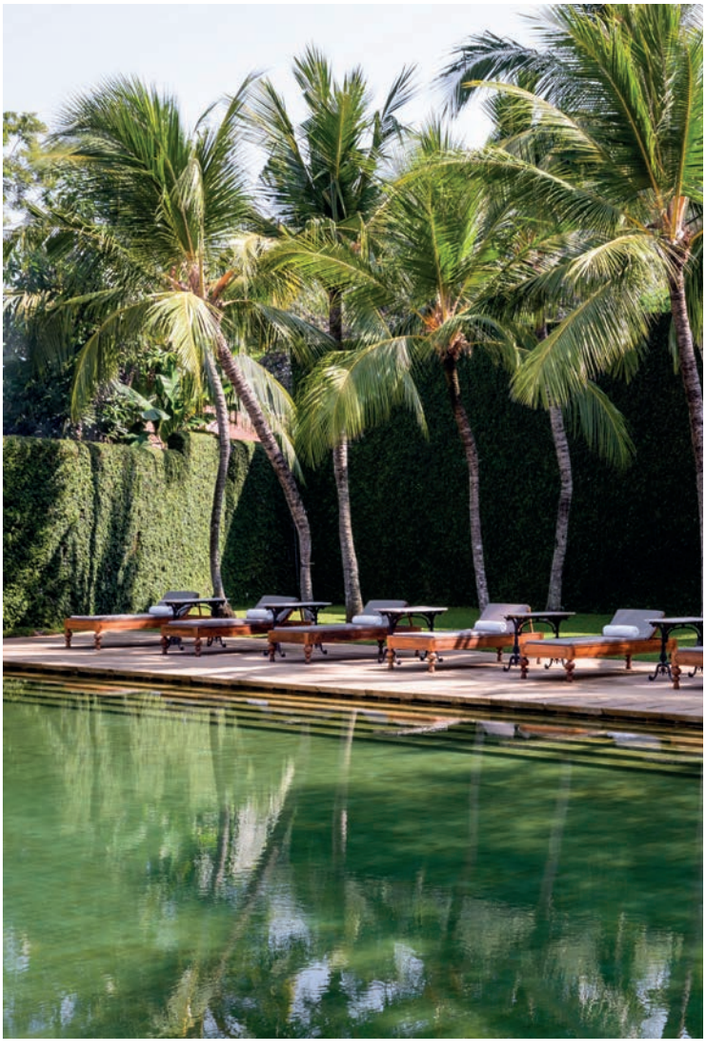

Kandy şehrindeki Kandy Gölü aynı zamanda Kiri Muhuda veya Süt Denizi olarak da biliniyor.

Öte yandan Sri Lanka birçok alanda ilkleri ile biliniyor. Öyle ki dünyanın ilk kadın başbakanı bu coğrafyaya aitti. Temmuz 1960'ta Sri Lanka Özgürlük Partisi'nin lideri Sirimavo Bandaranaike, genel seçimleri kazanarak dünyanın ilk kadın başbakanı oldu. Sağlık sorunları nedeniyle Ağustos 2000'de istifa etmeden önce üç dönem ülkeye hizmet etti. Bir başka ilk ise elbette doğanın içerisinden. Ada, insan tarafından dikilen en eski ağaca ev sahipliği yapıyor. Doğal tohumlama yerine insan eliyle dikilen en eski ağaç Sri Lanka'nın eski başkentlerinden biri olan Anuradhapura'da konumlanıyor. 2300 yıllık bo ağacı olan Sri Maha Bodhiya, M.Ö. 288'de dikildi. Ayrıca ağacın, Lord Buddha'nın meditasyon yaparken altında aydınlanmaya ulaştığı ünlü Bodhi ağacı olduğu söyleniyor.

Güney Asya'da en yüksek okuryazarlık oranına sahip olan Sri Lanka, eğitime büyük önem veriyor ve bunu anayasasında temel bir hak olarak kabul ediyor. Ülkenin okuma-yazma oranının %92 olduğu söyleniyor; bu da onu Güney Asya'daki en yüksek ve aynı zamanda Asya'daki en yüksek okur-yazar ülkelerden biri yapıyor. Eğitimden kültüre geçtiğimizde ise yerel halkın aynı

Amangalla, Sri Lanka'nın Unesco Dünya Mirası Alanı olan 17. yüzyıldan kalma Galle Kalesi'nin surları içinde yer alıyor.

fikirde olmak adına başlarını salladıklarını görüyoruz. Çoğu kültürde fikirlere katıldığınız ya da katılmadığınız durumlar baş hareketleriyle tanımlanıyor. Ancak Sri Lanka'da durum böyle değil. Evet anlamında, ada milletinin insanları aslında başlarını bir yandan diğer yana sallıyorlar. Çoğumuz için kafa karıştırıcı bir hareket olsa da bir süreden sonra alışacağınıza eminiz.

Bir başka enteresanlık ise, özellikle enteresan kelimesini kullanıyoruz, zira genel olarak kabul ettiğimiz birçok nokta söz konusu Sri Lanka olduğunda değişkenlik gösteriyor; baş hareketinin ardından "otel" kelimesinin de anlamı farklı olabiliyor. Demek istediğimiz Sri Lanka'da seyahat ederken otel tabelaları görebilirsiniz, ancak restoran, kafe ve barların otel olarak adlandırılmasının yaygın olması, bu konumlarda konaklayacağınız anlamına gelmiyor. Bu farklılığın nedeni kesin olarak bilinmiyor ancak en azından Sri Lanka ziyaretinizde otel tabelalarını kontrol etmeniz gerektiğini biliyorsunuz. Dikkat!

Önümüzdeki aylarda bir dizi festivale ev sahipliği yapacak Sri Lanka. Lord Shiva'ya adanan Maha Shivarathri, mart ayında kutlanan önemli bir Hindu festivali.

Gal Oya Lodge, 20 dönümlük özel ormana yayılmış bir Sri Lanka ekolojik orman evidir.

Adanmışlar oruç tutar ve gece boyunca dua etmek için tapınakları ziyaret eder. Tapınaklar süslenir ve genellikle Lord Shiva'ya adak olarak süt kapları taşınır. Nisan ayında kutlanan Sinhala ve Tamil Yeni Yılı, Sri Lanka'da geleneksel yeni yılın başlangıcını işaret ediyor. Ailelerin bir araya gelerek geleneksel oyunlar oynadığı, özel yemekler hazırladığı, neşeli şenliklerin yaşandığı bir dönem. Mayıs ayında kutlanan Buddha Purnima olarak da bilinen Vesak Poya, Lord Buddha'nın doğumunu, aydınlanmasını ve ölümünü anıyor. Sri Lanka'daki Budistler için en önemli festivallerden biri. Tapınaklar ve evler canlı fenerlerle süsleniyor. Diş Festivali olarak da bilinen Kandy Esala Perahera, Sri Lanka'nın Kandy kentinde temmuz ve ağustos aylarında düzenleniyor. Bu tarihi geçit töreni, Kandy'deki Sri Dalada Maligawa'da bulunan Buda'nın kutsal diş kalıntısına saygı duruşunda bulunmak amacıyla her yıl düzenleniyor. Lord Buddha'nın M.S. 4. yüzyılda Hindistan'dan getirilen kutsal diş kalıntısı hala Kandy'deki Diş Tapınağı'nda korunuyor. Her yaz, dişi onurlandırmak için Sri Lanka'nın en iyi 7 festivalinden biri olan Esala Perahera (Diş Festivali) adlı büyük bir festival düzenleniyor.

Sağda: Gökyüzündeki Köprü olarak da adlandırılan Dokuz Kemerli Köprü, Sri Lanka'daki sömürge dönemi demiryolu inşaatının en iyi örneklerinden biri.

CAVIAR
BELUGA
MARKY'S
CAVIAR
CLASSIC SIBERIA
CAVIAR
PREMIUM
CAVIAR
GOLD
CAVIAR
ALMAS
PRIVATE STOCK
CAVIAR
PRIVATE STOCK
CAVIAR
OSSIETRA
ROYAL

LÜKS VE LEZZETİN BULUŞMA NOKTASI

Yazı: Selin Ekim

Sol sayfa soldan sağa: Madison Avenue'deki HŪSO her yemeğe farklı farklı havyarlar ekliyor; Washington D.C.'deki üç Michelin yıldızlı The Inn at Little Washington; Tribeca'da açılan Hotel Barriere Fouquet; havyarlı küçük atıştırmalıkları ile bilinen New York'taki Caviar Russe.

"Havyar" kelimesinin etimolojik kökeni konusunda tartışmalar olmakla birlikte, havyar, sözlükte "Tuzla hazırlanmış mersin balığı yumurtası" olarak tanımlanmakta. Mersin balığının işlenmiş yumurtaları için tanımlayıcı bir kelime olarak kullanılmasının yanı sıra, diğer bazı balık yumurtaları da gastronomide yer almakta. En popüler ve kaliteli havyar türleri Hazar Denizi'nde yaşayan dişi mersin balıklarının döllenmemiş yumurtalarından üretilenlerdir ve bunlar orijinal havyar olarak kabul edilir. İran, Rusya, Türkmenistan, Azerbaycan gibi Hazar Gölü'ne kıyısı olan coğrafyalar mersin balığının başlıca üreticileri ve ihracatçılarından.

Mersin balıklarının M.Ö. 2500'lü yıllarda Ukrayna-Polonya sınırında Dinyester Nehri ve civarında avlandığına dair tarihi kayıtlar bulunmakta. Bu arşivlerde evlilik törenlerinde yahut kralların tahta çıkışı gibi büyük seremonilerde ikram edilen ana yemeklerin mersin balığı olduğu ve bu balığın resimlerini ülkelerinin paralarına bastırdıklarından söz edilmekte.

Havyar, tarihi kayıtlarda uzun bir süre, sadece saray ve çevresinde yaşayan burjuva kesimin tükettiği bir yemek olarak yer aldı. Rus çarları ve İran şahları tarafından krallara layık hediye olarak diğer ülke kralları ve sultanlarına hediye olarak sunuldu. Tarih boyunca "imparatorların yiyeceği" olarak da adlandırılan havyarın Osmanlı sarayında 16. ve 17. yüzyıllarda tüketildiğine dair kayıtlar bulunmakta. Osmanlı saray sofralarında özellikle sabah kahvaltılarında yer buldu havyar.

Şef Buddha Lo'nun restoranı HŪSO sadece 12 kişiyi ağırlıyor.

Her birinin kendine özgü rengi ve tadı olan altı çeşit havyar türü var, ancak bu seçki içerisinde en nadir ve dolayısıyla en pahalı olanı Beluga havyarı. Açık gri renkte ve sedefli bir parlaklıktaki Beluga havyarı güçlü, fındıksı, tereyağlı ve kremsi bir tada sahip. Hazar Gölü'nün serin sularında yaşayan Beluga, mersin balıklarından elde edilir. Diğer bir tür olan Ossetra havyarı, popüler üst düzey havyarlardan biri. Kaliteden ve lezzetten ödün vermeyen, daha ulaşılabilir olmasından dolayı ticari işletmelerin de tercihlerinden biri. Yumurtaların rengi, altın renginden koyu kahverengiye kadar değişir. Listeye eklenebilecek türler arasında ayrıca Sevruga, Hackleback, Kaluga ve Sterlet havyarları bulunuyor.

Bir diğer taraftan balık yumurtalarının işlenerek havyara dönüştürülmesine de değinmeli. Dört aşamalı bu sürecin ilki, hafif tuzlanmış havyar adını taşır. Balık yumurtalarının ağırlıklarının %3'ü oranında deniz ya da göl tuzuyla lezzetlendirilerek yapılır ve Malossol yumurtalar olarak adlandırılır. Malossol havyarı, son derece

lezzetli olmakla birlikte çok az tuzlandığı ve pastörize edilmediği için bozulmaya karşı hassas ve kısa raf ömürlü olur. Üst kalite havyar olarak kabul edilen Malossol üretimi için en iyi yumurtalar kullanılır. Yoğun tuzlanmış havyar üretimi ise aynen Malossol havyarda olduğu gibi yapılmakla birlikte tuz oranı bu çeşitte %5 ile %15 arası değişir.

Üçüncü yöntem sıkıştırılmış havyar, yani yumuşak ve zedelenmiş veya fazla olgunlaşmış yumurtalardan yapılan preslenmiş (Pajusnaya) havyar. Pajusnaya adı verilen sıkıştırılmış havyar özellikle Rusya'da çok sevilir ve tüketilir. Düşük kalitedeki bu yumurtalar doygun salamurada birkaç dakika süreyle tuzlanır. Daha sonra yumurtalar süzülür ve çuvallara konularak sıkıştırılır. Bu aşamada yumurtalar ağırlığının yaklaşık olarak %25'ini kaybetmekte ve kıvamları bal mumuna benzetilmekte. Preslenmiş havyar genelde güçlü bir aromaya sahip olur.

Ve son olarak pastörize edilmiş havyar. Balık yumurtaları kimi zaman koruyucu da eklenerek cam kavanozlarla iç kısmı 65 dereceye ulaşana kadar, su küvetleri içinde pastörize edilir. Düşük kaliteli havyarlarda tuzun oranı genellikle %3 ile %5 arasındadır ve açıldıktan sonra birkaç gün içinde tüketilmesi gerekir. Bu havyarların üretiminde balık yumurtaları ısıya maruz kaldıkları için tekstürel değişimlere uğrar ve lezzetleri de olumsuz yönde etkilenir.

Havyar, en klasik şekilde bir tür küçük pankek olan blini üzerinde cream fraiche ile birlikte servis edilir. Günümüzün modern ve yaratıcı şefleri farklı teknikler kullanarak "Havyar Cannoli'li Dondurma" örneğinde olduğu gibi şaşırtıcı tatları menülerine ekliyorlar. Dünyanın pek çok şehrinde havyar barları farklı lezzet arayışlarında olanları ağırlamaya devam ediyor. New York ve Londra gibi gastronomi merkezleri ise havyarı menülerinin odağına alıyor.

Bangkok'un 250 metre yükseklikte yer alan Dome at Lebua tabaklarında Hua Hun Çiftliği'nden gelen yerel kaynaklı havyarlar bulunuyor.

Havyarı ayrı bir yerde konumlandıranlar Washington D.C.'ye yapacakları bir geziyi, üç Michelin yıldızlı The Inn at Little Washington'da rezervasyon yapmadan tamamlamış sayılmazlar. "Amerikan Mutfağının Papası" olarak anılan Şef Patrick O'Connell, havyar da dahil olmak üzere dünyanın dört bir yanından en kaliteli malzemeleri tedarik ediyor. Şef, 2018'de dünyanın en kaliteli havyarlarını yüz yılı aşkın süredir üreten Petrossian ile iş birliği yaptı ve stoklarının tamamını satın aldı. Bu havyar artık yalnızca The Inn at Little Washingon'da servis ediliyor.

Her mahallesi gastronomik maceralarla dolu olan New York, havyar restoranlarının da merkezi. Madison Avenue'deki HŪSO her yemeğe farklı farklı havyarlar ekleyen ve yakın zamanda kendi özel markası Saint Urgeon'u piyasaya çıkaran Şef Buddha Lo'nun restoranı ve sadece 12 kişiyi ağırlıyor. Akşam yemeğinde ağırlıklı deniz ürünleri içeren sekiz tabaklı tadım menüsü servis edilirken, öğle yemeği için daha hafif seçenekler bulunuyor. Brioche ekmeği arasında Alaska yengeci, avokado, hardal ve Beluga di Venezia havyarıyla hazırladığı ve menüde "HŪSO Dog" ismiyle sunulan sandviç, kaçırılmaması gereken lezzetlerden bir tanesi. Tribeca'da açılan Hotel Barriere Fouquet'in restoranı, Paris'teki fenomen otelin lezzetlerini New York'a taşıyor. Usta Şef Pierre Gagnaire'in imzasını taşıyan menüde üç klasik havyar

Marakeş'teki La Mamounia'nın lobisinin köşesinde yer alan Le Churchill.

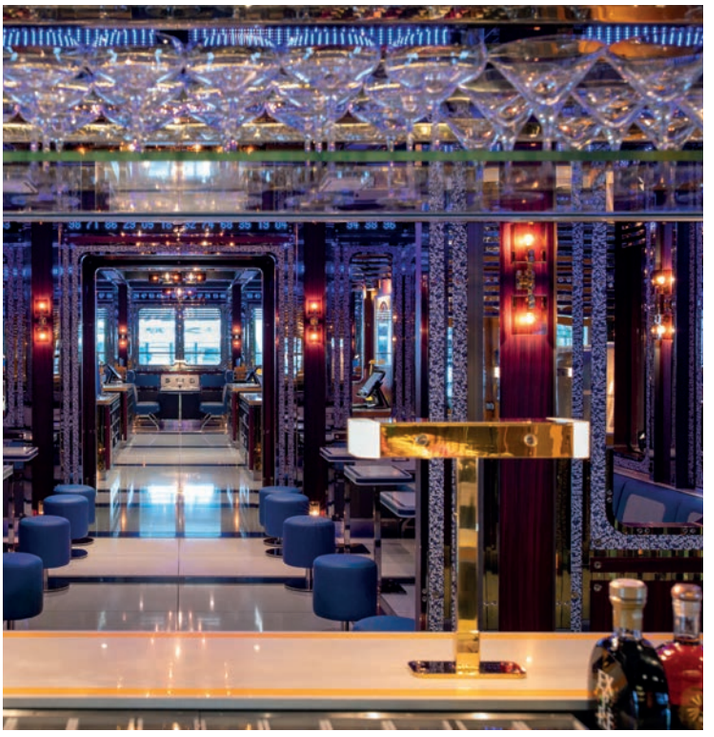

Londra'daki Bob Bob Ricard'ta üç farklı havyardan oluşan tadım tabağı Sibirya, Oscietra, Amurski havyarları ile sunuluyor.

yemeği bizi karşılıyor. Bu üç yemek olan Daurenki Royal, Daurenki Imperial ve Imperial Osetta ile başlayan menü, Fransız brasserie menülerinde yer alan soğan çorbası, Foie Gras, salyangoz gibi klasiklerle devam ediyor.

Geleneksel olmayan modern bir havyar eşleşmesi arıyorsanız Gramercy'deki Martiny's tam size göre. 20 yılı aşkın süredir şehrin favori restoranlarından olan Caviar Russe, 2014'te aldığı Michelin yıldızını günümüze kadar korumuş. Miami'de de bir ayağı bulunan ve havyarlı küçük atıştırmalıkları ünlü olan restoranın menüsü de denemeye değer. Havyar ile sunulan deniz kabukluları, mavi yüzgeçli ton balığı mutlaka tadılmalı.

Londra'nın bilinen restoranlarından Bob Bob Ricard'ın tavla motifleriyle süslü kırmızı yemek odası veya dikkat çekici ambiyansa sahip mavi odasını tercih edebilirsiniz. İngiliz ve Rus esintilerindeki geniş menüsünde en kaliteli havyarlar da yer alıyor. Üç farklı havyardan oluşan tadım tabağı Sibirya, Oscietra, Amurski havyarları ile sunuluyor ve en klasik şekilde blini üzerinde, cream fraiche ile servis ediliyor.

Bangkok'un 250 metre yükseklikte yer alan popüler restoranı Dome at Lebua, havyar deneyimi de dahil olmak üzere üst bir menüyle ziyaretçilerini ağırlıyor. Hua Hun Çiftliği'nden gelen yerel kaynaklı havyar, Himalaya tuzu kaşığı üzerinde servis ediliyor.

Marakeş'teki La Mamounia'nın lobisinin köşesinde yer alan Le Churchill, bir düzineden az oturma kapasitesine sahip bir mekan. Ülkenin demiryolu geçmişinden esinlenen havyar barı Le Churchill, bir Pullman vagonu şeklinde dekore edilmiş. Maison Kaviari'den Oscietra, Kristal ve Beluga seçkisi ile servis edilen havyar menüleri de denemeye değer.

Öte yandan havyar, lezzetli olmasının yanı sıra besin değeri yüksek ve sağlığa pek çok faydası olan da bir yiyecek. Yüksek kaliteli protein kaynaklarından biri ve vücut için gerekli olan amino asitleri içerir. Aynı zamanda omega-3 yağ asitleri açısından zengin olup beyin, kalp-damar sağlığı için de faydalı. B12 vitamini, demir, çinko ve selenyum gibi minerallerin de kaynağı.

Mersin balıkları Avrupa, Asya ve Kuzey Amerika'da 200 milyon yıldır yaşamlarını sürdürür. Bu nedenle "yaşayan fosiller" olarak adlandırılır. Mersin balığı havyarının çok değerli olması nedeniyle alınan bütün tedbirlere rağmen kaçak ve usulsüz avcılığın tam olarak engellenememesi, iklim değişikliği ve suların kirlenmesi bu türün neslinin tehlikeye girmesine yol açtı. Mersin balıklarının korunması, son yıllarda dünya çapında önem taşıyan bir konu haline geldi. Kısa bir süre öncesine kadar geniş alanlarda yayılış gösteren mersin balıkları, günümüzde yalnızca sınırlı alanlarda küçük popülasyonlar halinde kaldı. Birçok ülkede av yasakları, habitat rehabilitasyonu gibi çeşitli koruma tedbirleri alınıyor.

YapıKredi Crystal

Yapı Kredi Crystal sahipleri dünyanın her yerinde tüm otel ve restoran harcamalarında **%5 indirim ayrıcalığına sahiptir.**

Venice Simplon Orient Express, aralarında Londra, Venedik, Paris ve İstanbul'un da olduğu 17 şehre uzanıyor.

TREN NE ZAMAN KALKIYOR?

Yazı: Aylin Kumdagezer

Lüks kelimesi aslına bakarsanız bir dönüşümün, daha doğrusu gelişimin tanımı olabilir. Günümüz şartlarında farklı alanlardaki lüks trendi, spesifik olarak alanının geçmişinde normal kabul edilen bir olguydu. Ortaya attığımız düşüncemizi biraz daha daraltmak gerekirse, bir zamanların ulaşım yollarını düşünelim. İlk uçak, ilk otomobil, ilk tren ve çoğaltabileceğimiz birçok örneğin her birinde öncelik A noktasından B noktasına ulaşmak. Daha fazlası ise gelişen ve değişen değerlerle birlikte hayatımıza entegre oldu. Lüks segmentine dahil olan ulaşımlarda demiryollarının yeri ise bir başka. Zira hem nostalji duygusunu canlı tutan hem de modern çağın lüks anlayışına uyum sağlayan bir ortamdan bahsediyoruz. Farklı başlangıç ve bitiş noktalarının ortak kümesi lüks tren yolculuklarından.

Uçakla varacağımız noktaya en fazla bir gün içerisinde ulaşabilmeye alışıktık, şimdilik dünyanın en uzun uçuşunun 18,5 saat ile New York'tan Singapur olduğunu biliyoruz. Ancak söz konusu, trenler ve ülke değiştirmek olduğunda denklem değişiyor. Tabii yolculuğunuz komşu ülkelere değilse. Tarihte halka açık bir demiryolunda yolcu taşıyan ilk buharlı tren, 1825 yılında Stockton ve Darlington Demiryolu'ndaki 1 No'lu Lokomosyon tarafından saatte 15 mil hızla ilerledi. Amerika Birleşik Devletleri'nde yolcu trenleriyle seyahat 1830'larda başladı, 1850 ve 60'larda daha popüler hale geldi. Bir önceki paragrafımızda altını çizdiğimiz gibi elbette trenler öncelikle yük taşımak için tercih ediliyordu. 1804 yılında Penydarren veya Pen-y-Darren adı verilen bir lokomotifi kullanan ilk buharlı lokomotif demiryolu, Richard Trevithick tarafından inşa edildi. Galler'deki Merthyr Tydfil'den Abercynon'a demir taşımak için kullanıldı ve ilk tren 10 ton demir yükü taşıyordu. İlk tren yolculuğunun ardından 30 sene geçmeden bir seyahat tarzına dönüşmesiyle lüks de kendini bu alanda göstermeye başladı.

Venice Simplon Orient Express'in yemek vagonunda şef Jean Imbert'in hazırladığı mevsimlik bir menü bulunuyor.

Güney Amerika'nın ilk lüks treni Andean Explorer, Titicaca Gölü'nden Machu Picchu'ya uzanan bir rotayı takip ediyor.

Öte yandan birçok film ve kitabın konusunun geçtiği tren yolculukları kimi zaman bir cinayeti çözmeye kimi zaman ise suçluların vagonlar arasındaki kaçışlarına, hatta ve hatta birbirini tanımayan insanların tanışmasına ortam sağladı. Ancak eminiz ki eski zaman tren yolculuğu denildiğinde çoğumuzun aklına Agatha Christie'nin *Doğu Ekspresinde Cinayet*'i geliyordur. Ki bu aynı zamanda Avrupa'nın ilk lüks treni de olmasıyla bildiğimiz Orient Express. Avrupa çapındaki ilk yolculuğuna 5 Haziran 1883'te Paris Gare de l'Est'ten başlıyor.

Birleşik Krallık topraklarından çıkan lüks tren yolculuklarının halihazırda bu coğrafyada kendini ayrı bir seviyede konumlandırmasına da şaşırmıyoruz. Zira ilerleyen satırlarda farklı iş birlikleri içerisine giren lüks tren yolculuklarında Wes Anderson'dan şeflere varıncaya kadar oldukça geniş bir seçkiyi inceleyeceğiz.

İskoçya Dağlık Bölgesi'ni keşfeden Royal Scotsman'daki grand süitler, yerel zanaatın ve İskoç ihtişamının bir kanıtı olarak tasvir ediliyor. Edward dönemi zarafetini ve Pikt taşlarını yansıtan desenler ve sofistike tüvitlerle yan yana duran koyu renkli ahşaplar, geçip giden manzaralarla eşleştiriliyor. İşin mutfak tarafında ise yemek vagonlarında ve coşkulu tavanlarda

(geleneksel İskoç sosyal toplantısı) mum ışığı eşliğinde diğer konuklarla da sosyalleşebileceğiniz bir alan yaratılıyor. Gerçek İskoç mirası kakma işi kabinlerin duvarlarında görülebildiği gibi modern detaylar da tasarımdaki yerini alıyor. Ancak menüye ayrıca değinmek gerekiyor. Raven ve Swift adlı iki özel yemek vagonunda, Mark Tamburrini'nin taze İskoç malzemelerinin sergilendiği mevsimlik tabaklar hazırlanıyor.

Rotamızı Peru'ya çevirdiğimizde ise Hiram Bingham ile karşılaşıyoruz. Tren yolculuğuna ek olarak on geceden fazla bir zaman diliminde Peru kültürünü ve tarihi mekanlarını keşfetmenize olanak sağlayan Hiram Bingham ile hem turistik mekanları hem de küçük, geleneksel köyleri keşfediyorsunuz. Barmen Aaron Díaz'ın özel miksoloji tarifleri, canlı müzik ve 1920'ler tarzı vagonlarla Peru kültürü seyahat anlayışı ile birleştiriliyor. Güney Amerika'nın ilk lüks treni Andean Explorer ile Peru özelinde kalmaya devam ediyoruz. Titicaca Gölü'nden Machu Picchu'ya uzanan bu yolculuk, doğa manzaralarının yanı sıra modern ve yerel zanaatı da seyahatinizin tasarım unsuru haline getiriyor. And Dağları ve Altiplano boyunca, Titicaca Gölü kıyılarına varmadan önce İnkalar'ın eski başkenti Cuzco'yu, Machu Picchu'nun tarihi kalesini ve karla kaplı kanyonlarını dolaşıyorsunuz. Alpaka

Belmond ve Wes Anderson iş birliğinde restore edilen ve yenilenen British Pullman'ın Cygnus vagonu klasik bir Anderson gözüne sahip.

yünü üzerinde uyumanın zorunlu olduğu süitler yolculuğun en büyük zorluğu olabilir. Bir sonraki yemek vagonunda yeniden yerel malzemelerle hazırlanan bir menü sizi bekliyor olacak. Mauka adını alan bu bölüm, Perulu şef Pía León'un yönetiminde. Yerli mahsuller, tahıllar ve tohumlarla harmanlanan menüye geleneksel Peru içerikleri de dahil oluyor. Ayrıca Andean Explorer seyir halindeyken beden ve zihin olarak rahatlamanızı da sağlıyor. Picaflor Spa vagonu, Andean Explorer'a özel bakımı yerel çiçek ve koka ağacı yapraklarından oluşuyor. Uygulanan kilin ardından yağ masajı, konformist bir yolculuğun seviyesini farklı bir konuma çıkarıyor.

Londra'dan kalkan British Pullman; Kent, Oxfordshire, Hampshire ve Surrey dahil olmak üzere İngiltere'yi ray üzerinde keşfetmenizi sağlayan bir rotaya sahip. Geçtiğiniz kasaba ve şehirlerin mutfak lezzetlerini ön plana çıkaran menülerinin yanı sıra klasik beş çayı servisi de veriliyor. Diğer taraftan trende farklı aktivitelere de var. Öyle ki demiryolu üzerindeki ilk kabare British Pullman'ın dahilinde. Art Deco tasarımının ağır bastığı vagonlardan biri olan kabare, Birleşik Krallık'taki tiyatro topluluğu Private Drama Events ile iş birliği içinde size sunulan The Carriage Club adını taşıyor. Bir başka farklılık ise *Murder Mystery* deneyimi.

Altı farklı güzergahla İtalya'yı kuzeyden güneye keşfeden Orient Express La Dolce Vita.

Kendinizi tarihin ve zarif dekorların olduğu bir çağda kaybolacağınız 1951'e geri götürün. Bu deneyimde bir grup esrarengiz karakterle tanışıyor, ipuçlarını çözerken ve kötü adamın kimliğini ortaya çıkarırken grubunuzun becerilerini test edebiliyorsunuz. Ve son olarak yazının başında belirttiğimiz Wes Anderson bölümünde sıra. Belmond ve Wes Anderson iş birliğinde restore edilen ve yenilenen Cygnus vagonu klasik bir Anderson gözüne sahip; simetri, çerçeveleme ve ayırt edici renk paletlerinin yanı sıra tipografik ve sanat işlerine duyulan ilgi...

Venice Simplon Orient Express ile Avrupa ana kıtasına dönüyoruz. Yolculuğunuz, tarihi vagonların sizi beklediği bir Avrupa şehrinin platformunda başlıyor. Avrupa'yı keşfetmenin belki de en güzel yollarından biri olan Venice Simplon Orient Express, aralarında Londra, Venedik, Paris ve İstanbul'un da olduğu 17 şehre uzanıyor. Yemek vagonunda şef Jean Imbert'in hazırladığı mevsimlik bir menü bulunuyor. Ya da istediğiniz özel bir tabak da hazırlanabiliyor. Yemeğin ardından piyano dinletisi için tercihinizi Bar Car '3674'ten yana kullanabilirsiniz. Venice Simplon Orient Express'te gece yarısı brunch'ı ile yolculuğunuz devam ederken gününüz de son buluyor. Uykunuzu almak için 1920'lerin tarzına uygun şekilde restore edilmiş tarihi kabin, süit veya büyük süitler arasında seçim yapmanız gerekli. Kahvaltıda kompartımandan ayrılmayı tercih etmeyenler için de özel olarak kahvaltınız vagonunuza getiriliyor.

Hiram Bingham ile hem turistik mekanları hem de küçük, geleneksel köyleri keşfediyorsunuz.

Royal Scotsman'daki grand süitler, yerel zanaatın ve İskoç ihtişamının bir kanıtı olarak tasvir ediliyor.

Royal Scotsman'daki Raven ve Swift adlı iki özel yemek vagonunda, Mark Tamburrini'nin taze İskoç malzemelerinin sergilendiği mevsimlik tabaklar hazırlanıyor.

İtalya özelinde ayrı bir tren yolculuğu düşünüyorsanız, altı farklı güzergahla İtalya'yı kuzeyden güneye keşfedecek olan Orient Express La Dolce Vita iyi bir seçenek olabilir. Tren, tarihin fantastik bir dönemi olan "La Dolce Vita" yıllarını, 1960'lı yıllarda İtalya'nın sanatsal ve kültürel tarafını tazeliyor. Emiliano Salci ve Britt Moran tarafından 2003'te kurulan mimarlık ve tasarım stüdyosu Dimorestudio tarafından tasarlanan Orient Express La Dolce Vita, İtalyan yaşam tarzını çağdaş seyahat anlayışıyla birleştiriyor. Uluslararası şef ve sommelier'lerle iş birliği içerisine giren program aynı zamanda yerel malzemelerin odağında.

Ve son durağımız Vietnam. The Vietage maceranız sona erdiğinde üç Orta Vietnam destinasyonundan birine varacaksınız. Öyleyse başlayalım! UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan Hoi An, Da Nang'dan kısa bir sürüş mesafesinde, butiklerin sıralandığı sokakları, geleneksel çay evleri ve korunmuş mimarisiyle ilgi çekici bir destinasyon. İkinci alternatif, Quy Nhon'un sakin koyları, milli parkları ve antik tapınaklarına götürüyor. Ve son seçenek ise Vietnam'ın Güney Merkez Sahili boyunca yer alan Nha Trang. Plajları, kültürel simgeleri ile yaşayan bir lokasyon Nha Trang su sporları meraklarının da ilgisini çekiyor.

Farklı kıtalardan verdiğimiz referansları çoğaltabileceğimiz gerçeğinde karar vermenin zor olduğu bir segment, tren yolculukları. İster ülke değiştirin isterseniz şehirler arası yolculuğunuzu klasik döşenmiş bir vagonda geçirin, günün sonunda seyahat etmenin her türlü keyifli olacağı bir serüvenin parçası olacağınız kesin.

The Vietage yolculuğunuz sona erdiğinde üç Orta Vietnam destinasyonundan birine varacaksınız.

YapıKredi Crystal

Yapı Kredi Crystal sahipleri dünyanın her yerinde tüm otel ve restoran harcamalarında **%5 indirim ayrıcalığına sahiptir.**

ABC FELSEFESİ: MİNİMALİZM

Yazı: Benan Kapucu

Sol sayfada: *Monument for V. Tatlin*, Dan Flavin, 1969.

"Az, çoktur" ya da "Eksiltmek, çoğaltmaktır." Ludwig Mies van der Rohe bunu söylerken dünya çok daha farklı bir yerdi; ama bu düşünce hala bilgilerle, seçeneklerle dolup taşan bu dünyada derin bir etki yaratmaya devam ediyor. Bugün Zen felsefesine, wabi-sabi estetiğine kadar uzanan "Az ve öz yaşama" düşüncesiyle özdeşleşen minimalizm, yeni bir kavram değil. En etkili ifadelerinden birini görsel sanatlarda bulan bu akımın dönemi temsil etmekten öte bir varoluş biçimine nasıl dönüştüğünü anlamak istiyorsak, önce köklerine inmek gerek...

1960'larda Amerika'nın çalkantılı bir döneminde; Soğuk Savaş'ın hüküm sürdüğü, Vietnam Savaşı'na itirazın kitleleri harekete geçirdiği, bireyin özgürleştiği zamanlarda ortaya çıkan bir akım minimalizm. New York'ta, 1940'lardan 1960'lara kadar Amerikan sanatına egemen olan Soyut Dışa vurumculuk hareketini benimsemiş olan genç sanatçılar, bu akımın derin öznelliği yücelten tavrına karşılık, nesnel bir sessizliği benimsemeye başlar. Yeni sanat, "dramatik" olmak yerine soğukkanlılığı öne çıkarır. Ressamlar ve heykeltıraşlar aleni sembolizmden ve duygusal içerikten kaçınır; bunun yerine eserlerin maddeselliğine dikkat çekerler.

Onlardan çok daha önce, 1913'te beyaz bir zemin üzerine siyah bir kare yerleştiren

Ludwig Mies van der Rohe tarafından 1945 ile 1951 yılları arasında Plano, Illinois'de tasarlanıp inşa edilen Farnsworth House.

Rus sanatçı Kazimir Maleviç, "resmin belli nesneleri gösterme, temsil etme uğraşına tümüyle sırtını dönerek salt kendiliğinde anlam bulan" bir sanatsal anlayışın ilk adımını atmıştı. Ütopik ideallerini *Tatlin's Tower / Tatlin Kulesi* (1919-1920) gibi "konstrüksiyonlarıyla" anlatan Vladimir Tatlin'e ve Rus Konstrüktivistlerine olan ilgi geleneksel heykel sanatı tekniklerinin yerine modüler imalat ve endüstriyel malzemelerin kullanılmasını gündeme getirir. De Stijl ile saf soyutlamayı benimseyen Piet Mondrian, tuval yüzeyi boyunca dinamik bir gerilimi teşvik eder ve resim düzleminin düzlüğünü vurgular. Bauhaus'un eski bir öğretmeni olan Josef Albers'in *Homage to Square / Kareye Saygı* resimlerinde resimsel derinliğin karelerin renk kontrastlarına dayalı bir yanılsama olduğunu kare içindeki kare düzenlemeleriyle gösterir.

"Tam olması gerektiği gibi, başka bir şey olamazdı. Her şey açık, net ve sade aktarılıyor." *Dan Flavin*

Atlantik'in ötesinde gelişen tüm bu hareketlerinin etkisiyle sanatçılar, geometrik soyutlamaya doğru ilerlemeye ve onu farklı medyalar aracılığıyla keşfetmeye başlar. Sanatın duygusal ve ifadeci özelliklerinden uzaklaşarak "güzelliğin en saf biçimi" olduğuna inandıkları şeyi yaratmak ister.

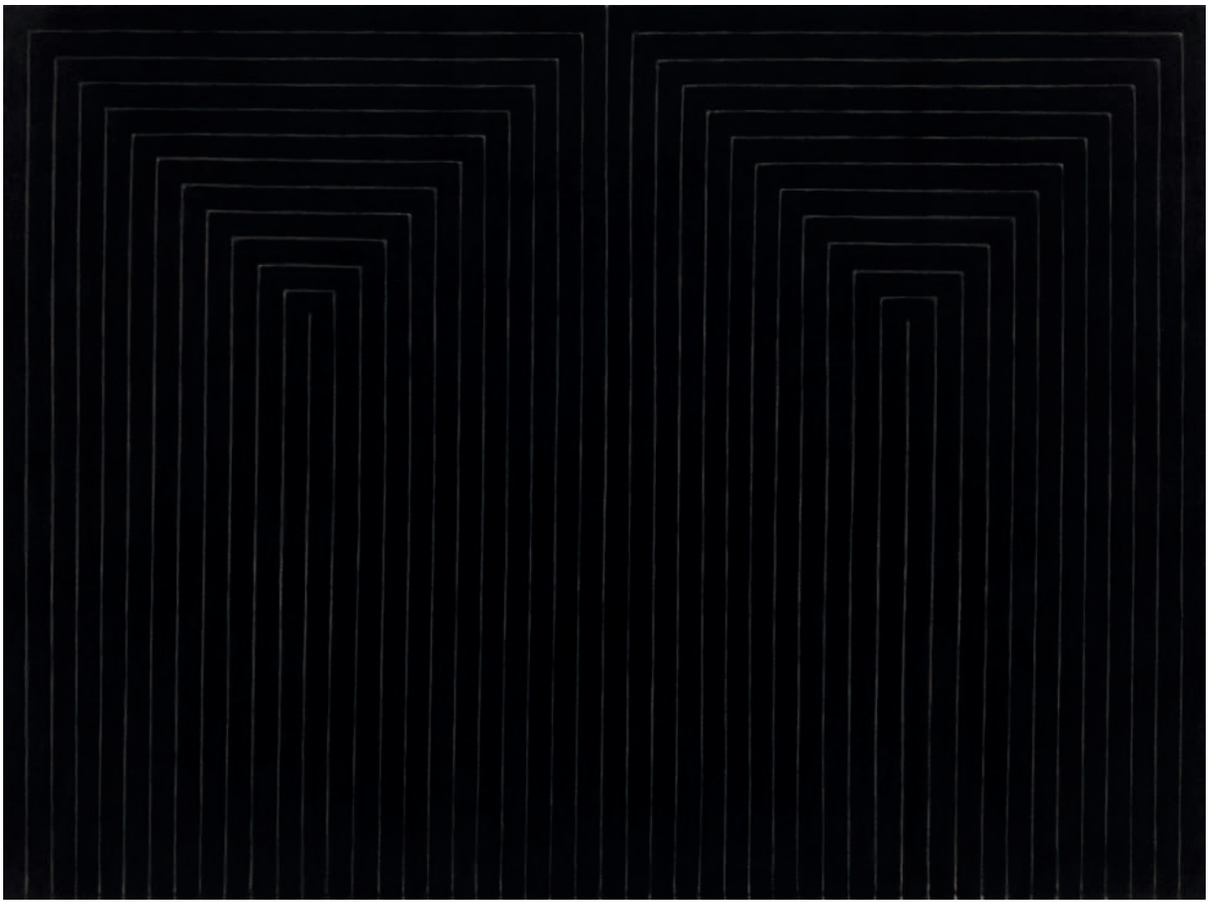

The Marriage of Reason and Squalor, II, **Frank Stella, 1959.**

Prefabrik malzemelerle aynı ilgiyi paylaşan, geleneksel izleme deneyimini dönüştüren ve tekrarlanan, modüler formların kullanımında Rus Konstrüktivizminin etkisini onurlandıran Dan Flavin'in çalışmalarında olduğu gibi... 1964'te yani floresan aydınlatma armatürleriyle yaptığı *Monument for Tatlin / Tatlin için Anıt* yapıtında kelimenin tam anlamıyla mekanları renkli ışıkla şekillendiriyor ve tanımlıyor; maddesellikten yoksun ancak neredeyse izleyicinin alanını istila eden tamamen yeni bir sanat formu yaratıyordu.

"Resimle ilgili başlıca sorun, duvara asılan yassı bir dikdörtgen yüzey olmasıdır. Dikdörtgen zaten başlı başına bir biçimdir; biçimin kendisidir; içinde olanların ve üzerine konacakların düzenini belirler ve sınırlar." *Donald Judd*

Üç boyutlu nesneler kurgulamakla ilgilenen Donald Judd ise 1965'te yayımladığı makalede heykel yerine "spesifik nesne" terimini kullanarak minimalist eserleri resim ve heykelden ayırır; sanat yapıtının geleneksel şeklin sınırlarından kurtulması gerektiğini vurgular. Gerçek mekanı kullanmak, espasın kendi içinde olmak, boyanın yüzeyin üzerinde yarattığı mekan yanılsamasından daha heyecan vericidir ona göre. 1960'lar ve 1970'ler boyunca Judd, "spesifik nesnelerinin" birden fazla versiyonunu yaratır; her zaman aynı ölçeği korur ama asla aynı renk veya malzemeleri kullanmaz. Geleneksel resim ve heykelde olduğu gibi eserinin üç boyutlu kurgusal bir mekanı veya anlatıyı temsil etmesinden ziyade, gerçek üç boyutlu mekanda var olmasını istiyordu.

"Ne görüyorsan, odur." *Frank Stella*

Minimalistler için sanat "ne görüyorsan, odur", ötesi yoktur. Frank Stella, 1959'da New York Modern Sanatlar Müzesi'nde açılan 16 Amerikalı Sanatçı sergisinde yer alan simetrik şeritli siyah resimleriyle minimalizme giden yolu açanlardan biri. Son derece etkili, simetrik çizgili tuvallerden oluşan *The Black Paintings / Siyah Tablolar* serisinde, açıkça soyutlama olan, fırça işçiliği kanıtlarından yoksun ve bir düzlük durumuna ulaşan resimlerin maddiliğini ve nesnelliğini vurgular. Stella'nın resimleri, resim yapma olanaklarını çerçevelenecek ve süs olarak duvara asılacak basit dikdörtgenlerin ötesine taşıyor; bunun yerine eserleri hem mimarinin hem de heykelin fiziksel özelliklerini üstleniyordu. Mürekkebin siyahlığını kullanarak Nazi sloganlarına, Brooklyn'in gecekondu mahallelerine ve New York gece kulüplerine göndermeler içeren resimleriyle ürkütücü bir ruh hali yaratıyordu.

Frank Stella'nın *Inflated Star and Wooden Star* (2014) adlı heykeli, Kraliyet Sanat Akademisi'nin avlusunda.

"Ben mekanı bir malzeme olarak görüyorum. Mekanın eklemlenmesi diğer kaygıların önüne geçmeye başladı. Mekanı farklı kılmak için heykelsi formu kullanmaya çalışıyorum." *Richard Serra*

Richard Serra heykellerinde izleyiciye risk hissi verecek şekilde sınırları zorlar. Ortamın temel özelliklerini en basit ama olağanüstü yöntemlerle araştıran Serra, görüntülerle ilgilenmek yerine, kütlesi, ağırlığı, uzayı tasvir etme yeteneği ve yerçekimi baskısı altında nasıl davrandığı dahil olmak üzere formları inceler. 1969'da, tamamen endüstriyel malzemelerden yapılmış *One Ton Prop (House of Cards)*, dört taraf birbirine desteklenmiştir ve yalnızca kendi ağırlıkları ve dirençleri ile bir arada tutulur örneğin. Parantez içindeki "kartlardan ev" başlığı oldukça ironiktir ve aynı zamanda dört tarafın da bir karttan ev gibi kolayca çökebileceği ihtimalini akla getirir. Dolayısıyla eserin boyutu ve görünen istikrarsızlığı izleyici için belli belirsiz bir tehdit olarak görülebilir.

Robert Morris, *Notes on Sculpture/ Heykel Üzerine Notlar* (1966) başlıklı metninde, minimalist sanat eserinin deneysel temelini dile getiren ilk makaleler arasındaydı. İzleyicinin sezgisel olarak kavrayabileceği çokyüzlüler gibi basit formların kullanılması çağrısında bulunur. Minimalist heykellerin algılandıkları bağlama ve koşullara bağlı olduğunu söyler ve bu da sanat eserinin kendi içinde bağımsız olduğu fikrini alt üst eder. Keçe veya paçavra gibi gündelik malzemeleri keserek, bırakarak veya istifleyerek sanat eserinin geçici doğasını vurgular.

"Benim durumumda, mantıksal sistemler üretmek için bu basit formların öğelerini (kare, küp, çizgi ve renk) kullandım. Bu sistemlerin çoğu sonluydu; yani tüm olası varyasyonları kullanarak tamamlandılar. Bu onları basit tuttu." *Sol LeWitt'in*

Duvar çizimleri, yapılar, tablolar ve kavramsal parçalar yaratan Sol LeWitt'in çalışmaları 1960'ların yeni radikal estetiğinin yaratılmasında çok önemliydi. Fikir veya kavramın eserin en önemli unsuru olduğuna inanarak yaratmayı entelektüel ve pragmatik bir eylem olarak algılar. Görsel dağarcığı, matematiksel denklemlere benzeyen kendi formüllerine uygulanan çizgiler, temel renkler ve basitleştirilmiş şekillerden oluşuyordu. Ahşap, tuval ve boya gibi geleneksel malzemeleri kullanırken, konseptlere ve sistemlere de büyük önem verir. Sanat üretimini temellerine indirgeyerek yeniden tanımlarken geleneksel malzemelerin çürümeye, yok olmaya veya eskimeye karşı hassasiyetlerini göstermeyi amaçlamıştı.

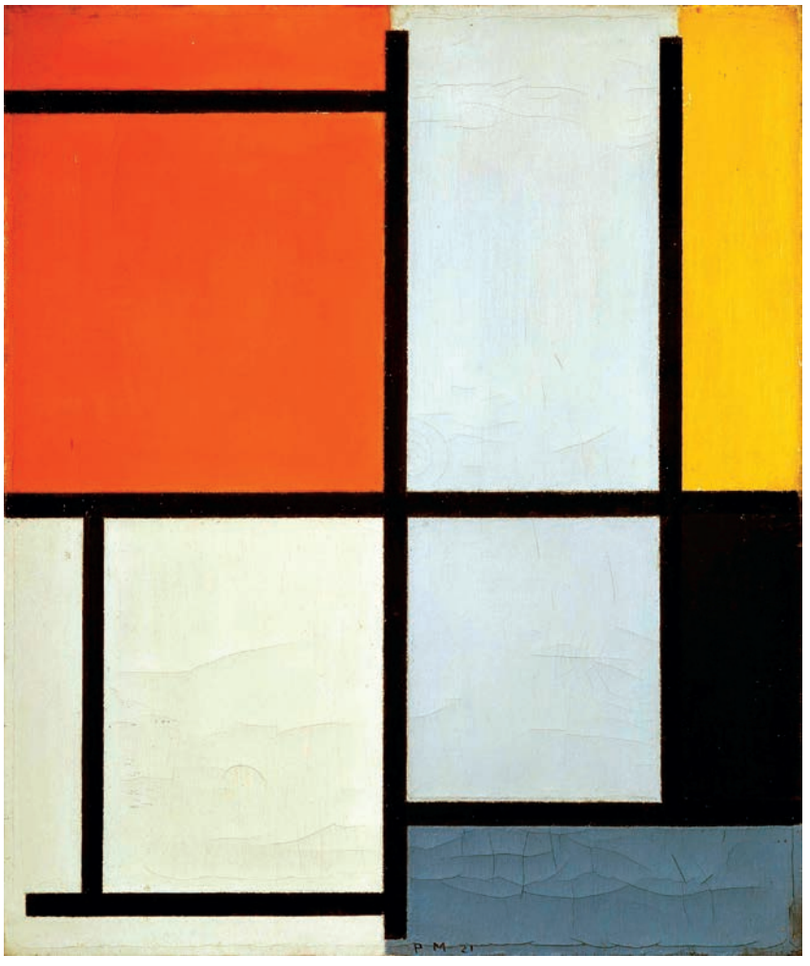

***Composition No. 3 with orange-red, yellow, black and grey*, Piet Mondrian, 1921.**

On parça halinde galvanizli demir ve opak mavi akrilik levhalardan oluşan *Untitled*, Donald Judd tarafından 1978'de tasarlandı.

Minimalistleri yönlendiren bir diğer etken de hazır-nesneleri (ready made) sanat dünyasına sokan Marcel Duchamp'ın deneyleri. Şiirsel olanı içerikten arındıran sanatçı, maddeye doğrudan biçim vermek yerine var olan bir nesneyi bağlamından sökerek onu işlevinden koparıyor ve bir sanat nesnesine çeviriyordu. Hem sanatçıya hem de izleyiciye güzelliğin iktidarını sorgulatmak için...

Tüm bu teorik temellerin sonucunda genişleme ortamını bulan bu yeni sanatı karakterize etmek için pek çok isim ortaya atıldı: "ABC Sanatı", "İndirgeyici Sanat", "Literalizm", "Sistemik Resim" ve "Gerçeğin Sanatı" gibi... Belki de sanatçıların sanatı minimum sayıda renk, şekil, çizgi ve dokuya indirgeme şeklini en iyi tanımladığı için "minimalizm" kabul görmüştü.

"Az, çoktur." *Ludwig Mies van der Rohe*

Minimalizm mimaride, iç mekanda, grafik ve ürün tasarımında da belirleyici olmaya başlar. Sanatta olduğu gibi mimarlıkta da bu akım, temel unsurlarına indirgenmiş bir alanı veya yapıyı tanımlar; sadelik mesajını iletmeye çalışır. Temel geometrik formlar, bezemesiz öğeler, basit malzemeler ve yapıların tekrarı, düzen duygusunu verir. Yaklaşımın özünü oluşturan ana noktalarından biri de bina ile mekan arasında diyalog kurmak. Mekanda uygulamalarına en iyi örneklerden biri minimalizmin öncülerinden olan Ludwig Mies van der Rohe'nin tasarlayıp inşa ettiği Farnsworth House (1951). Bu evde malzeme seçimlerini minimumda tutar, süslemelere yer vermeden olduğu gibi kullanır ve geometriyi de en yalın haline indirger.

Form, ışık, mekan ve malzemelere odaklanan minimalist mimarlar, insan yapımı olanla doğa arasında bir denge sağlamak için sadelik yoluyla uyum sağlamanın peşindedir. Sadelik fikri, Zen Budist kültüründe olduğu gibi sadece estetik bir değer değildir, gerçeğin mahiyetini inceleyen, malzeme ve nesnelerin iç niteliklerini ve özünü ortaya çıkaran bir ahlaki algıyı da içerir. Tadao Ando'nun Japon geleneksel ruhunu ve kendi doğa algısını aktaran birçok projesinde görüldüğü gibi... İskandinav tasarımlarından ilham alan tasarımcılar, ahşap ve taş gibi doğal yüzeyleri basit geometrik şekiller, tek renkli bir renk paleti ve işlevsel unsurlarla birleştirir.

Dieter Rams ve Jasper Morrison gibi ürün tasarımcıları, temel unsurlara odaklanarak işlevsel ve düzenli ürünler yaratmaya başlar. 1970 ve 1980'lerde tasarımda minimalizm gelişmeye devam ederken, bir yandan Michael Graves ve Robert Venturi gibi mimarlar, geçmişin saf minimalizminden ayrılarak tasarımlarına süsleme ve

Richard Serra'nın Grand Palais'teki *Monumenta* sergisi.

***House of Cards*, Richard Serra, 1969; Kurşun, 4 tabak, her biri 152,4 x 152,4 x 2,5 cm olan 4 kurşun tabaka.**

dekorasyon unsurlarını dahil etmeye başladılar. "Eksilte eksilte, sıkıntı kalır geriye" diyen Venturi, mimarinin yalnızca "soğuk, camsı binalarla soğuk, camsı mükemmelliğe" odaklanması gerektiği hedefini eleştirir ve "Karışıklık ve Karşıtlık" fikrine dayanan mimari anlayışıyla post-modernizmin öncüsü olur. Grafik tasarımında David Carson ve Paula Scher gibi öncüler de tipografi ve düzen üzerinde denemeler yaparak daha etkileyici ve dinamik tasarımlar yaratmaya başlar.

"Sanatın amacı zihni ayıklayıp sakinleştirerek olup bitenlerle uyumlu olmasını sağlamak." *John Cage*

Bir sanat formunun temel unsurlarını keşfetme girişimi olan minimalizm sinema, edebiyat ve müzik üzerinde belirgin bir etki yaratır. Erik Satie ve John Cage gibi modern müziğin karmaşık, entelektüel açıdan sofistike tarzına tepki gösteren birçok besteci, basit, gerçek bir tarzda besteler yapmaya; böylece son derece basit ve erişilebilir bir müzik yaratmaya başlar. La Monte Young, birkaç perde oluşturduğu ve ardından bunları bazen günlerce veya haftalarca elektronik olarak sürdürdüğü bir dizi elektronik "sürekli frekans ortamı" oluşturur; Morton Feldman çeşitliliği ortadan kaldırmaya çalışır. Çalışmaları, yavaş tempolu bir dizi ilgisiz yumuşak ses aracılığıyla yenilikçi enstrümantal tınıları araştırır. Hindistan, Bali ve Batı Afrika müziğinden etkilenen Philip Glass, Steve Reich, Cornelius Cardew ve Frederic Rzewski tekrarlı müziklerinde basit armonik ve melodik kalıplar kullanırlar.

"Sadelikte güzellik vardır. Tek bir hareket çok şey anlatabilir." *Robert Bresson*

Edebi minimalizm, kelimelere dayalı bir ekonomi ve yüzeysel açıklamalara odaklanma ile karakterize edilir. Minimalist yazarlar zarflardan kaçınır ve bağlamın anlamı dikte etmesine izin vermeyi tercih eder. Samuel Beckett'in oyun ve romanlarında, John Cage ve Philip Glass'ın bestelerinde olduğu gibi... Paul Rand ve Massimo Vignelli gibi grafik tasarımcıları, okunması ve anlaşılması kolay, sade ve zarif tasarımlar yaratırken, Robert Bresson ve Chantal Akerman'ın filmleri basit kamera kullanımı ve minimum düzeyde müzik kullanımıyla basit hikayeler anlatıyordu.

1960'ların New York'unda kendine yeni yollar arayan sanatçıların öncülüğünde görsel sanatlarda, müzikte ve edebiyatta güçlü, yalın ve etkili bir ifade biçimi olarak ortaya çıkan minimalizm, bugün de bir dönemi temsil eden sanat akımı olarak değil, Zen düşüncesinin de etkisiyle bir tavır ve varoluş biçimi olarak anlam dünyamızı zenginleştirmeye devam ediyor.

Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nün "uzay baloncuklarından" oluşan bir kalkan yaratma araştırması, güneş radyasyonunu engelleyeceğini söylüyor.

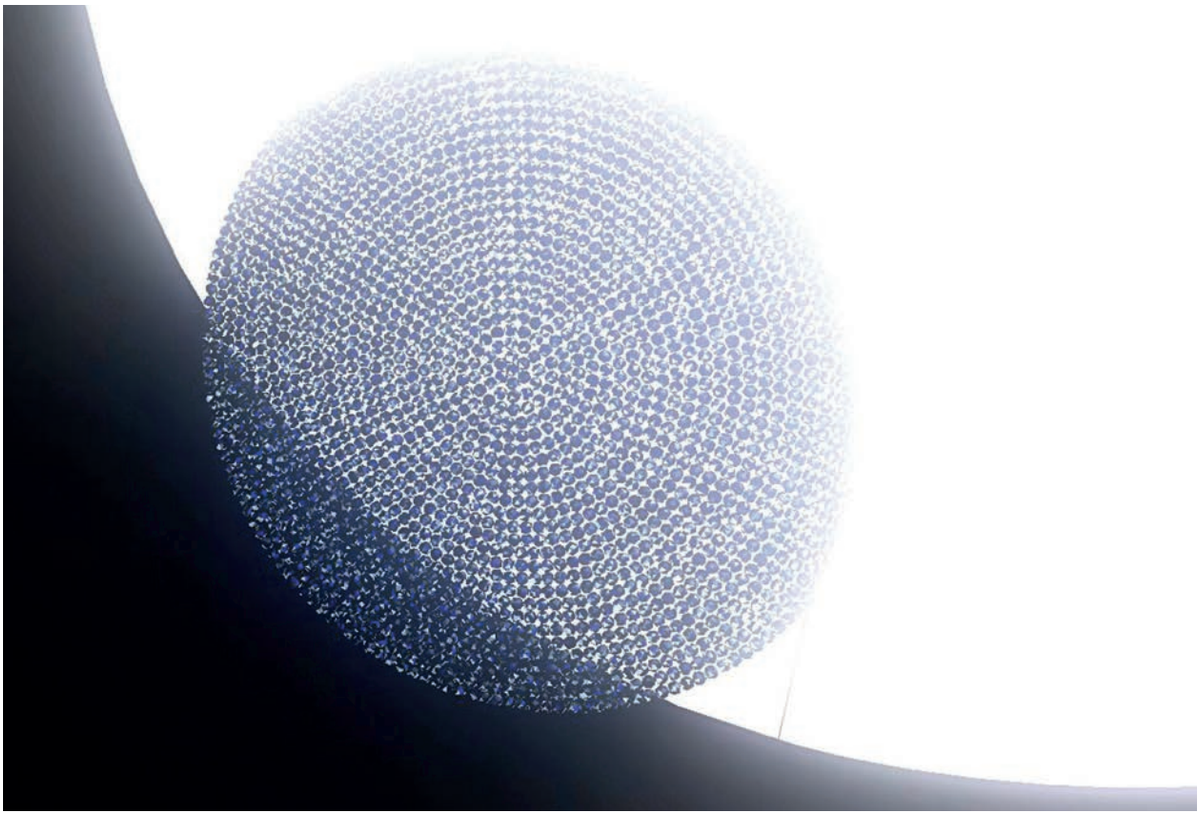

İKLİM ÇÖZÜMLERİ GÜNCESİ

Yazı: Utku Kuran

Uzun süredir iklim değişikliğinin sebep olduğu problemleri görüyor ve okuyoruz. Sıcaklıklar, gezegenimizde hiç olmadığı kadar yükseliyor ve rekor kırmaya devam ediyor. Avrupa Birliği'nin Copernicus uydu izleme sisteminin ölçümlerine göre, 2024'ün ocak ayı şimdiye kadar kaydedilen "en sıcak ocak" olarak kayda geçti bile. Aşırı hava koşullarından kuraklığa, kuraklıktan artan sera gazı salınımlarına veya deniz seviyesinin yükselmesine kadar birçok farklı konudan bahsediyor hale geldik. Özellikle son yıllarda çevremize, insanlığa ve ekosistemlere verdiği zararlar üzerindeki yıkıcı etkilerine baktığımızda çözüm yollarını aramak için acele etmek zorundayız. Ancak iyi haber şu ki, artık iklim değişikliğine karşı mücadele etmek için belirli yöntemleri ve yolları az çok biliyor sayılırız. Bu yolda da projelere ve çalışmalara baktığımızda ilerlemenin olduğunu görmek mümkün. Temiz enerji, elektrikli otomobil teknolojisi, ekosistem odaklı çözüm yolları, iklim değişikliği adaptasyon teknikleri veya enerji verimliliği konularında oyunun kurallarını değiştiren gelişmeler her geçen gün ortaya çıkıyor. Bilhassa aralarında Kanada, Çin, Hindistan ve ABD'nin de bulunduğu ülkeler, zamanımızın en acil sorununu çözmek için ileri düzeyde koordinasyon ve iş birliği içerisinde. Sadece iyi proje veya çözümler elbette sadece bu ülkelerden gelmiyor. Günümüzde bireyler ve çeşitli birlikler, iklim çözümleri üzerine düşünmek ve fikirleri uygulamaya geçirmek adına yoğun bir şekilde beraber çalışıyor.

Yeşil finanstan yeşil enerjiye, yeşil enerjiden farklı sürdürülebilir uygulamalara kadar iklim değişikliğine karşı mücadelede atılım yapan projelerden söz edebiliriz. Ancak iklim değişikliğinin etkileri o kadar şiddetli ki, sera gazı salınımlarını 2050'ye kadar net olarak sıfıra indirsek bile iklim değişikliğinin etkileri hala bizimle olacak. Bu, önümüzdeki yıllar boyunca gezegenin ısınmaya devam edeceği ve bunun sonucunda şiddetli hava koşullarının çeşitli gıda mahsullerini, biyolojik çeşitliliği ve geçim kaynaklarını olumsuz etkilemeye devam edeceği anlamına geliyor. Öyle görünüyor ki, iklim değişikliğinin etkilerini azaltarak ve iklim değişikliğine karşı adaptasyon teknikleri geliştirerek bu gibi negatif etkilerin üstesinden gelebiliriz.

Dolomites'teki Fassa Vadisi'nin sonundaki baraj.

İklim adaptasyonunu anlamak için öncelikle iklim değişikliğinin gerçek olduğunu ve şu anda var olduğunu kabul etmemiz gerekiyor. O halde uyum ve adaptasyon, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini azaltmak ve tüm sistemlerde iklimle ilgili şoklara ve streslere karşı dayanıklılık oluşturmak için harekete geçme anlamını taşıyor. Bu eylemler, hem potansiyel zararları azaltarak hem de iklim değişikliğinin bir sonucu olarak fırsatları yakalayarak, iklim etkilerini daha iyi yönetmek için süreçlerde ve uygulamalarda yapılan değişikliklerin yanı sıra çevrede yapılan fiziksel değişiklikleri de içeriyor. Bu noktada günümüzde hızla gelişmekte ve değişmekte olan teknolojiyle beraber dijital araçlar, iklim adaptasyonunun çeşitli projelerinden biri olarak karşımıza çıkıyor. Bunun ilk örneği olarak çok yakın zamanda Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nden bir ekibin "uzay baloncuklarından" oluşan bir kalkan yaratma araştırması. Bu fikri savunan bilim insanları, bu “dev parasol”un küçük ama önemli miktarda güneş radyasyonunu engelleyeceğini söylüyor ve radyasyonun yüzde 2'sinin bile perdelenmesi halinde bunun gezegenimizi 1,5°C soğutmaya yeteceğini hesaplıyor. Bunlar elbette şu an uygulamaya geçmiş olmasa da bunun yanında uygulamaya geçen halihazırda daha küçük projeler de mevcut elbette. Bunlardan biri, Kaliforniya Davis Üniversitesi'ndeki çiftçilerin iklimle ilgili tehditlere karşı önceden hazırlanmalarına yardımcı olabilecek araçları oluşturması. Bu dijital önden uyarı sistemleri, çiftçilere yıkıcı iklim olayları hakkında bilgi vererek onların tarım alanlarını korumalarını ve hepimizin bağlı olduğu mahsullere verilen zararı azaltmalarını sağlıyor. Diğer yandan Birleşmiş Milletler’in farklı projeleri, Pakistan veya Hindistan’da yaşanan ani selleri önceden haber veren farklı sistemleri uygulamaya koymuş bile. Bu akıllı sistemler, mevcut su seviyelerini ortaya çıkaran drone ve sensörlerden, zararlıları ve hastalıkları tanımlayıp takip edebilen telefon uygulamalarına kadar çeşitlilik gösteriyor.

İklim adaptasyonu için uygulanan dijital çözümler yanında iklim değişikliğine sebep olan fosil yakıtların azaltılması da başlı başına önemli bir konu. Birincil olarak iklim değişikliğiyle

ABD’deki 500.000 sarı okul otobüsü her gün 25 milyondan fazla çocuğu taşıyor ancak bunun çevresel bir maliyeti de var: Yüzde 95'i fosil yakıtla çalışıyor ve hizmet yılda 5 milyon tondan fazla sera gazı üretiyor.

mücadelede dikkat edeceğimiz en önemli faktör, fosil yakıt tüketimimizi büyük ölçüde azaltmak. Yapılarımızda, endüstriyel süreçlerimizde ve ulaşımda kömür, petrol ve doğal gazın yakılması, gezegeni ısıtan salınımların büyük çoğunluğundan (yüzde 75'ten fazlası) sorumlu. Sonuç şu ki, eğer sürdürülebilir olarak belirli çözümleri hayatlarımıza entegre etmek istiyorsak, bu türü, yenilenebilir ve verimli enerji kaynaklarıyla değiştirmeliyiz. Neyse ki üretim maliyetleri düştükçe temiz enerjinin uygulama alanları her geçen yıl pozitif yönde yol kat ediyor. Ancak küresel karbon salınımlarını 2030'dan önce 2010 seviyelerinin en az yüzde 45 altına düşürme hedefine ulaşmak istiyorsak (bilim insanları iklim değişikliğinin en ölümcül etkilerinden kaçınmak istiyorsak bunu yapmamız gerektiğini söylüyor) daha hızlı bir şekilde kararlar alıp, projeleri uygulamak için hareket etmeliyiz. Bu noktadan baktığımızda farklı projelerden gelen umut verici işaretler var. Örneğin ABD'nin sembolü sarı okul otobüslerini yeşile çevirmek bunlardan biri. Ülkedeki 500.000 okul otobüsü her gün 25 milyondan fazla çocuğu evden sınıfa taşıyor ancak bunun çevresel bir maliyeti de var: Yüzde 95'i fosil yakıtla çalışıyor ve hizmet yılda 5 milyon tondan fazla sera gazı üretiyor. Geçtiğimiz yılın sonu itibarıyla ABD'deki okul otobüslerinin yüzde 1'den azı, yani 1800'den biraz fazlası elektrikliydi ve yüksek satın alma maliyetleri (elektrikli okul otobüsü için 350.000 dolar, dizel için 100.000 dolar), pek çok okul bölgesinin filolarını dönüştürmeyi göze alamayacağı anlamına geliyor. Yenilenebilir dizel ve sürdürülebilir havacılık yakıtı alanında küresel bir lider olan Neste, Kaliforniya ve Oregon'daki okul bölgelerine her yıl yaklaşık 4 milyon litre yenilenebilir dizel sağlayarak 168.000'e kadar öğrenciye okula daha sürdürülebilir bir yolculuk imkanı sağlıyor. Bu yönden baktığımızda rüzgar ve güneş enerjisi, elektrik üretiminde ve ulaşımda giderek artan paya sahip olmaya devam ediyor.

Bu dönüşüm gerçekleşirken, hem otomobil üreticileri hem de hükümetler, otomobillerin çoğunluğunun temiz enerjiye dönüştürüleceği bir geleceğe halihazırda girmiş sayılır dersek yanılmayız. Enerji perspektifinden baktığımızda, sistemlerimiz enerji açısından ne kadar verimli olursa, otomobillerin gelişimi yanında çatı üstü güneş enerjisi (solar paneller) gibi yaklaşımların gitgide daha yaygın olarak benimsenmesiyle, gerçek anlamdaki yakıt tüketimimiz de bir o kadar aza indirgenmiş oluyor. Güneş enerjisi şu anda ABD’de üretilen elektriğin yüzde 3'ünün biraz

American Motors Corporation ve Gulton Industries'ın prototip elektronik otomobilinin tanıtımı, Michigan, 1968.

altında bir kısmını oluşturuyor ancak diğer kaynaklardan daha hızlı büyüyor. 2035'e gelindiğinde elektrik üretiminin yüzde 40'ı bu enerjiden karşılanabilir. 2020'den 2026'ya kadar dünya çapındaki yeni elektrik üretiminin yarısından fazlasını güneş enerjisi oluşturacak. Bu noktada elbette sadece Kuzey Amerika'da solar paneller giderek artmıyor. Dünyada buna benzer farklı, yenilikçi projeler gerçekleşiyor. Bunlardan gözümüze çarpan Ruanda'da Ared'in güneş enerjisiyle çalışan büfesi. Ruanda'da güneş panelleri, insanların evde elektriğe erişimleri olmadığı zamanlarda cep telefonlarını şarj etmelerine olanak sağlamak için kullanılıyor. Ared'in 100 watt'lık güneş panelleriyle çalışan mobil kioskları, aynı anda 30'a kadar telefonu şarj edebiliyor ve Wi-Fi bağlantı noktası olarak hizmet veriyor. Operatörler, yaya trafiğini en üst düzeye çıkarmak ve bağlantısız olanları birbirine bağlamak için "shiriki merkezleri" olarak bilinen büfeleri, pazarlar ve merkezi meydanlar gibi yoğun alanlara yönlendiriyor. Dünya Bankası, Ruanda nüfusunun yüzde 72'sinin cep telefonuna sahip olduğunu söylüyor, ancak yalnızca yüzde 34'ünün elektriğe erişimi var. Diğer yandan bunun gibi projeler dünya genelinde yayılıyor. Kentlerdeki havanın ısınmasını azaltmak üzere kimi belediyeler kentleri yeniden yeşillendirme yoluna girdiler. Her geçen yıl dünyanın büyük bir kısmının yoğun sıcaktan etkilendiğini düşündüğümüzde farklı uygulamalar gitgide yayılıyor. Özellikle geçtiğimiz yıllarda iklim aktivistlerinin Garnier Opera Binası'nın dışındaki ağaçsız sokakta betona yansıyan 56°C'lık sıcaklığı kaydettiği Paris'te, yakındaki gölgeli bir bulvarda ise 28°C'yi ölçmeleri büyük bir fark olduğunu göstermişti. Bununla beraber Belediye Başkanı Anne Hidalgo'nun 2026'ya kadar şehir içinde 175.000 ağaç daha dikme planı hala devam ediyor. Madrid, çevresine bir milyon ağaçlık Bosque Metropolitano dikerken; Seul, yaz sıcaklıklarını düşürmek amacıyla şehir merkezine serin hava sağlamak için nehirler ve yollar boyunca "rüzgar yolu ormanları" oluşturuyor.

Green Machine'in suda çözünebilen Karnauba mumu ile susuz otomobil yıkama projesi tipik bir ticari yıkama için 200 litre yerine 750 mililitre temiz su kullanıyor.

Kaliforniya'da bir dağ geçidi olan Altamont Pass'daki rüzgar jeneratörleri.

Diğer ülkelerdeki sıcaklık artışları ne yazık ki daha ciddi sağlık sorunlarına yol açıyor. *Lancet* tıp dergisinde yapılan bir araştırma, aşırı sıcaktan kaynaklanan ölümlerin 2000-2004 ile 2017-2021 arasında yüzde 55 arttığını ve bunun Hindistan gibi ülkelerin GSYİH'nın yüzde 5,4'üne kadar mal olabildiğini gösterdi. Delhi'deki sıcaklıklar geçtiğimiz mayıs ayında rekor kırarak 49°C'ye ulaştı. Azim Premji Üniversitesi İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Merkezi'ne başkanlık eden ekolojist Harini Nagendra'ya göre bu gibi sorunların çözümü, sadece doğayı korumak ve canlandırmaktan geçiyor. *Trees in Indian Cities* ve *Reforesting Landscapes* gibi kitapların yazarı Nagendra, düşüncelerini şu şekilde aktarıyor:

"Beton binalarımız nedeniyle şehirler yoğun ısı üretiyor ve çevrelerinden 8 ila 10°C daha sıcak olabiliyor. Yeşil alan, göl, dere ve ağaçlar bu sıcaklığı azaltmakla kalmaz aynı zamanda şehir içinde biyolojik çeşitliliğin artmasına da katkı verir. Bunlar elbette sadece biyolojik çeşitlilik veya sıcaklığı azaltmakla kalmaz aynı zamanda bir şehirde insanların refahını da artırır."

Sağ sayfa: Dağın tepesindeki güneş enerjisi istasyonu, Çin.

Bu açıdan baktığımızda birçok ülke ve şehirde halen farklı projeler olsa da Güney Afrika'nın susuz otomobil yıkama sistemi de ileride yaşanması beklenen su problemiyle başa çıkmakta oldukça yenilikçi diyebiliriz. Güney Afrika'da Johannesburg'da, geçtiğimiz yıllarda şehrin büyük bölümünde ciddi su kesintileri yaşandı. Susuz otomobil yıkama sistemleri on yılı aşkın bir süredir piyasada olmasına rağmen, Güney Afrika şirketi Green Machine, suda çözünebilen Karnauba mumu temizleme sistemine yönelik talepte geçtiğimiz yıl bir patlama yaşandığını söylüyor. Bu sistem, tipik bir ticari yıkama için 200 litre yerine 750 mililitre temiz su kullanıyor ve şirket her yıl 110 milyon litre içme suyu tasarrufu sağladığını söylüyor.

CHRISTOPHER NOLAN: KENDİ YOLUNDA

Yazı: Güvenç Atsüren

Fransa'nın Dunkerque kentinde çekimleri gerçekleşen *Dunkirk* filminin seti.

Özellikle geniş kitlelere ulaşma hedefiyle üretilen filmlerin yapısı, seyir deneyimini yorucu bir sürece dönüştürmeyecek şekilde tasarlanır. Standart bir giriş-gelişme-sonuç akışına sahip olan bu filmlerde zaman da kronolojik şekilde akar. Yani seyircinin ekranda ilk gördüğü olaylar, filmin evreninde de önce olmuştur, sonra olanlar da sonra... Özellikle televizyonun her eve girdiği ve sinema salonlarının tahtını salladığı dönemde iyiden iyiye baskın hale gelen bu filmlerin yarattığı izleme deneyimini Christopher Nolan, verdiği bir röportajda söyle özetliyor:

"1975'te evinizde bir film izlerken pizzacı kapıyı çaldığında kapıyı açıp ödeme yaptıktan sonra koltuğunuza döndüğünüzde, ekrandaki her şeyi bıraktığınız gibi bulurdunuz, hikayenin hiçbir temel unsurunu kaçırmazdınız. Hikaye ne kadar doğrusal akıyorsa o kadar iyiydi."

Şimdi, günümüzden 25 yıl kadar geriye, yani yeni bir bin yıla girilecekken global ölçekte bir kafa karışıklığının yaşandığı günlere gidelim. O dönemin çok ses getiren ve bugün kült ya da klasik mertebesine ulaşmış filmlerinden bazılarını sayalım: *Being John Malkovich, The Sixth Sense, Dark City* ve elbette ki *The Matrix*. Bu yapımların hepsi, çok farklı türlere ait olsalar da, bambaşka sinematik üsluplardan izler taşısalar da dönemin karmaşık ruh halinden fazlasıyla nasibini almıştı. Seyircinin zihnini zorlamaya, onları şaşırtmaya ve gerçeklik algılarını sorgulamaya iten ortak bir aklın elinden çıkmış gibiydiler. İlk bakışta bu saydığımız filmler arasında bir demirbaşın eksikliği fark edilmiş olabilir; evet, *Memento*'dan söz ediyoruz.

Christopher Nolan'ı henüz ikinci uzun metrajıyla bağımsız sinemanın yıldız yönetmenlerinden biri haline getiren *Memento* da saydığımız diğer filmler gibi hem kafa karıştırıcı olma potansiyeli taşıyordu hem de zeka dolu hikaye kurgusuyla şaşırtıcı, biraz daha iddialı şekilde ifade edersek, hayret verici bir seyir deneyimi yaratıyordu. Ama *Memento*'nun yarattığı etkiye detaylı şekilde bakmadan önce Nolan sinemasının işaret fişeği olarak tanımlanabilecek *Following*'e odaklanmakta fayda var.

The Dark Knight Rises çekimlerinde, Christopher Nolan.

1998'de seyircilerle buluşan *Following*'in ana karakteri, kendine malzeme toplamak adına rastgele seçtiği insanları takip eden bir yazardır. Fakat filmin henüz başında öğrendiğimiz üzere bu karakterin, tek motivasyonu yazacak bir şeyler bulmak değildir; aynı zamanda kendini fazlasıyla sıkılmış, sıkışmış ve boşlukta hisseder – tıpkı yeni milenyumun eşiğindeki milyonlarca insan gibi. Bu "boşluk" hissinin peşinden gitmesi sonucunda yazarın kendisini karanlık maceranın içinde bulan karaktere odaklanan *Following*'in anlatısı, en başından itibaren doğrusal olarak ilerlemez; tıpkı genç yazarın zihni gibi bölük pörçüktür, zamanda ileri ve geri atlamalar üzerinden akar. Seyircinin olayları takip motivasyonunu bir tür bulmaca çözme sürecine dönüştüren bu tercih, merkezdeki karakterin psikolojisini aynaladığı gibi bugün Christopher Nolan'ın imzasına dönüşen; doğrusal akmayan, zaman algısını bir anlatı aracına dönüştüren üslubun da temelini oluşturur. Ama yönetmen, bu tercihini bir sonraki filmi *Memento*'da mükemmelleştirecek, benzerine rastlamanın pek de mümkün olmadığı bir anlatı dili oluşturacaktır.

Memento'nun merkezinde, eşi öldürülmesine rağmen yakın geçmişi hatırlamasına engel olan rahatsızlığı nedeniyle bunu kimin yaptığını hatırlayamayan bir adam, daha doğrusu bu adamın zihni vardır. Nolan, *Following*'de gayet başarılı şekilde kotardığı doğrusal ilerlemeyen zaman akışını, bu kez ana karakterin hafıza problemini seyirciyle geçirmek için sondan başa doğru akan bir hale büründürür. Böylece "gerçek zaman" algısı bir noktadan itibaren ciddi anlamda zarar görür ve filmin kendisi

The Dark Knight Rises'in setinde Christian Bale, Tom Hardy ve Christopher Nolan.

The Prestige'ın tanıtımı için bir araya gelen Michael Caine, Christopher Nolan ve Hugh Jackman.

bir intikam hikayesi olduğu kadar, bir hatırlama seansına da dönüşür. Yani Nolan, karakterinin zihinsel durumuyla filmin akışı arasında son derece yaratıcı bir paralellik kurar, böylece ortaya belki de kendisinin başyapıtı çıkar. Bunu destekler şekilde *Memento*'nun baş karakteri de oldukça derinlikli yazılmıştır. Hem eşinin öldürülmesi hem de yaşadığı rahatsızlığın etkisiyle kendini koca bir bilinmezliğin ortasında bulan Leonard, tıpkı *Following*'deki yazar gibi dönemin ruhunun ete kemiğe bürünmüş hali gibidir. Bu açıdan bakınca 2000 tarihli *Memento*'nun neden bugün o dönemin simge filmlerinden biri olarak değerlendirildiği daha rahat görülebilir.

Memento'nun yarattığı etkiyle Nolan, büyük yapım şirketlerinin radarına girmeye başlar ve sıradaki filmi, bu kategoride değerlendirilebilecek *Insomnia* olur. Anlatısal tercihlerine bakıldığına Nolan'ın en "düz" filmi

Matt Damon, Robert Downey Jr., Cillian Murphy, Emily Blunt ve Christopher Nolan, *Oppenheimer*'ın prömiyerinde.

Christopher Nolan ve Matthew McConaughey, *Interstellar* filminin galasında.

olarak değerlendirilebilecek olan bu polisiye gerilim, Al Pacino'nun oynadığı, uykusuzluk problemi çeken polisin psikolojik durumunun etkisi altındadır. Dolayısıyla tam da bu noktadan Nolan'ın kariyerinin zihinsel durumunu odağına alan erken dönem filmleriyle ciddi ortaklıklar taşır. Ama *Insomnia*, yönetmenin kariyeri açısından çok daha büyük bir dönüş noktasına işaret eder. Bu filmde gösterdiği hikaye anlatıcılığı hünerleriyle Nolan, çok daha büyük bir iş alır: Yeni çekilecek *Batman* üçlemesinin yönetmeni olacaktır.

Nolan sinemasına dair en büyük tartışmalardan biri; yönetmenin endüstriyel sinemanın bir neferi mi olduğu, yoksa kendi dokunuşlarını imza attığı her filme katan bir "auteur" kimliği mi taşıdığına dairdir. Yönetmenin Hollywood'un amiral gemisi yapım şirketlerinden biri olan Warner Bros.'un çatısı altında çektiği *Batman* üçlemesi, bu tartışmanın selameti açısından son derece etkili doneler sunar. *Batman*, tüm dünyada tanınan, çok popüler ve dolayısıyla çok büyük gişe potansiyeli taşıyan bir markadır. Bu şartlar altında herhangi bir *Batman* filminin ekonomik kaygılardan bağımsız şekilde hayata geçirileceğini düşünmek fazla naif bir düşünce olur. Ama Nolan'ın üçlemesi, elde ettiği gişe başarısının yanında günümüzde sinema tarihinin en başarılı çizgi roman uyarlamaları arasında yer alır ve bunu da büyük ölçüde Nolan'ın dokunuşlarına borçludur.

2005'te *Batman Begins* ile başlayan üçleme, o döneme kadar yapılan çizgi roman uyarlamalarına kıyasla çok daha gerçekçi ve karanlık bir tona sahiptir. Bu tercihin kaynak eserlere kattıklarını görmek için bakılabilecek en değerli referans noktası elbette ki Tim Burton'ın 1989 ve 1992'de çektiği iki *Batman* filmidir. Bu yapımlar da kesinlikle çok başarılıdır ve bunu yine yönetmeninin kendine has üslubuna borçludur büyük ölçüde. Burton, Batman hikayesinin geçtiği hayali Gotham şehrini, kendi sinematik dünyasının bir parçası kılacak şekilde dışa vurumcu bir üslupla, karikatürize bir tonda ele alır. Bunun zıttı olarak Nolan'ın Gotham'ı çok daha gerçek bir şehir gibi görünür. Zira yönetmen, bu yapımları şehrin büyük önem taşıdığı, adeta birer karaktere dönüştüğü kara filmlerden ilhamla yaratır. Böylelikle üçleme, içinde Joker ve elbette *Batman* gibi "fantastik" figürlere rağmen gerçekçi suç filmlerine yakınlaşır. Nolan'ın Batman'lerinin standart çizgi roman uyarlamalarından ziyade Michael Mann'in başyapıt seviyesindeki *Heat*'i gibi filmleri andırmasının öncelikli nedeni budur.

Nolan'ın *Insomnia*'yla Warner Bros. gibi büyük bir stüdyoyla çalışmaya başlaması ona sadece *Batman* gibi büyük markalara kendi dokunuşunu

Robin Williams ve Al Pacino *Insomnia*'da.

katma imkanı vermez, artık kendi fikirlerini de finansman sıkıntısı yaşamadan beyaz perdeye aktarma olanağı bulmaya başlar. Bu açıdan bakınca *Insomnia*'nın ardından yönetmenin kariyerinde ciddi bir kırılma olduğu söylenebilir pekala. Artık o, bağımsız sinemanın özgün akıllarından biri değil, Hollywood sularına girmiş bir yönetmendir. Zaten kariyerinin en başından beri iddialı yapımlara imza atan Nolan'ın filmleri büyümeye, bu değişimden haz etmeyenler içinse "şişmeye" başlar. Bu noktadan sonra Nolan sinemasına karşı çatlak sesler de çıkmaya başlar, hem de filmlerinin yarattığı etkilere paralel olarak gittikçe artar şekilde.

Bu sürecin ilk adımı olarak değerlendirilebilecek *The Prestige*, aslında tam da "Nolanvari" bir hikaye anlatır; zira filmin merkezinde birbiriyle yoğun rekabet içinde olan iki illüzyonist vardır. Bu karakterlerin şovlarının seyirci üzerinde yarattığı etki, Nolan filmlerinin hissettirdiği şoklarla benzerlik taşır. *The Prestige*, yapım kalitesiyle ve vadettiği yoğun deneyimle yönetmenin dokunuşlarını hissettirmesinin yanında, *Batman* üçlemesini bir kenara bırakıp söylersek Nolan'ın peş peşe çekeceği bilim kurguların da ilkidir. Söz konusu üçlemenin ikinci halkası ve zirve noktası *The Dark Knight*'ın ardından gelen *Inception* özünde bir soygun filmidir, ama bir yandan da Philip K. Dick romanlarını andıracak düzeyde güçlü bir bilim kurgu metni içerir. Zira filmin hikayesinin ana aksını oluşturan unsur, bir rüya paylaşma teknolojisidir. Karakterlerin rüyalarının arasında gezindikçe katmanlaşan hikaye, zaman akışını paramparça edip Nolan'ın sinemasının simgelerinden birine dönüşürken diğer yandan da "büyüklüğün" sınırlarını zorlar. Yani bir kesim için bir başyapıtken bazıları içinse Nolan'ın kapılmaya başladığı güç zehirlenmesinin başlangıcına işaret eder.

Bahsettiğimiz fikir ayrılığının koca bir çatlağa dönüştüğü film ise *Interstellar*'dır. Seyirciyle buluştuğu dönemde Kubrick başyapıtı *2001: A Space Odyssey* ile birlikte anılacak kadar büyük ve iddialı bir yapımdır bu. Çok büyük bütçeli bir filmdir. Bunun da yardımıyla farklı gezegenlere yayılacak bir görsel şölen sular. Bilimsel gerçeklerle örtüşüyor oluşu ciddi anlamda ses getirir. İnsanlığa yeni bir yuva aramak gibi önemli bir göreve çıkan bir gruba odaklandığı için felsefi tartışmaları tetikler. Ama bir

Christopher Nolan, Joseph Gordon-Levitt ve Leonardo DiCaprio, Guys Choice Awards'da *Inception* ile En Çok Beklenen Film Ödülü'nü aldı.

Christopher Nolan ve film yapımcısı Emma Thomas, 81. Altın Küre Ödülleri'nde.

yandan da karakterlerinin tek boyutluluğu ve tüm insanlığı ilgilendiren bir konunun nihayetinde tek bir ailenin dramasına indirgenmesi gibi nedenlerle ciddi anlamla eleştirilir. Yani o tartışma yine tetiklenir: Nolan büyük gişe canavarları çeken bir yönetmen midir, yoksa usta bir sinemacı mı?

Söz konusu tartışma yönetmenin sıradaki filmleri *Dunkirk* ve *Tenet*'le de devam eder. İlk kez tarihsel gerçeklerden yola çıktığı *Dunkirk*'te, yine kendine özgü zamansal oyunlara yer vermesinin işlevsel olmamasıyla eleştirilirken *Tenet*'te ise kafa karıştırıcı olmak, filmin ve Nolan'ın ana gayesi gibi görünür. Artık onun filmlerinde karakterlerinden ziyade Nolan'ın kendisi önemseniyor gibidir bir bakıma. Ama bu iki yapımla birlikte en azılı hayranlarından bile eleştiriler alan sinemacı, hala çok güçlüdür, hala kendi istediği büyük filmleri finanse edebilmekte zorlanmaz. Ve *Tenet*'ten 3 yıl sonra *Oppenheimer*'la döner.

Atom bombasının babası olarak nitelenen Robert Oppenheimer'a odaklanan bu film, pek çok açıdan Nolan filmografisinin rafine bir özeti gibidir. İlk filmlerinde yapılana benzer şekilde, 2. Dünya Savaşı ve sonrasındaki dönemin ruh halini ana karakterinin üzerinden yansıtır; farklı zamansal düzlemlerde akan bir olay örgüsü sunar; *Dunkirk*'teki gibi tarihsel gerçeklere dayanır ve onun kadar gösterişli olmasa da en az *Interstellar* ölçeğinde güçlü bir sinematografiye sahiptir. Tüm bunların ışığında söylenebilir ki *Oppenheimer*, belki Nolan'ın en iyi filmi değildir ama artık kariyerinin ilerleyen bir döneminde olan yönetmenin sinemasını oluşturan unsurların tek ve bütünlüklü bir toplamını oluşturmak üzere yaratılmış gibi görünen, olgun bir tona sahip olduğu söylenebilecek bir eserdir.

Bu etkileyici çaba, hem seyirciler nezdinde hem de eleştirmenler cephesinde karşılığını bulmuş gibi görünüyor. Ek olarak Akademi de *Oppenheimer*'a kayıtsız kalamadı ve filmi tam 13 dalda Oscar'a aday gösterdi. Yani bu yapımın hem geniş kitlelerin hem de sinema profesyonellerinin takdirini kazandığı rahatlıkla söylenebilir. Bu çok yönlü başarı, artık Nolan'ın bir yönetmen olarak durduğu noktayı kanıtlıyor olabilir. Nolan, stüdyo sisteminin bir parçası olsa da her filmine kendi sinematik duruşunu katabilen, kendi istediğini yapabilen bir yönetmen. Onu güçlü yapan da bu belki de; kariyerinin başından beri kendi istediğini, istediği gibi yapabilmek.

BİR TUTAM ARANJMAN

Styling: Aylin Kumdagezer Fotoğraf: Emre Kapçak

Sınırlı edisyonda Birkin Chai-Lime, Hermès.

Ön kısmında Christian Dior Paris imzası bulunan Dior Book Tote.

Cep detaylı deri çanta, Berluti.

Kemer detaylı, çıkarılabilir ve ayarlanabilir omuz askılı deri çanta, Prada.

Kahverengi derili Dior Charm erkek çantası, Dior.

MEGA POTANSİYEL

Yazı: Esra Dede Kağıtçı

Sol sayfa: MAD Architects tarafından tasarlanan Pekin'deki Çin Filarmoni Konser Salonu.

Zaha Hadid Architects'in tasarladığı Jiangxi Nehri Köprüsü, Studio Gang'ın imzasını taşıyan Amerikan Doğa Tarihi Müzesi gibi etkileyici projelerin tamamlandığı 2023 yılı geride kalırken, 2024'te yeni projeler, şehir silüetlerini yeniden şekillendirmeyi ve sürdürülebilir unsurları ön plana çıkarmayı hedefliyor. Mimarlık, yaratıcılığı işlevsellikle mükemmel bir uyum içinde buluşturarak, yapılar ve gökdelenleri yeniden düşünmeyi ve şehir planlamasını enerji verimliliği temelinde kurmayı vadediyor. Japonya'dan Paris'e uzanan bu mimari ve kentsel tasarımların küresel ölçekte iz bırakma potansiyeli bir hayli fazla.

BIG'in Toyota Woven City projesi, Japonya'daki Fuji Dağı'nın eteklerinde yer alan dönüştürücü bir girişim. Toyota Motor Corporation ile yapılan bu ortak çalışma, mobilite, otonomi ve hidrojenle çalışan altyapının sınırlarını zorlamaya hazır, öncü bir kentsel inkübatör olarak tanımlanıyor. 175 dönümlük bir alana yayılan Woven City, kentsel yaşamın çeşitli yönlerini test etmek ve geliştirmek için titizlikle tasarlanmış yaşayan bir laboratuvar olarak hizmet verecek. BIG'in Japonya'daki ilk çıkışını simgeleyen proje, 2024'te tamamlanması planlanan sürdürülebilirliğe olan bağlılığın da bir kanıtıdır.

Geleceğe yönelik bir kümelenme olarak tasarlanan proje, güneş enerjisi, jeotermal enerji ve hidrojen yakıt hücresi teknolojisinin entegrasyonu yoluyla sürdürülebilirliği benimsiyor. Kentin geleneksel normlara karşı gelen sokakları, farklı hareketlilik hızlarına hitap eden, güvenliği ve yaya dostu

2024'te tamamlanması öngörülen proje 26.000 metrekarelik konser salonu ile Çin Filarmoni Orkestrası'nın daimi evi olmaya hazırlanıyor.

bağlantıları teşvik eden esnek bir ağ olarak tasarlanmıştır. Sokak tasarımına yenilikçi yaklaşım, daha hızlı otonom otomobiller için bir ana cadde, mikro hareketlilik için bir gezinti yolu ve insanlara ve doğaya adanmış doğrusal bir park içeriyor. 3x3'lük bir ızgara şeklinde örülen şehir bloklarının her biri, gezinti yolu veya doğrusal park aracılığıyla erişilebilen bir avluyu çerçeveleyerek dinamik ve birbirine bağlı bir kentsel doku oluşturuyor ve birbirine sıkı sıkıya bağlı bir toplumu teşvik ediyor. Karbon-nötr bir topluma geçişe öncülük eden bu müdahale, otomobiller, alternatif hareket biçimleri, insanlar ve doğa arasındaki ilişkiyi yeniden tanımlayarak bağlantılı bir kentsel peyzaj öneriyor. Güneş enerjisi, jeotermal enerji ve hidrojen yakıt hücresi teknolojisinden yararlanan kent, sürdürülebilirliği özünde benimsiyor. 2021'de başlatılan yenilikçi sokak ağı, daha güvenli, yaya dostu bağlantılar sağlamak için çeşitli hareketlilik hızlarını barındıran esnek bir tasarıma sahiptir. İnşaatı 2024'te tamamlanacak olan Toyota Woven City, teknoloji, sürdürülebilirlik ve toplum merkezli tasarımın birleşimiyle şehirciliğin yörüngesini yeniden tanımlamaya hazır, sürdürülebilir bir kentsel başyapıt olarak ortaya çıkıyor.

CTBUH tarafından "Chongqing'in En Yüksek Binası" olarak resmiyet kazanan Çin'deki Uluslararası Kara-Deniz Merkezi, 2024'te tamamlanacak ve 458.2 metrelik mimari yüksekliğe ulaşacak. Bu başarı, Chongqing'de 400 metrelik yükseklik eşiğini aşan ilk yapı olma özelliği taşımakta. CityGroup Design Collective CO., LTD'den

Xiangdong Pan tarafından tasarlanan ve Chongqing 100 olarak anılan bu merkez, stratejik bir konumda bulunarak Chongqing Uluslararası İş Bölgesi'nde yer almakta ve Jialing Nehri'nin manzarasını sunmaktadır. Chongqing'in adının anlamından esinlenen tasarım, sembolik olarak "çifte mutluluğu" ifade ederek bölgeye anlam katıyor.

Mega proje, 100.000 metrekarelik bir perde duvar alanına ve 500.000 metrekareyi aşan toplam bina hacmine sahip. Yapıda, dikey ulaşımı bir adım öteye taşıyan 69 asansör ve Chongqing'de çift kabinli asansörlerin öncü kullanımı gibi dikkat çeken özellikler yer almakta. Bir alışveriş merkezi, A sınıfı ofis alanı, dünyanın en yüksek Banyan Tree Oteli, bir gözlem katı ve yakındaki transit geçişlere kesintisiz bağlantı gibi özelliklere de sahip proje, bir yandan Chongqing'in silüetini değiştirirken, bir yandan da bölgenin kamusal etkileşimini ve kentsel büyümesini de desteklemeye aday. Tamamlanma aşamasına yaklaştıkça, bu fenomen yapı, hiç şüphesiz, kentin dokusuna yepyeni bir boyut kazandırarak yaşam kalitesini artıracak.

MVRDV'nin Tayvan'ın Taipower enerji şirketi ile gerçekleştirdiği ve Sun Rock olarak bilinen proje, ülkenin sürdürülebilir enerji dönüşümüne olan bağlılığında öncü bir güç olarak karşımıza çıkıyor. Yine sürdürülebilirlik alanında dönüştürücü olan bu girişim, mevcut bir depolama ve bakım binasının, Tayvan'ın yeşil bir geleceğe olan bağlılığını simgeleyen bir süper güneş enerjisi istasyonuna dönüştürülmesini

CTBUH tarafından "Chongqing'in En Yüksek Binası" olarak resmiyet kazanan Çin'deki Uluslararası Kara-Deniz Merkezi.

içeriyor. Pileli fotovoltaik panellerle kaplı dev bir yuvarlak kubbe ile karakterize edilen tasarım, MVRDV'nin vizyonunun ve Tayvan hükümetinin güneş enerjisinden yararlanma konusundaki iş birliğinin bir temsili. Enerji üretimi için veri odaklı bir araç olan Sun Rock, yerinde güneş enerjisi üretimini optimize ederek Tayvanlı topluluklar için yılda 1,2 milyon kilovat-saat temiz enerjiye katkıda bulunacak. Sun Rock, bir operasyon tesisi ve bakım atölyesi olarak işlevsel rollerinin ötesinde, Taipower'ın karbonsuz bir gelecek ve çevresel görünürlük vizyonunu simgeleyen bir "inşa edilmiş manifesto" olarak tasarlandı.

Proje, dikkat çekici yapısal formu bir yana, yeşil enerjiye yönelik küresel çabalarla uyumlu sürdürülebilir bir güç merkezini de ifade ediyor. Maksimum güneş ışığını yakalamak için stratejik olarak tasarlanan karanlık ve dramatik cephe, estetik ile çevreye duyarlı teknolojinin birleşimini ortaya koyuyor. Atölyeleri, ofisleri, depoları ve enerji üretimi hakkında canlı güncellemeler sağlayan yenilikçi veri odası da dahil olmak üzere halka açık izleme galerileriyle tesis, Tayvan'ın daha yeşil ve daha sürdürülebilir bir geleceğe olan bağlılığının somut bir yansıması olacak. MVRDV'nin Sun Rock'ı, tasarım, işlevsellik ve çevresel sorumluluğun uyumlu entegrasyonunu vurgulayarak 2024'ün simgesel bir projesi olmaya hazırlanıyor.

Urban Villages ve Studio Gang, Denver'da yer alan ve ABD'nin ilk karbon-pozitif oteli olmaya aday olan Populus Otel'i ile

Paris 2024 Olimpiyat ve Paralimpik Köyü, önümüzdeki yıl için dönüştürücü olarak ön plana çıkacak projelerden biri.

sürdürülebilir bir konsepti benimsemekte. Aspen ağaçlarından ilham alarak enerji verimliliğini artıran göz formundaki pencerelerden oluşan otelin cephe tasarımı, içerideki programı dikkate alarak optimize edilmiş; her pencerenin üzerindeki uzantılı "kapaklar" iç mekanı gölgeleyip yağmur suyunu yönlendirerek sürekli temiz ve parlak bir görünüm sağlıyor. Küresel tüketim farkındalığına yanıt olarak, Populus Oteli sadece inşaat aşamasında değil, süregelen operasyonlarında da tamamen karbon pozitif olmayı hedefliyor. Bu hedefe ulaşmak için düşük karbonlu beton karışımları, yüksek geri dönüştürülmüş içerikli malzemeler ve yapısal verimlilik gibi yenilikçi stratejiler kullanıyor. Proaktif bir hareketle Urban

Villages, saha dışında ağaç dikmeyi, yaklaşık 500.000 galon gaza eşdeğer somut karbonu dengelemeyi ve atmosferden ek karbondioksidi uzaklaştırmayı taahhüt ediyor. Colorado'nun ilk benzin istasyonunun tarihi yerinde bulunan otel, tesis içi otoparktan vazgeçerek ve toplu taşıma kullanımını teşvik ederek daha yaya dostu bir kentsel çevreye katkıda bulunuyor ve geleneksel normlara karşı geliyor.

Urban Villages ve Studio Gang, Denver'da yer alan ve ABD'nin ilk karbon-pozitif oteli olmaya aday olan Populus Otel'i ile sürdürülebilir bir konsept benimsiyor.

Mimar Dominique Perrault tarafından yönetilen Paris 2024 Olimpiyat ve Paralimpik Köyü, önümüzdeki yıl için dönüştürücü olarak ön plana çıkacak projelerden biri. Seine-Saint-Denis bölgesinde 119.000 metrekarelik bir alana yayılan köy, nehir kıyısı boyunca şehrin mevcut kentsel dokusuyla bütünleşecek. Aralarında 2.400'den fazla konut, ofis ve kamusal alanın da bulunduğu bir programa ev sahipliği yapacak şekilde tasarlanan köy, Olimpiyatlar sonrasında Paris'te kalıcı bir topluluk haline gelmeyi hedefliyor. Perrault'nun masterplanı, Seine Nehri manzaralı açık bloklara sahip, hem araç erişimi hem de toplu taşıma ile bağlantılı bir bahçe şehir sunuyor. Proje patikalar, teraslar ve gezinti yollarıyla yeşil alanlara öncelik vererek sürdürülebilirlik temasını ve toplumla bütünleşme gibi değerleri vurguluyor. Olimpiyatların ardından 2025'te yeni kiracılara açılması planlanan konut projesi ise 2024'ün gelişen kentsel peyzajına önemli bir mimari katkı sağlayacak.

MAD Architects tarafından tasarlanan ve Ma Yansong tarafından yönetilen Pekin'deki Çin Filarmoni Konser Salonu, şehrin kültürel manzarasını yeniden tanımlamaya aday bir mimari başyapıt olarak tamamlanmak üzere. MAD tarafından 2014'te kazanılan yarışmanın sonucu olan 26.000 metrekarelik konser salonu, prestijli

Üstte: BIG'in Toyota Woven City projesi, Japonya'daki Fuji Dağı'nın eteklerinde yer alıyor.

MVRDV'nin Tayvan'ın Taipower enerji şirketi ile gerçekleştirdiği Sun Rock projesi, ülkenin sürdürülebilir enerji dönüşümüne olan bağlılığının bir kanıtı olarak yorumlanıyor.

Çin Filarmoni Orkestrası'nın daimi evi olmaya hazırlanıyor. 2024'te tamamlanması öngörülen proje, başlangıçtaki beklentilerin ötesine geçerek Pekin'in İşçi Stadyumu bölgesinin canlı atmosferinin ortasında sakin ve dingin bir alan sağlıyor. Yenilikçi tasarım, gün ışığını yarı saydam bir perde gibi filtreleyip yaymakla kalmıyor, aynı zamanda kabartmalı cam paneller kullanarak parlak ve ruhani bir görüntü yaratan kavisli ve akışkan bir cepheye sahip. Salonu çevreleyen peyzaj düzenlemesi, bir lotus göleti ve yemyeşil bir bitki örtüsü içeriyor. Bu bitki örtüsü, genel ambiyansa katkıda bulunarak mekanı klasik müzik ve kültürel alışveriş için yeni bir odak noktası haline getiriyor. Mekan işlevsel olarak, "üzüm bağı tarzında" düzenlenmiş 1.600 kişilik büyük bir konser salonu ve iki kata yayılmış çok sayıda prova alanı sergiliyor. Kavisli ahşap duvarlar akustiği optimize etmek için titizlikle şekillendirilirken, lotus çiçeklerinden esinlenen beyaz ses yansıtma panelleri sürükleyici bir müzik deneyimine katkıda bulunuyor. Salonlardaki unsurların özenli bir şekilde düzenlenmesi, sesin eşit dağılımını sağlayarak sahne ve tüm oditoryum boyunca varış sürelerini dengeliyor. Pekin'in sanatsal ve kültürel canlılığını teşvik edecek olan Çin Filarmoni Konser Salonu, uyumlu tasarımın, kültürel zenginleşmenin ve mimari yeniliğin bir sembolü olacak gibi görünüyor.

ARTİZAN ADIMLAR

Yazı: Ekin Kurbetçi

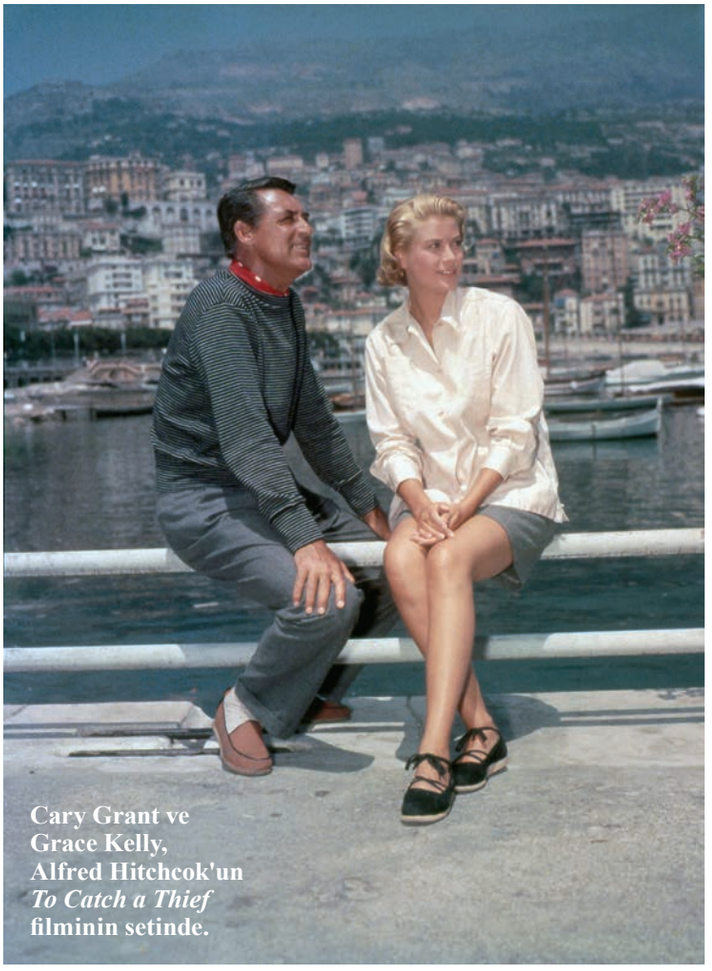

Cary Grant ve Grace Kelly, Alfred Hitchcok'un *To Catch a Thief* filminin setinde.

Rita Hayworth, *The Lady From Shanghai* filminden, 1947.

Sol sayfa: 1969 yılında Katalonya'da Salvador Dalí.

Espadrillerin hikayesine mini dizi çekilebilir. Eski Roma ve Antik Mısır dönemine uzanan köklü bir geçmişe sahip bu sade ve alçak gönüllü ayakkabının arkasında sanat, zanaat, savaş ve devrimi anlatan bir hikaye var aslında. Otlardan yapılma sandaletler Mısır, Roma ve Amerika yerlilerinin yaşam alanlarında yapılan kazı çalışmalarında keşfedilse de silüeti sahiplenen ve millileştirenler, İspanyollar. Espadrillerin ilk örnekleri, milattan önce 600'lü yıllarda Granada'daki Cueva de los Murciélagos'da bulunmuş. Yakın geçmişte ise İspanya ve Katalonya'nın gelişmekte olan tekstil endüstrisi ile bu tasarım halkla buluşmuş. Şimdilerde moda repertuarının klasik parçalarından olan espadriller, bir zamanlar köylülerin, işçilerin, balıkçıların ve papazların giydiği, fonksiyonelliği ve rahatlığıyla dikkat çeken parçalardan. Üzülerek söyleyelim, aslında espadriller biraz da sosyal sınıfları ve ayrımcılığı temsil ediyor o dönemlerde. Alt kesim, jüt ve kanvastan yapılma bu ayakkabıyı giyerken; güçlü ve refah bakımından daha üst seviyede olan kesim ise deri ayakkabılar ve ipek terlikler giyiyor. Sadece bir zümrenin değil, espadriller bir bölgenin de temsilcisi. Geleneksel tasarımlarda her silüet ve kurdele uygulaması farklı bir yöreyi temsil ediyor. Katalanlar hala daha milli dansları sardana için özel espardenyalar sipariş ediyor.

Bask Bölgesi ve Katalonya'nın köklerinde yer alan bu tasarım, 19. yüzyılda, iki bölgenin ayaklanmasında da kendine yer buluyor. Bask ve Katalanların savunduğu görüşler birbirinin zıttı olsa da ayakkabı tercihi aynı: Espadriller. Hatta Bask milliyetçiliğinin fikir babası olarak bilinen Sabino Arana'nın parmaklıklar ardındaki meşhur fotoğrafında bile ayağında espadrilleri görüyoruz. 1936-39'daki İspanya İç Savaşı'nda da durum farklı değil. Espadrillerin ayaklanmalarla başlayan politika kariyeri, bu trende kayıtsız kalamayan J.F. Kennedy'nin 1935'te Cannes tatilindeki kombinasyonlarıyla devam ederken, CV güncellemesini ise İspanya İç Savaşı ile yapıyor. General Franco'ya karşı başkaldıran Katalanların ayaklarındaki espadriller, mücadelenin sembollerinden biri haline geliyor.

Valentino,
İlkbahar/Yaz 2024.

Espadril üretimiyle ünlü Katalan marka, Castaner.

Her bir parçası artizan eller tarafından hazırlanan ve ismini tabanının yapımında kullanılan esparto otundan alan espadrillerin coğrafyaya yayılması ise deri ithalatına uygulanan ambargolar ve tabii ki konforlu, havadar bir ayakkabıya karşı artan ihtiyaçla oluyor.

Bu kadar siyaset yeter, hikayenin moda tutkunları için oldukça heyecan verici olan kısımlarına geliyoruz. Çünkü sahnede çok bilindik bir isim, Salvatore Ferragamo var. İtalya'ya karşı uygulanan deri ithalatı ambargolarının ardından ortalama materyallerle de lüks parçalar yaratılabileceğini savunan Ferragamo, 1937'de repertuarına espadril ilhamlı tasarımlar ekliyor ve bu kullanışlı parçayı sokak stiline uyarlıyor. Rafya, mantar ve tekstilin kreatif bir şekilde kullanıldığı bu yenilikçi ayakkabılarla birlikte Ferragamo'nun icadı dolgu topukla da tanışıyoruz. Lüks ayakkabıların İtalyan öncüsü Salvatore Ferragamo ile yüksek modaya tanıtılan espadriller, Lauren Bacall, Sophia Loren ve Grace Kelly gibi Hollywood yıldızlarının da gözdesi oluyor. 1947 yapımı *The Lady from Shanghai*'da Rita Hayworth'u ve 1948 yapımı *Key Largo*'da Lauren Bacall'u zamansız espadril kombinasyonlarıyla izliyoruz. Salvador Dali, Katalan köklerini yazlık bir takım ve Panama şapkayla eşlediği espadrillerle kutlarken İtalyan direktör Michelangelo Antonioni ise Tarragona'ya yakın Valls bölgesinden bir espadril stili tercih ediyor. Pablo Picasso da tıpkı meslektaşı Dali gibi Katalan geçmişini bu silüetle taçlandırıyor. Espadrillerin sanat dünyasındaki yeri de böylece perçinleniyor.

Espadrillerin Ferragamo ile başlayan yüksek moda hikayesi, 40 yıl sonra başka bir ünlü isimle devam ediyor ve bayrağı bir Fransız devralıyor: Yves Saint Laurent. Tasarımcı, artık büyük kitleler tarafından bilinen espadrilleri orijinal formlarıyla ama yenilikçi bir bakış açısıyla ele almak istiyor. Espadril üretimiyle ünlü Katalan firma Castaner ile Paris'te bir fuarda tanışan ve koleksiyonlarından etkilenen Laurent,

2018'deki Fiji ziyaretinde Meghan Markle'in ayağında Castañer bulunuyor.

Soludos espadrilleri ile Gigi Hadid.

Ferragamo'nun mirasını kaldığı yerden devam ettirerek espadrilleri dolgu topukla buluşturuyor. Bir anda daha şık ve feminen havaya bürünen tasarımlarsa tahmin edersiniz ki çok tutuluyor ve espadrillerin moda dünyasındaki yerini sağlamlaştırıyor.

Güncel koleksiyonlardaysa espadriller daha modern dokunuşlarla ve yeni malzemelerle yer almakta. Deri, süet, dantel gibi malzemelerin yanında flatform tabanlar ve deneysel bağcıklarla farklılaşan modeller mevcut. Sıcak günlerde, çabasız sokak stilinize kolaylıkla eşlik edebilen modeller, Gigi Hadid'den İngiliz kraliyet ailesine kadar birçok ismin de tercihi. 2024'ün favorileri arasındaysa düz tabanlı, sportif ve zarif modeller dikkat çekiyor. Stella McCartney ve Balmain bu silüeti flatform tabanlı ve monogramlı bir tasarımla ele alırken Tory Burch, Saint Laurent ve Chloé gibi kategorinin veteranlarıysa daha minimal dokunuşlarla sezonu açıyor. Dolgu topuk da espadrillerin olmazsa olmazları arasında. Dolce & Gabbana'nın Sicilya ilhamlı

Castañer dolgu topuklu espadriller yıllardır Cambridge Düşesinin vazgeçilmez parçalarında; 2022, Jamaika ve Bahamalar'ı ziyareti.

desenlerle bilekten bağlamalı parçaları oldukça gösterişli. Klasik görünümlerden hoşlananlar içinse Manebi, Valentino Garavani ve tabii ki Castañer dikkat çekiyor.

Espadrillerin trend listelerindeki kalıcılığını garantileyen bir diğer karakteristiği ise sürdürülebilir modaya oldukça uygun olmaları. Ayakkabı üretimi, kıyafetlerden farklı olarak birçok sentetik ve kimyasal madde içeren, çoklu süreçlere sahip bir yolculuk. Dolayısıyla söz konusu sürdürülebilirlik olduğunda, bu kompleks adımları bırakıp daha sade bir prosese imkan veren espadriller ön plana çıkıyor. Doğal, etik kaynaklardan elde edilen malzemeler ve zanaatın ön planda olduğu bir üretim sistemiyle ortaya çıkan parçalar sürdürülebilirliğin tüm beklentilerini karşılıyor.

Artık apolitik bir kimliğe bürünen ama hala artizan ve geleneksel değerini koruyan espadriller, modanın olmazsa olmazları arasında kalmaya daima devam edecek.

DERİN SULARDA SINIRI OLMAYANLAR

Yazı: Rüzgar Özgün

Submariner modelinin 300 metre derinliğe kadar su geçirmezlik garantili Oyster kasası, mekanizma için suya ve toza karşı optimum koruma sağlıyor.

Sol üstte: Deep Sea Special, 1960.

Yüksek saatçilik genel hatları ile her ne kadar işlevselliği odağına yerleştirmiş olsa da günümüzde saatler fonksiyonların ötesinde bir pozisyonda. Bir önceki cümlemizde ortaya attığımız tezimizi dalış saatleri üzerinden genişletebiliriz. Demek istediğimiz, sektörde modeller her ne kadar "dalış saatleri" kategorisinde yer alıyorsa bile, kimi zaman bir etkinlikte kimi zaman ise klasik bir pazar kahvaltısında karşılaşabiliyoruz onlarla. Sportif görünümünün etkisiyle dahil olduğu aktiviteler aynı paralellikte oluyor. Ama dinamik trendler ile birlikte, her ne kadar takım elbise saatleri ayrıysa da, dalış saatleri de kendi tarzınızla değişim gösterebiliyor. Neticede bir zamanlar takım elbisenin altına sneaker giyilmiyordu değil mi? Dalış saatlerinizi hangi ortama dahil edeceğinizi, dünden bugüne bu segmentin gelişimi ile birlikte nihai kararı size bırakma düşüncesindeyiz. Öyleyse ilk olarak, tarih.

1942'de *Uhrmacher-Woche*, suya dayanıklı saatlerle ilgili kapsamlı bir makaleye şu açılış paragrafıyla başladı: "15 yıl önce suya dayanıklı saat piyasaya çıktığında, birçok kişi bunun bir reklam hilesi ya da bir moda hevesi olmasını bekliyordu çünkü yüzerken saat takmak pek de gerekli değil." Ancak yayınlanan tarihten "15 yıl" öncesine döndüğümüzde dalış saatlerinin aslında gerekli olduğu kanısına varabiliriz. Zira 1927'de *Daily Mail*'in ön sayfasında yayınlanan Rolex Oyster ve hikayesi, değişimin sinyalini veriyordu. O zamanlar 26 yaşındaki İngiliz profesyonel yüzücü Mercedes Gleitze, Rolex Oyster saatini takıp Manş Denizi'ni yüzerek Fransa ile Büyük Britanya arasındaki soğuk sularda 10 saatten fazla geçirdi. Ayrıca Mercedes Gleitze, Manş Denizi'ni yüzerek geçen ilk İngiliz kadındı. Aynı zamanda bu durum yüksek saatçilikte hikaye anlatımının ne denli eskiye dayandığının bir başka ispatı. 1926'da, Rolex'in kurucusu Hans Wilsdorf'un Oyster kasasının patentini almasıyla, saatlerin suya dayanıklılığında ileriye doğru bir sıçrama oldu. Ancak Wilsdorf'un patentli kasayı yaratma amacı başlı başına bir dalış saati yaratmak değildi.

Sağ üstte: OMEGA'nın Paris 2024 Olimpiyat Oyunlarına özel tasarladığı Seamaster Diver 300 M modeli ve Saati ters çevirdiğinizde, Omega Seamaster Aqua Terra 150M modelinin kasa arkasındaki Poseidon görseli.

300 metreye kadar suya dayanıklı Submersible QuarantaQuattro ve Luminor Marina modelleri.

Rolex hikayesinden Cartier'e geçecek olursak, Cartier'in ilk suya dayanıklı saatinin "Pasha" olduğu ve Pasha'nın, Marakeş Paşası'nın yüzerken kullanmak üzere suya dayanıklı bir saat istemesinden ilham aldığına dair sık sık tekrarlanan anlatılar var. Marka tarihçisi Franco Cologni'ye göre o dönemde (1930'ların ortaları), Tank "Étanche" Cartier suya dayanıklı tek saatti - Pasha 1943'e kadar piyasaya sürülmedi.

Ancak nihai noktayı Omega koyacaktı. Zira suya dayanıklı olmakla dalışa uygun olmak arasında bir fark var. Suya dayanıklı bir saatten dalış saatine geçişi ise 1932'de Omega, Omega Marine ile yaptı. Marine daha önce hiçbir saatin inmediği derinliklerde test edildi: Cenevre Gölü'nde 73 metre, ardından Neuchâtel'deki bir laboratuvardaki basınç odasında 135 metre derinliğe karşılık gelen basınca direndi. Deniz bilimci Charles William Beebe ile birlikte Pasifik'te dalışa gitti. Kısacası Marine, Seamaster 300'ün atasıydı.

İtalya paktında da Panerai vardı. Tanınmamış bir İtalyan denizcilik aletleri

Sınırlı edisyon Ocean of Storms'un Bioceramic kasa ve denizden çıkarılan geri dönüştürülmüş balık ağlarından yapılan nato kayış yeni aydan alınan ilhamla siyah renge sahip.

üreticisi olan Panerai tarafından yalnızca birkaç yüz modelde üretildi. Adını bulanık suda veya gece operasyonları sırasında kadranı okuma şansı veren parlak malzemeden alan orijinal Radiomir'in prototipi 1936'da yapıldı; 1938'de tam üretime başlandı. 1940'ların sonlarında Panerai, yeni model için levyeyle çalıştırılan tepe korumasına sahip Radiomir saatinin daha da gelişmiş bir versiyonunu üretti; Radiomir gibi kadranda kullanılan parlak malzeme nedeniyle Luminor adını aldı.

Dünya savaş sonrası döneme geçse de yüksek saatçilikte aynı durum söz konusu değildi. Zira savaş sonrası dönemde tüplü dalış hem endüstride hem de halk arasında giderek daha popüler hale geldi. Derinlere inme rekabeti, şimdiye kadar insan mürettebatı taşıyan en derin dalış gemisi olan Trieste batiskasını üretti. Temel olarak, ona kaldırma kuvveti sağlayan, benzinle dolu devasa bir şamandıranın altında asılı duran, basınçlı gövdeydi. İnsanları, okyanusun en derin noktalarından biri olan ve 10.000 metreden fazla derinlikteki

Challenger Deep'in dibine kadar, daha önce veya o zamandan bu yana herhangi bir denizaltının yapamadığı kadar derinlere götürdü.

Trieste ayrıca, dış kısmına özel olarak tasarlanmış bir Rolex "Deep Sea" takılarak, saat takılabilen az sayıdaki denizaltıdan biri olma ayrıcalığına da sahipti. Bir dalış saatinin okyanusun derinliklerinin karşı karşıya kalabileceği en kötü koşullara dayanabilecek şekilde üretilebileceğinin kanıtıydı. İlk olarak 1953 yılında Trieste ile 3150 metreye daldı, ancak en büyük zaferi 1960 yılında Challenger Deep'in 10.916 metre derinliğe eşlik etmesiyle kırılan rekordu.

İlk Rolex Deep Sea'nin Trieste ile derinlere inmesinden sonraki yıl, Rolex Submariner 1954'teki Basel Watch Fair'da tanıtıldı. Submariner; yüksek görünürlüklü ibreleri, tek yönlü bezeli, fliplock kayışı gibi özellikleri ile dalış saatlerine bir dizi yenilik kazandırdı.

1952 yılında Fransız Özel Kuvvetleri Savaş Yüzücüleri biriminden Komutan Robert Maloubier'e, 50 kulaç veya 91,44 metre derinlikte çalışabilen, daha sonra 100 metrelik operasyonel derinliğin güvenli sınırı olarak kabul edilen, amaca yönelik olarak üretilmiş bir dalış saati tasarlama görevi verildi. O zamana kadar Rolex araştırma ve geliştirme aşamasında prototipler açıkça mevcut olmasına rağmen, Maloubier'in gereksinimlerine uygun ticari olarak temin edilebilen saatler yoktu ve bu nedenle Fransız subay, kendisini İsviçre'deki Blancpain Rayville S.A. ile tartışırken buldu. Saat nihayet 1954'te satışa sunuldu.

Sınırlı edisyondaki Fifty Fathoms 70th Anniversary Act 3, 100 saatlik güç rezervini kalibre 1154.P2'den alıyor.

Yüksek saatçiliğin hikaye anlatımında dalış saatlerinin ayrı bir konumu olduğunu rahatlıkla dile getirebiliriz. Bugünlerde farklı kullanım alanlarında, çeşitli ortamların bir parçası olan dalış saatinizin tarihsel bir anlamı olabilir. Saatinize baktığınızda zamandan daha fazlasını gördüğünüz kesin, ister dalış sırasında ister gündelik hayatınızda.

0
- 0.17
36°c
45 %
PORSCHE

MOBİLİZE GELECEK

Yazı: Oğuz Sezer

Sol sayfa: Porsche Mission X'in üretimine 2025'te başlanılması öngörülüyor.

Geçmişe bir yolculuk yapalım, henüz internet ve sosyal medya platformlarının bu denli yaygın kullanılmadığı zamanlara. Farklı alanlardaki trendleri nasıl takip ediyorduk? Televizyon kanalları ya da dergilerden mi? Gelişen teknoloji sadece ulaşılabilirliği mi kolaylaştırdı, yoksa tasarım dilini de etkisi altına aldı mı? Bu soruya cevabımız, kesinlikle evet. Zira modadan mimariye aklınıza gelebilecek her alanda gelişmişlik seviyesinin notlarına rastlıyoruz. Anlar içerisinde haberdar olduğumuz trendler, belli periyotlarda devamlılığını sürdüren gün geldiğinde demode ya da eskimiş sayılacak tasarımlar hayatımızın her daim bir parçası idi. Teknolojinin de yardımıyla hem tasarım hem de spesifik olarak tasarımda kullanılan materyaller değişim gösterdi. Mütemadiyen bir sonraki değişimi kovalayan bizler modada yeni sezon parçalarına dikkat ederken mimaride yenilikleri baz alarak yaşam alanlarımızı değiştirmiyor muyuz? Aslına bakarsanız aynı düşünce yapısı otomobil tasarımları için de geçerli ancak unutmamak gerekiyor, tercihler her şeyden önce kişisel meseleler, gusto referansı...

Otomobil tasarımlarının dış görünümlerine değinmektense iç tasarımlarında değişen noktaları ele almalı. Zira daha önce de altını çizdiğimiz gibi tasarım çizgileri herkes için farklılık gösterecektir. Bir beğeni ortamı yaratmaktan çok teknoloji ve beraberinde oluşan unsurların detaylarına bakalım. Sahi teknoloji otomobillerin iç tasarımında nasıl bir etki yaratmış olabilir?

BMW ve Valeo iş birliği otomatik vale park etme (AVP) çözümlerini geliştirmeye devam ediyor.

Bir zamanlar lüks işlevler olarak görünen bir adım, günümüz otomobillerinde standart sayılıyor. Bu da üreticiler arasındaki sonsuz yaratıcılık rekabetini kanıtlıyor aslında. Teknik özellikler bir yana, otomobil alanında son yıllarda hızla gelişen iç mekan ve materyalleri sadece tasarım estetiği ile eşleşmiyor. Aynı zamanda konfor, güvenlik ve kullanıcı deneyimi de iç mekanın kapsamında.

Küresel ısınmanın direkt etkileri ile hayatımızın her bir noktasına dahil olan sürdürülebilirlik, otomobillerde de karşımıza çıkıyor. Hatta ve hatta otomotiv sektöründe öne çıkan trendlerin başında geliyor dersek yanılmış olmayız. İç tasarımda kullanılan materyaller deri ve sentetik plastik gibi geleneksel malzemelerden çevre dostu alternatiflere doğru hızlı bir ivme içerisinde. Demek istediğimiz, değişen sadece motorlar değil.

Sadece motorlar değişmiyor, iç mekanlar da daha sürdürülebilir hale geliyor. Gerçek derinin yerini alabilecek daha sürdürülebilir malzemeler konusunda kapsamlı araştırmalar yapılmaya devam ediliyor. Bir önceki cümlemize verebileceğimiz referanslardan biri de Mercedes-Benz'den geliyor. Eski giyim eşyalarından ve geri dönüştürülmüş plastik şişelerden yapılmış süet dokulu bir malzeme olan Dinamica ile iç mekanlarındaki değişimi yansıtıyor. Ayrıca gösterge paneli ve zeminler gibi daha sert yüzeyler için, sürdürülebilir şekilde hasat edilen, sıkıştırılmış ahşaptan yapılmış bir malzeme

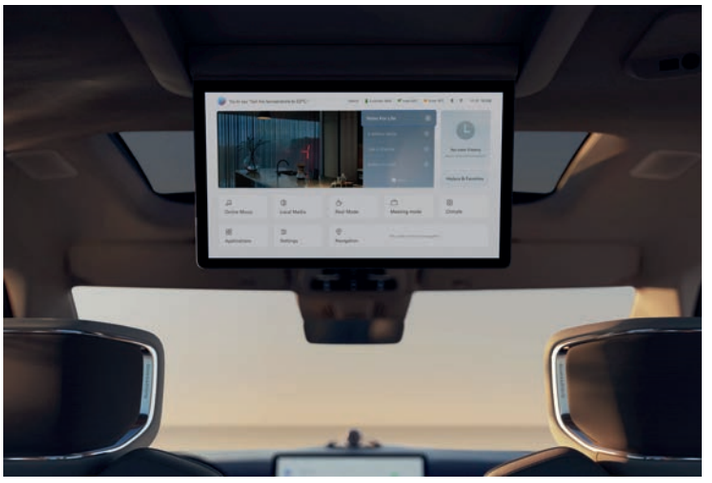

Çevre dostu malzemeler ile tasarlanan Bentley Bentayga Odyssean Edition, en sürdürülebilir Bentayga olarak tanımlanıyor.

olan Karuun'u kullanıyor. Aynı hissiyatın farklı materyallerle de mümkün olabileceğini belirten bir başka isim de Bentley. Marka, Vegea adını verdikleri ve üzüm kabuklarından elde edilen vegan bir malzeme kullanıyor. Ayrıca paneller için canlı ağaç kesmektense bataklıklardaki keresteleri tercih ederek sürdürülebilirlik ilkesini lüks mantalitesi ile birleştiriyor. BMW de iç tasarımlarında giderek daha fazla sürdürülebilir materyal tercih edenlerden. ECONYL® ipliklerini geri dönüştürülmüş balık ağları ve diğer naylon atıklardan üretiyor. i3, iX ve diğer modellere yönelik tavan döşemelerini ve paspasları üretmek için ECONYL® ipliklerini kullanan Alman üretici, aynı zamanda bu malzemenin harika bir renk paleti olduğunun da altını çiziyor.

Söz konusu sürdürülebilirlik olduğunda elbette Volvo'dan bahsetmemek olmaz. Markanın kendi bünyesinde C40 Recharge'ı elektrikli otomobil başlığı altında farklı bir yere koyduğu kesin, ancak bu model için söylenecek bir söz daha var: Kendisi aynı zamanda içi tamamen deri içermeyen ilk Volvo. Yeni elektrikli otomobillerinde Volvo, biyolojik olarak atfedilen ve geri dönüştürülmüş malzemelerin yanı sıra farklı türde birinci sınıf tekstiller ve sorumlu kaynaklardan elde edilen yün karışımlardan oluşan yüksek kaliteli iç mekan seçenekleri sunulacak. Öyle ki Volvo'nun iddiası, 2025 yılına kadar yeni Volvo otomobillerindeki malzemenin yüzde 25'inin geri dönüştürülmüş ve biyo bazlı içerikten oluşturulması.

Bir başka değişim ise aslında tümdengelim mantığına oturuyor. Modern çağda nerede olursak olalım her daim bir bağlantı içerisindeyiz. Hal böyle olunca otomobillerin de bu dijital geçişe adapte olması şaşırtıcı olmuyor. Aslına bakarsanız bu durum biraz da arz-talep meselesi. Tüketici araştırmaları, otomobillerin iç mekanlarında da akıllı sistemlerin kullanılmak istendiğine işaret ediyor. Modern otomobillerin gelişmiş bilgi-eğlence sistemleri, dokunmatik ekranlar ve sesle etkinleştirilen kontrollerle donatılma normal karşılanıyor.

Tavanda aşağı inen 15,6 inçlik bir ekran ile eğlence ve çok amaçlı kullanıcı deneyimi sunan Volvo EM90.

Land Rover'ın bilgi-eğlence sistemi Pivi ve Pivi Pro1 sayesinde yeni dünya ile bağlantınız asla kopmuyor. 4G bağlantısı, çevrim içi medya ve birçok uygulamanın yanı sıra nerede olursanız olun otomobilinize uzaktan etkileşim kurma olanağı sağlayan InControl Remote uygulamasını da kullanabiliyorsunuz. Bir başka uygulamada olan iGuide, otomobilinizin temel özelliklerini ve kontrollerini bulmanızı ve anlamanızı kolaylaştıran dijital kullanım kılavuzudur; üstelik tüm bunları mobil cihazınız üzerinden yaparak her sorunun cevabına dilediğinizde ulaşabiliyorsunuz.

Land Rover'ın ekranlarına gelecek olursak, çift dokunmatik ekran teknolojisi sayesinde birden fazla bilgiye erişebiliyorsunuz. Bir diğer deyişle, 10 inçlik çift yüksek çözünürlüklü dokunmatik ekranlar, gerekli bilgileri görüntülemenize ve aynı zamanda ek özelliklerle etkileşimde bulunmanıza olanak tanıyor. Örneğin, üst ekranda navigasyonu takip ederken alt ekranda gelen telefona cevap verebiliyorsunuz.

Yeni geliştirilmiş Head-up Display, sürüşü optimize etmek için yüksek çözünürlüklü grafiklerle ve tam renkli olarak sunuluyor. Hızınız, vites konumunuz ve navigasyon talimatlarınız gibi önemli veriler ön camınıza yansıyor. Ya da isteğe bağlı olarak 12,3" yüksek çözünürlüklü İnteraktif Sürücü Ekranı, çok sayıda sürüş bilgisi ve aktif güvenlik verisini gösterebilir. Elbette bir de asistanınız var: Advanced Driver Assistance System (ADAS). Dört özelliği birleştiriyor: İleri çarpma uyarısı, hız sınırı uyarısı, hız sınırı bildirimi ve şerit değiştirme. Ayrıca acil fren durumlarında, daha doğrusu olası bir çarpışma durumunda uyarı veren bu sistem, herhangi bir aksiyon almadığınızda otomatik olarak fren yapıyor. Fren ve gaz kullanımınıza göre de uykusuz olup olmadığınızı anlayabilecek kadar zeki.

Porsche de iç tasarımında teknolojiden yararlanan isimlerden. Porsche Sürücü Deneyimi, kişiyi merkeze aldığı gibi analog ve dijital unsurlar arasında bir denge yaratıyor. İlk kez Taycan'da tanıtılan

Land Rover, hızınız, vites konumunuz ve navigasyon talimatlarınız gibi önemli verileri ön camınıza yansıtıyor.

sürücü merkezli Porsche Sürücü Deneyimi kontrol konseptini içeren Panamera son referanslardan. Tamamen dijital bir ekran, geniş kişiselleştirme seçenekleri ve sezgisel kullanım bu sistemi özetlemeye yeter. Öyle ki sürüşle ilgili kontrol elemanlarının direksiyon simidinin hemen yakınında konumlanması, tüm temel işlevlerin sürücünün erişmesinin hızlı ve sezgisel olacağı anlamını taşıyor. Dijital, bağımsız gösterge paneli sürücünün etrafını sarıyor. 12,6 inçlik ekran, kavisli ve bağımsız bir tasarımla öne çıkıyor. Porsche, görüntülenen sürüş bilgilerini, donanıma ve seçilen görünüme bağlı olarak farklı konfigürasyonların mümkün olduğu üç alana net bir şekilde yapılandırıyor. Porsche, ilk kez modeli tüm panel boyunca sürekli ortam aydınlatmasıyla donatıyor.

Yeniden Mercedes-Benz'e dönecek olursak, geçtiğimiz zamanlarda Alman üretici, araç içi sesli etkileşim için OpenAI'nin ChatGPT entegrasyonunu tanıttı. ChatGPT'nin eklenmesiyle "Hey Mercedes" MBUX Sesli Asistan aracılığıyla ses kontrolü daha da sezgisel hale geliyor. Böylece marka, MBUX Sesli Asistan'ın doğrulanmış verilerini ChatGPT'nin daha doğal diyalog formatıyla zenginleştirerek her iki dünyayı birleştiriyor. Kullanıcılar, yalnızca doğal sesli komutları kabul etmekle kalmayıp aynı zamanda konuşmaları da yürütebilen bir sesli asistanla tanışıyor. Sesli Asistan'dan gidecekleri yer hakkında ayrıntılı bilgi almak, yeni bir akşam yemeği tarifi önerisi veya karmaşık bir sorunun yanıtını almak isteyen kullanıcılar, direksiyondayken ve gözlerini yolda tutarken daha kapsamlı bir yanıt bulacaklar. Söz konusu yapay zeka iletişimi olduğunda aklınıza bilgi ve data güvenliğinin geliyor olması oldukça normal. Mercedes-Benz madalyonun bu yüzünde ise IT süreçleri üzerinde tam kontrole sahip. Toplanan sesli komut verileri, anonimleştirilip analiz edildiği Mercedes-Benz Intelligent Cloud'da depolanıyor.

BMW tarafında da gelişimlerden söz etmeli. BMW İşletim Sistemleri ilk olarak 5 Serisi'nde tanıtıldı ve şu anda kablosuz olarak diğer lüks sınıf modellere de sunuluyor.

Mercedes-Benz'in kişiselleştirilmiş kullanıcı arayüzüne yönelik vizyonu, "görsel yapay zeka deneyimi" aracılığıyla yeni bir boyuta ulaşacak.

BMW İşletim Sistemi 9'a sahip kullanıcılar, 2023'ün sonundan bu yana BMW Digital Premium ile birlikte video uygulamasına da erişebiliyor. 2024'te BMW X2 ve yeni MINI ailesindeki tüm modeller gibi diğer modeller de bunu takip edecek. Geleceğin giyilebilir teknolojilerine şimdiden hazırlık yapan Alman üretici, "XREAL Air 2" artırılmış gerçeklik gözlükleriyle genişletilmiş sürüş deneyimi de vadediyor. AR gözlüklerin kullanımını deneyimlerken navigasyon, bilgiler ve eğlence içeriğinin "XREAL Air 2" aracılığıyla gerçek ortama nasıl yerleştirildiğini görüyorsunuz. AR ve MR (karma gerçeklik) cihazları, teknolojik gelişmeler ve daha erişilebilir giriş seviyesi modeller sayesinde önümüzdeki yıllarda giderek popülerlik kazanacak. Bu cihazlar, araca monte edilen ekranlara ek olarak hem sürücülere hem de yolculara daha kapsamlı bilgi ve içerik sunma potansiyeline sahip. 2008 yılından bu yana AR/MR teknolojisindeki gelişmeleri takip eden ve araştırma projelerinin bir parçası olan BMW, ilk kez hareket halindeki bir otomobildeki yolculara istikrarlı artırılmış gerçeklik (AR) ve karma gerçeklik (MR) içeriği göstermeyi başardı. Otomobilin dönmesi, tümseklerin üzerinden geçmesi veya hızlanması gibi zorlu sürüş koşullarında bile görüntü sabit kalıyor. Ayrıca sesli asistan, Amazon Alexa Large Language Model'in (LLM) yardımıyla iletişime geçebiliyor. Son olarak BMW ve Valeo iş birliğindeki proje park sorununu da otomobillere bırakan bir teknolojiye odaklanıyor. Detaylandıracak olursak, kullanıcı, otomobilini tanımlanmış bir bırakma noktasında bırakıyor ve otomobil buradan otomatik olarak park yeri arıyor. Park alanına girmek için gerekli manevraları yapıyor ve olduğu yere geri dönebiliyor.

Sürdürülebilirlikten kendi kendini yöneten, hatta sizinle bir insan gibi konuşabilen sesli asistanlara varıncaya kadar otomobil sektörü teknolojinin her bir noktasından yararlanıyor. İlerleyen zamanlar ne gibi değişiklikler ile karşılaşacağız merak etmeden duramıyoruz. Kim bilir, belki izlediğimiz filmler gerçeğe dönüşür.

VAHŞİ YAŞAMIN ETKİSİNDE

Yazı: Nalan Özcan

Sol sayfa: Yönetmenliğini Joseph L. Mankiewicz'in üstlendiği *Kleopatra* filminde Elizabeth Taylor, yılan formunda bileklik takıyor.

Altta: Tiffany & Co. ve Jean Schlumberger iş birliğinde tasarlanan 18 ayar altın üzerine yakut, zümrüt ve safir işlemeli broş.

Hayvan formundaki mücevherler, tarih boyunca birçok kültürde önemli bir yer tutmuştur. Bu tasarımlar, doğanın zarafeti ve gücünü simgeleyerek, giyen kişilere özgürlük ve cesaret hissi vermiştir. 2024 bahar trendleri içinde hayvan formundaki mücevherler, doğaya olan saygı fikriyle paralel olarak yeniden ön plana çıkıyor. Bu trend, sürdürülebilir malzemelerin kullanımı ve doğa dostu uygulamalarla birleşerek, mücevher dünyasında açılan yeni bir sayfanın sonucu olarak karşımızda. Bunun dışında mücevherlerin taşıdığı anlam da bu trend açısından önem taşıyor. Özellikle belli bir kitle, estetik kaygıların yanında markanın ve ürünün ilettiği mesaja da büyük bir ilgi gösteriyor. Her topluluğun kendine ait ses oluşturabildiği bir dönemde markanın etik duruşu, hangi ünlülerle çalıştığı gibi halkla ilişkiler endişeleri de üretim sürecinin bir parçası oluyor. Bu dinamikler doğrultusunda mücevherlerde hayvan formunun güncel yansımalarına yeniden göz atmak gerekiyor.

Mücevheratta üç boyutlu hayvan formlarıyla yeniden sık sık karşılaşmamız aslında 2022'de kendini göstermeye başlayan bir trend. Özellikle Boucheron'un Ailleurs– Elsewhere koleksiyonu ile suratı olan ve ağırlıklı doğadan esinlenmiş parçalar defilelere sızdı diyebiliriz. Ancak bahar/yaz sezonunda hayvan formunun özellikle büyük ve statement parçalarda trend olması bekleniyor. Bu noktada belki de biraz yakın zamanlardaki büyük

Soldan sağa: İlkbahar/Yaz 2024 sezonunun kolye tasarımlarında Y/Project yılanı, Erdem Moralıoğlu ise yusufçuğu tercih ediyor.

mücevher evlerinin örnekleri incelenmeli. Aillerus koleksiyonunun yanında ışığı uzun süredir ana akımda parlayan bir marka olan Schiaparelli, önümüzdeki dönemde de göreceğimiz mücevheratta hayvan formunun inovatif kullanımını çok iyi örneklendiriyor. Yine benzer bir etkiyle üreten Y/Project'in ürünleri de kesinlikle dikkate değer. Özellikle cuff trendinin de etkisini görebildiğimiz, boynu saran yılan mücevheri defilede belki de en çok öne çıkan parçaydı. Bu trend ışığında ilerleyen bir diğer tasarımcı da Erdem Moralıoğlu. Bahar 2024 defilesinde özellikle yusufçuk kolyesinin boyutu ve asilliği tüm bu markaların ortak noktası olabilir. Son zamanların daha extravagant parçalarını incelerken hayvan formlarının hep daha abartılı bir bağlamda kullanılmış olması da dikkat çekici.

Moda aracılığı ile kendini ifade etmek artık çok ulaşılabilir bir şey ve mücevher sektörü, müşterisine kendine ait bir sesi olan ürünler sunabilmek için mücevheri şok faktörü haline getiriyor. Mücevher tercihlerinden yana cesur olmaya toplumca yatkınlığımız sebebiyle kreatif anlamda bir cümbüşe şahit oluyoruz. Bunun yanında hayvanların sembolik değerleri introspektif anlamda hep önemli bir yer tutmuştur. Bu sebepler fark ve dikkat çekicilik talep eden müşteri için birebir. Her talebin arz edilmesinden bahsetmişken, daha minimal talepleri olan müşteriler için de bir sürü örnek görmek mümkün. Özellikle Goosens

78. Venedik Uluslararası Film Festivali'nde Zendaya'nın taktığı Bulgari Magnifica Serpenti Hypnotic Emerald'ı 93,83 karatlık kabaşon kesimli bir zümrüdünü Pavé pırlantaların yanı sıra elmas baget ve zümrüt kabaşonlar tamamlıyor.

Üstte: 18 ayar pembe altın üzerine pırlanta ve zümrüt detaylı Fuzzy kolyede Boucheron Bengal leoparından ilham alıyor.

Altta: Boucheron'un Ailleurs High Jewelry koleksiyonunu referans alan Le Toucan yüzük.

markasının Harumi Dragonfly kolyesinde görülebileceği gibi ince ve minimal çizgiler de oldukça yaygın. Bunun yanında Van Cleef & Arpels gibi daha yumuşak ve romantik tasarımlarıyla bilinen mücevher markalarının ürünleri detaylara önem veren müşteriyi önceliklendiriyor. Tiffany & Co. ile sembolleşen "Bird on a rock" kolyeleri de minimalliğin yanında biraz daha renkli ve canlılık sevenler için birebir. Konu, mücevherler ve hayvan formlarıyken David Webb'den bahsetmemek imkansız. Kendisi, konu hakkındaki düşüncelerini şöyle özetlemiş: "Kadınlar takı görünümlü takılardan sıkıldı ve tek tip olmayan parçalar istiyorlar. Hayvan figürlü takıların dönüşü kalıcı olacak." Elizabeth Taylor ve Jacqueline Kennedy Onassis gibi fenomen kadınlar için mücevher yapmış bir tasarımcının konu hakkındaki görüşlerinin günümüz için doğruluğu tartışmasız. Marka, belirgin şekilde oyulmuş, emaye kaplı hayvan bilezikleri; zengin ve dokulu altın kullanımının yanında kaya kristali parçaları ile tanınır.

Altta: Kabaşon yakutlar, pırlantalar, siyah ve beyaz emaye, 18 ayar altın ve platin birleşiminde Zebra bileklik, David Webb.

Mücevherde hayvan formlarının markayı temsil eder bir konuma gelmesi neredeyse mücevherler kadar eski elbette. Buna belki de en iyi örnekler, sektörde ana oyuncu olarak yer alan Cartier ve Bvlgari gibi markaların kendileriyle denk değerde olan panter ve yılan formlu mücevherleri. Bu mücevherlerin hem popüler kültürdeki hem de defile modası için önemleri azımsanamayacak seviyede elbette. Bvlgari'nin *Cleopatra* filminin set görüntüleriyle eşleşmiş olan Serpenti saati modern retronun temelini oluşturuyor. Elizabeth Taylor'ın türlü Bvlgari Serpenti ürünleriyle olan fotoğrafları marka için bir dönüm noktası demek abartılı olmaz. Bunun yanında uzun bir geçmişi olan Cartier, 1914 yılından beri panter amblemli ürünleri kendi marka kimliğine dahil etti diyebiliriz. Önce elmas ve onikslerle bezeli Cartier Panthère saati ve sonrasında da bu seride devam eden broş, bilezik ve yüzükler... Bu serinin özelinde panter, marka için bir anlam da ifade ediyor. Panter sembolünün güçlü feminenlik ve çekicilikle bağdaştırılması, markanın kitlesiyle iletişime geçmek için kullandığı

İlkbahar/ Yaz 2024 koleksiyonunda Schiaparelli, mücevheratta hayvan formunun inovatif kullanımını örneklendiriyor.

Üstte: Tiffany & Co. Schlumberger® Crested Bird klipsi, 18 ayar sarı altın ve paillonne emaye, demantoidler ve yuvarlak safir.

Altta: Sınırlı edisyon ile 24 ayar altın suyuna batırılmış Harumi Dragonfly küpe, Goossens.

yollardan bir tanesi. Bu serinin marka için önemini Panthère imzalı ürünlerin ayrı bir tarihçesi olmasından da anlayabiliriz. Mücevherlerin kazandığı anlamlar, kullanıldıkları bağlamlar ile sınırlı. Cartier ve Bvlgari gibi markalar, mücevherlerine bağlam kazandırabilmek ve marka kimliğini sağlamlaştırabilmek adına bu ürünlere odak kazandırıyor.

Bunlar, mücevherde hayvan formlarının zengin, renkli ve yaratıcı dünyasının sadece bazı örnekleri elbette. Bir yandan sürreal, büyük ve sesli tasarımlarla kendinden söz ettiren, güncel ve şok değeri yüksek markalar önümüzdeki sezon için önemini koruyacak. Öbür yandan ise marka geleneğine ilmek ilmek işlenmiş fakat daha klasik hayvan formlu ürünler mücevher severlerin koleksiyonunda olmaya devam edecek. Hayvan formundaki mücevherlerin popülaritesi, doğanın ve vahşi yaşamın güzelliklerinden aldığımız ilhamın bir yansıması olarak, moda ve mücevher dünyasında uzun süre etkisini sürdüreceğe benziyor.

Toplam 13.20 karatlık 765 parlak kesim pırlantadan Panthère de Cartier bileklik ve sarı altın Panthère de Cartier yüzük.

SANAT DÜNYAMIZ 50 YAŞINDA

Sanat gündemini takip eden derinlikli yazı ve söyleşilere yer veren, Yapı Kredi Yayınları tarafından iki ayda bir yayımlanan *Sanat Dünyamız* dergisi, "Sanata ve Sanatın Bağlarına Dair Her Şey" söylemiyle yayın hayatını sürdürüyor. Dergi, yayın danışmanlarının katkılarıyla hazırlanan dosya sayılarıyla ve güncel etkinliklere dair değerlendirme, eleştiri ve söyleşilerle kaynak bir yayına dönüşüyor.

Sanat Dünyamız dergisi, 2024 yılında 50'nci yaşını kutlamaya "I. Sanat Dünyamız Film Günleri"yle başladı, 27 Şubat'ta gerçekleşecek bir söyleşiyle de devam etti. "Zor Zamanlar / İnce Mevzular" başlıklı buluşmada, izleyiciler günümüz koşullarındaki zorlu konulara ilişkin düşündürücü bir tartışmaya davet edildi. Bu kapsamda Tarabya Kültür Akademisi'nin konuğu, yazar, tarihçi ve editör Ingo Arend; sanat eleştirmeni, denemeci ve romancı Kaya Genç; gazeteci, sunucu ve podcast yapımcısı Hazal Sipahi bir araya geldi. Buluşmada,

***Sanat Dünyamız*'ın 50. yaşı vesilesiyle yıl boyunca bir dizi etkinlik ve özel içerikler düzenlenecek.**

sanat yayıncılığının inceliklerine ve yayıncılık dünyasının değişen manzarasına ışık tutmak amaçlandı. Konukların zor konulardan ve hassas içeriklerden bahsederken geliştirdikleri stratejiler, metotlar ve pratikteki yaklaşımları masaya yatırıldı.

I. Sanat Dünyamız Film Günleri ise güncel sanatın özellikle 1960'lardan günümüze performans, video ve yerleştirmelerde karşımıza çıkan "akan görüntü" kavramına ilgisinden beslenerek kurgulandı. Etkinlik, güncel sanatın sinema ile bağını güçlendirmek amacı taşıyarak hazırlandı. Sinemanın güncel sanatla ilişkisini incelemek ve film çeken sanatçılara ya da sanat yapan sinemacılara bakmak için de fırsat sundu. Yapı Kredi Kültür Sanat'ın kapsayıcı yapısıyla sanat dalları arasındaki duvarları geçişken hale getirdi. Dergi böylelikle ilham kaynaklarının sonsuzluğuna ve sanatı kuvvetlendiren bağların gücüne vurgu yapmayı amaçladı.

Begüm Özden Fırat, Başak Deniz Özdoğan ve Gülce Özkara'nın yer aldığı söyleşiden.

Bu yıl ilk kez düzenlenen programın küratörlüğünü sinema yazarı Engin Ertan üstlendi. Program, uzun metraj ve kısa metraj filmlerden ve film ekipleriyle gerçekleşen söyleşiler ile tema etrafındaki konuşmalardan oluşturuldu. I. Sanat Dünyamız Film Günleri'nin teması ise "Yersiz Yurtsuz"du. Bu kapsamda gösterilen açılış filmi Onur Gökmen ve Fatma Belkıs'ın yönetmenliğini üstlendiği *Alakadar* oldu. Geceyi şehirden uzakta, boş bir arazide geçirmek üzere bir gezintiye çıkan üç arkadaşın tarihle, güncel olanla ve kendi üretim süreçleriyle ilişkilerine odaklanan filmin 28 Ocak'ta gerçekleşen gösterimi sonrasında yönetmenler ve film ekibi Engin Ertan'ın sorularını yanıtladı. Film Günleri'nin ilk günü Somnur Vardar'ın yönettiği *Boşlukta* filminin gösterimiyle başladı. Arkasından Fırat Yücel'in yönettiği kısa film *8 Mart 2020: Bir Günce* ve Umut Subaşı'nın yönettiği *Sanki Her Şey Biraz Felaket*'in gösterimleri ve Engin Ertan'ın yaptığı söyleşiler gerçekleşti. İlk günün son gösterimi ise Kanada yapımı Miryam Charles'ın yönettiği *Bu Ev / Cette maison* filmi oldu.

28 Ocak Pazar günü ise *Alakadar*'ın arkasından kısa film *Suyu Bulandıran Kız*'ın gösterimi ve yönetmeni Deniz Telek'le söyleşi gerçekleşti. *Pîrebok* filmi sonrasında ise yönetmen Lütfü İrdem merak edilenleri yanıtladı. Yönetmen Pınar Öğrenci ise *Türk Lokumu* filmi gösterimi öncesinde yolladığı bir ses kaydıyla izleyicilere filminin hikayesini anlattı. Son film ise Filistin'den bir hikaye olan Jumana Manna'nın yönettiği belgesel film *Toplayıcılar / Foragers* oldu. Pazartesi günü ise film gösterimleri sonrasında Begüm Özden Fırat, Başak Deniz Özdoğan ve Gülce Özkara'nın katıldığı söyleşi gerçekleşti. Söyleşide akademisyen Begüm Özden Fırat, barınma ve mülkiyet ilişkilerini Fikret Reyhan'ın yönettiği *Çatlak* ve Azra Deniz Okyay'ın yönettiği *Hayaletler* filmleri üzerinden anlattı; akademisyen

Başak Deniz Özdoğan, edebiyatta yersiz yurtsuzluk hissini Latife Tekin anlatıları üzerinden incelediği bir sunum yaptı. Gülce Özkara ise "akan görüntü" kavramını ve görüntünün sinema salonlarına sığmayan hareketli halini sergi mekanıyla ilişkisi üzerinden aktarırken *Alakadar*'ın da yönetmenlerinden olan Fatma Belkıs'ın eserlerine odaklandı.

Geçmişten bugüne Sanat Dünyamız

Sanat Dünyamız dergisi, 50 yıllık tarihinde sürrealizmden fotoğraf sanatına, sesin güncel sanattaki yerinden sanat eğitimine çok çeşitli konulara odaklandı. 1974'te Yapı Kredi Yayınları tarafından çıkarılarak yayın hayatına başlayan dergi, üç aylık ve iki aylık periyodlar halinde kesintisiz olarak yayın hayatını sürdürdü. Geleneksel sanatlara, sanat tarihine getirilen yeni bakış açıları ve sanatçıların önemli sergiler üzerine eleştiri, deneme yazıları ile sanatçıların pratiklerini odağına alan söyleşi ve portre yazıları, derginin ana aksını oluşturdu. Son yıllarda ise "Tutuşmuş Dünyamızda Sanatın Yöntemleri" başlıklı bir dosyayla, sanatın ekoloji ve doğayla kurduğu ilişkiye, gezegenimizde yaşanan krizlere sanat yoluyla verilen tepkilere, "Performansın Dönüşümü" dosyasıyla Türkiye'de ve dünyada performans sanatı tarihi ve performansın bugünkü konumu üzerine araştırma ve yorum yazılarına, "Sesli İşler" dosyasıyla ses sanatına odaklanan yazılara ve söyleşilere, "İhtimam Pratikleri" dosyasıyla özen, ihtimam ve emek kavramları etrafında şekillenen pratiklere ilişkin yazılara, "Anıtlar Düşerken" dosyasıyla dekolonyalizm ve anıt heykellerin dönüşümüne, "Mesafenin Politikası" dosyasıyla mesafe sözcüğünün farklı anlamlarına bakan yazılara ve söyleşilere, "Müzeler/Hafızalar" dosyasıyla ise müzelerin günümüzdeki konumuna yer verdi. Ardından toplum odaklı sanat projeleri üzerine yazılar "Bir Arada Olmak" dosyasında, ayrımcılıkları işaret etmekte kullanılan "kesişimsellik" kavramına dair yazılar "Kesişimsellik ve Sanat" dosyasında, sanat ve mimari inisiyatifleri, feminist öznelliğin inisiyatifle ilişkisi, popüler kültürde kavramın yeri, ekoloji ve inisiyatif ilişkisi "İnisiyatif Almak" dosyasında yer aldı. Derginin Eylül-Ekim 2023'te yayımlanan sayısında ise sanatçılar, yazarlar, akademisyenler ve küratörlerden oluşan 100 kişinin önerileriyle Cumhuriyet tarihine

I. Sanat Dünyamız Film Günleri'nin teması *Yersiz Yurtsuz*'du.

***Sanat Dünyamız*'ın, Mart Nisan 2024 sayısı güncel konulara odaklanan zengin bir içerik sunuyor.**

bakan 100 eserlik bir liste yayımlandı. Dergi, Kasım-Aralık 2023'te yayımlanan 197. sayısında "Ev: Neresi?" başlıklı dosyasıyla okurla buluştu. Dosya, ev kavramının değişen anlamlarına eğilen ve onları kapsamlı şekilde inceleyen yazılardan oluştu.

Sanat Dünyamız'ın Ocak-Şubat 2024'te yayımlanan 50. yaşının ilk sayısı da dolu dolu. Taner Ceylan'ın Duvar başlıklı eseri, geçmiş ve gelecek konusunu yeniden düşünmemizi sağlayan "Gelecek Hatıraları" sergisi vesilesiyle kapakta. Sergiye dair kapsamlı bir yazıyı ise Seda Niğbolu kaleme alıyor. Bengisu Çağlayan, Sarkis'in Baden Baden'de açılan "7 Gün, 7 Gece" sergisi hakkında bir yazıyla umut kavramı üzerinden sanatçının pratiğini inceliyor. İsveç Sanat Konseyi, İKSV ve SAHA tarafından düzenlenen "Değişken İnisiyatifler" başlıklı sempozyumdan notlar derginin konuları arasında. Ayşe H. Köksal, Türkiye'de müzecilik üzerine makalesiyle; İshak Reyna, Türkiye İş Bankası Resim Heykel Müzesi üzerine yazısıyla; Süreyya Evren, savaş gündeminde güncel sanatın tavrı hakkında Anlam Çerçevesi dizisinin dördüncüsüyle dergide. Kişisel sergilere odaklanan Sanat Dünyamız Söyleşileri'nde ise Merve Ünsal ve Berk Kır var. Dergide Kaya Genç, Cevdet Erek'in "Çepeçerçeve" sergisi üzerine; Çelenk Bafra, 35. São Paulo Bienali üzerine; Furkan Öztekin, Ezgi Yakın'ın "Beklenen ve Artakalan Diğer Şeyler" sergisi üzerine; Zeynep Nur Ayanoğlu ise "Kaybolan Hazlar Bahçesi" sergisi üzerine birer yazıyla değerlendirmelerini paylaşıyorlar. Sezen Ünlüönen, Killing Eve üzerine; Başak Şenova ise Viennale 2023 üzerine yazılarıyla yer alıyorlar. Her sayı bir sanatçının okuduklarına, izlediklerine, dinlediklerine yer verilen Ajanda bölümü, bu sayıda SANATORIUM'da bir sergiyle ağırlanan Merve Şendil'e emanet. Görsel Notlar bölümünde ise sanatçı Sabo Akdağ taşınma ve göç hikayesini anlatıyor. Sanat Dünyamız Film Günleri adıyla dört gün boyunca Yapı Kredi Kültür Sanat'ta yer alacak Engin Ertan'ın küratörlüğünü yaptığı film programı da dergide duyuruluyor. Derginin Mart-Nisan 2024 sayısında ise güncel konulara odaklanan zengin bir içerik okuyucuyu bekliyor. Mayıs-Haziran 2024'te ise dergi 200. sayısını kutlayacak. Bu kapsamda dergide popüler kültür ve güncel sanat ilişkisine odaklanan kapsamlı bir dosyaya yer verilmesi planlanıyor.

AKTÜEL ETKİNLİKLER

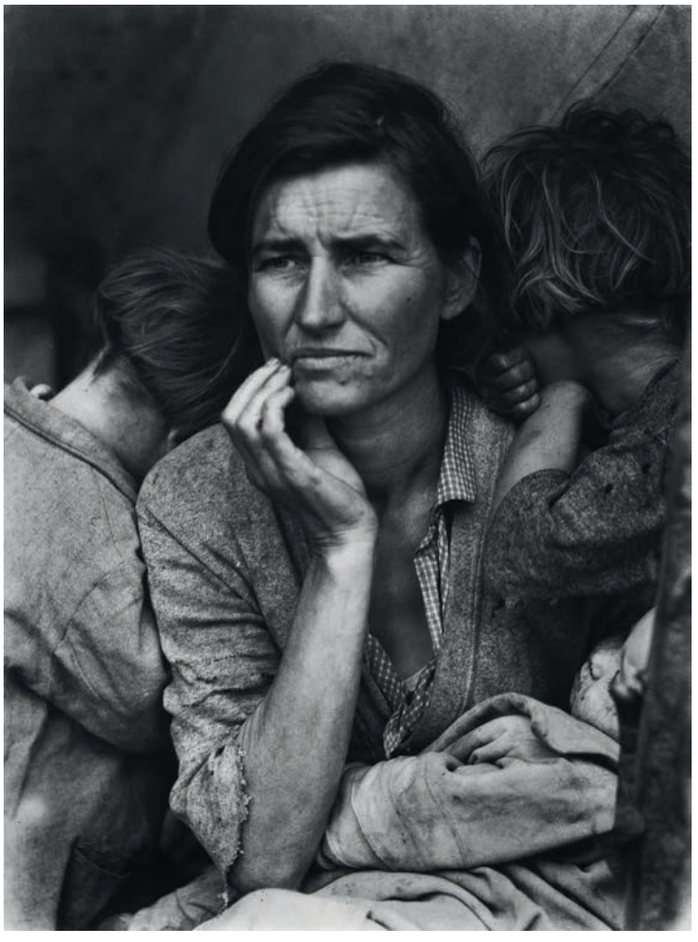

CAPTURING THE MOMENT,
Londra
Fotoğrafın gelişi resmin gidişatını sonsuza dek değiştirdi. 28 Nisan tarihine kadar Tate'de ziyaret edebileceğiniz sergi, son zamanların fenomen sanat eserlerinden bazılarıyla iki mecra arasındaki dinamik ilişkiyi araştırıyor. Pablo Picasso ve Paula Rego'nun tablolarından Hiroshi Sugimoto ve Jeff Wall'un fotoğraflarına kadar bu iki farklı ortamın zaman içinde birbirini nasıl şekillendirdiğini deneyimleyebileceğiniz seçkide, aynı zamanda sanatçıların, Pauline Boty'nin tabloları, Andy Warhol'un serigrafi baskıları, Gerhard Richter'in çalışmaları veya Andreas Gursky'nin büyük ölçekli panoramik fotoğrafları gibi heyecan verici sanat biçimleri yaratarak resim ve fotoğraf arasındaki sınırları nasıl bulanıklaştırdığını keşfetme imkanını da bulacaksınız. Kısacası *Capturing The Moment*, modern çağın ressamlarından ve fotoğrafçılarından bazılarının aralarındaki diyaloğa, fırça ve merceğin zaman içindeki anları yakalamak için nasıl kullanıldığına değiniyor.

KEHINDE WILEY: AN ARCHAEOLOGY OF SILENCE,
Houston
19 Haziran tarihine kadar The Museum of Fine Arts'ta ziyaret edebileceğiniz seçki, Kehinde Wiley'nin COVID-19 salgını, George Floyd cinayeti ve Black Lives Matter hareketinin küresel yükselişi zemininde yarattığı yeni, anıtsal çalışma grubunu sergiliyor. 2008'deki "Down" serisini genişleten Amerikalı sanatçı, dünya çapında genç siyahilerin ölümleri üzerine derin derin düşünüyor. *An Archaeology of Silence*'taki çalışmalar ise siyahilerin özellikle sistematik şiddet karşısında görünür kılınan endişe verici koşullarının altını çizen ağıtlar ve anıtlar niteliğinde. "Down", Hans Holbein'in 16. yüzyıldaki eseri *The Body of the Dead Christ in the Tomb*'dan ilham alan bir grup genç siyahi erkeğin büyük ölçekli portresini içeriyor. Holbein'in tablosu, Wiley'nin Batı sanatındaki dini, mitolojik ve tarihi konular genelinde ölüm ve kurban ikonografisine ilişkin devam eden araştırmasını tetikledi. Seçki, bu araştırmayı, figürün görsel dili aracılığıyla sömürgeciliğin miraslarıyla yüzleşen resim ve heykellere dönüştürerek yeniden kavramsallaştırıyor.

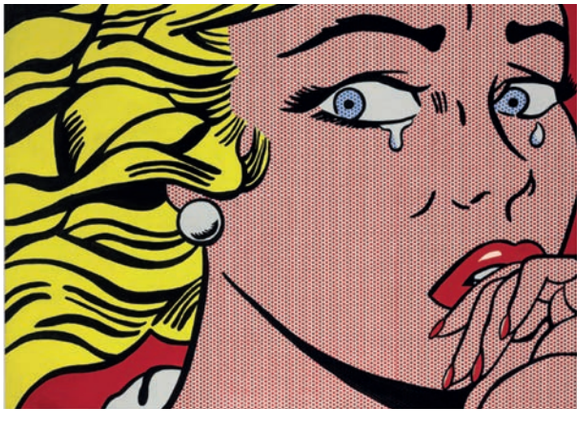

ROY LICHTENSTEIN A CENTENNIAL EXHIBITION,
Viyana
Albertina Museum, Roy Lichtenstein'ın 100. doğum gününü büyük bir retrospektifle kutluyor. MoMA ve Whitney Museum Yale University Art Gallery, Museum Ludwig, Louisiana Museum of Modern Art, Moderna Museet ve Museo Thyssen-Bornemisza gibi Avrupa ve Amerika müzelerinin yanı sıra uluslararası özel koleksiyonlardan hatırı sayılır öneme sahip eserler, Lichtenstein'ın 1960'ların başından son dönem çalışmalarına kadar uzanan çok çeşitli yapıtlarının en önemli evrelerini tanıtmak amacıyla seçilmiştir. Seçki, Lichtenstein'ın 1960'ların pop art fenomenleri, romantik ve savaş temalı çizgi romanları ve aynı zamanda savaş sonrasını ele alan reklam motiflerini içeriyor. Benzer şekilde, Lichtenstein'ın Picasso'dan Monet'ye ve sürrealistlere kadar çeşitli figürlerin sanat eserlerindeki etkisi, natürmortları ve duvar resimleri de temsil edilecek. *Roy Lichtenstein A Centennial Exhibition*, 8 Mart – 14 Temmuz tarihleri arasında gösterimde.

Sergi ve bilet fiyatlarına www.artsandculture.com veya müzelerin web sitesi üzerinden ulaşabilirsiniz.

RICHARD LONG,
Amsterdam
Richard Long, sergi için altısı yeni olmak üzere toplamda sekiz eser üretti. Bu heykellerden dördü, çimlerdeki temel soyut formlardan oluşuyor. Yaz aylarında çimlerin doğal büyümesi, çizgilerin kontrastını artırması da öngörüler arasında. Zaman geçtikçe sanat eserleri çevre tarafından özümsenecek, fotoğraflar ve metinler doğal varlığının tek fiziksel kanıtı haline gelecek. Rijksmuseum için yapılan bu çalışmalar, Richard Long'un 50 yıl önceki kariyerinin başlangıcına dönüşüne, yani 1967'deki *A Line Made by Walking* çalışmasına işaret ediyor. Long, çimdeki eserlerin yanı sıra Maas Nehri'nin Kuzey Denizi'ndeki ağzına taşıdığı taşları kullanarak iki yeni anıtsal heykel yaptı. Long, müzenin içine, Büyük Salon'daki Cuypers zemin mozaiği boyunca uzanan kırmızı Hint taşlarından oluşan bir nehir ve Atrium'un kalbine de rengarenk taşlardan oluşan bir daire döşedi. Müze, ziyaretçilerin bu eseri hem yukarıdan hem de yakından görmelerini tavsiye diyor. Richard Long'un çalışmaları, 26 Mayıs'tan itibaren Rijksmuseum'ın bahçesinde gösterimde.

CASPAR DAVID FRIEDRICH: INFINITE LANDSCAPES,
Berlin
19 Nisan tarihinden itibaren Alte Nationalgalerie'de ziyaret edebileceğiniz seçkide, Caspar David Friedrich'in 250. doğum yılı dolayısıyla Almanya'dan ve yurt dışından oluşturulan 60 tablo ve 50 çizim yer alıyor. Alman Romantizminin en önemli isimlerinden Caspar David Friedrich'in eserlerinin ilk büyük sergisi ünvanına da sahip olan seçki, sanatçıyı üç farklı bölümde mercek altına alıyor. Friedrich'in sanatının 20. yüzyılın başında yeniden keşfedilmesinde Ulusal Galeri'nin rolü, serginin ana temasını oluşturuyor. Ressamın 19. yüzyılın ikinci yarısında unutulmaya yüz tutmasının ardından, Ulusal Galeri 1906'da 93 resim ve çizimin yer aldığı *German Century Exhibition* ile sanatçıya daha önce hiç olmadığı kadar kapsamlı bir saygı duruşunda bulundu. Friedrich, ışık ve atmosferin olağanüstü bir ressamı ve modernizmin öncüsü olarak kutlandı. Serginin bir diğer odak noktası da Friedrich'in farklı bakış açılarını ve değişim fikrini ifade ettiği resim çiftleri. Muhtemelen en popüler olanlardan *Monk by the Sea* ve *Abbey in the Oak Forest*, Ulusal Galeri koleksiyonunu temsil ediyor. Son olarak, serginin üçüncü bölümü Friedrich'in resim tekniğine ilişkin en son araştırma sonuçlarını sunuyor.

LATOYA RUBY FRAZIER MONUMENTS OF SOLIDARITY,
New York
Sanatçı ve aktivist LaToya Ruby Frazier, sanayi sonrası çağda unutulmuş emek, cinsiyet ve ırk hikayelerini yeniden canlandırmak ve korumak için fotoğraf, metin, hareketli görüntüler ve performanstan yararlanıyor. 12 Mayıs tarihinden itibaren MoMA'da ziyaret edebileceğiniz seçki ise sanatçının tüm pratiğini inceliyor ve 21. yüzyıldaki sosyal savunucu, kültürel ve çalışan sınıfların birleştiricisi rolünün altını çiziyor. Frazier, bu sergi için, sanayileşme ve sanayisizleşmenin zararlı etkilerini, Pas Kuşağı'ndaki siyahi işçi sınıfı topluluklarının karşı karşıya kaldığı sağlık hizmeti eşitsizliklerini, Michigan'da devam eden su krizini ve Ohio'da bir fabrikanın kapanmasının etkisini ele alan, "işçilerin düşünceleri için anıtlar" olarak adlandırdığı bir dizi orijinal enstalasyon çalışmalarını yeniden tasarladı. Seçki böylece temel emek, insan ve yurttaşlık haklarının bu isyanları ışığında devam eden yaratıcılık, karşılıklı destek ve nesiller arası iş birliği ifadelerini kutluyor. Siyahi feminist dünya inşasının bir biçimi olarak bu geleneksel olmayan "anıtlar", kadınların ve beyaz olmayan insanların emek ve işçi sınıfı tarihlerinde oynadıkları ve oynamaya devam ettikleri hayati rolü yeniden sorgulatıyor.

KOREAN TREASURES FROM THE CHESTER AND CAMERON CHANG COLLECTION,
Los Angeles
Chester Chang (Chang Jung Ki) 1939'da Seul'de doğdu ve babası Chang Chi Whan, Kore'nin Los Angeles'taki ilk başkonsolosluğuna Genel Sekreter olarak atandığında, 1949'da ailesiyle birlikte ABD'ye taşındı. Aile, koleksiyonunun büyük bir kısmını bir yüzyıldan fazla bir süredir bozulmadan korumayı başardığı gibi, böylece Güney Kore ile olan bağlarını sanat açısından değerlendirmiş de oldu. 30 Haziran tarihine kadar Los Angeles County Museum of Art'ta ziyaret edebileceğiniz seçki, yakın zamanda Chester ve Cameron C. Chang tarafından müzeye bağışlanan 35 eseri bir araya getiriyor. LACMA tarihinde Kore sanatının en büyük katkısı olarak kabul edilen eserler arasında geleneksel Kore resimleri, kaligrafi, katlanır paravanlar, Kuzey ve Güney Kore'den 20. yüzyılın ortalarına ait yağlı boya tablolar ile Goryeo (918–1392) ve Joseon (1392–1897) hanedanlarına ait seramikler bulunuyor.

WOVEN HISTORIES: TEXTILES AND MODERN ABSTRACTION,
Washington DC
Günlük yaşamda daha fazla sanat ve tasarımın tadını çıkarmak isteyenler için bir önerimiz var. 17 Mart - 28 Temmuz tarihleri arasında National Gallery of Art'ta ziyaret edebileceğiniz seçki, giydiğimiz kıyafetlerin sadece kişisel zevklerimizi ve değerlerimizi değil aynı zamanda modern sanatla olan derin ilişkimizi de yansıttığını savunuyor. Tekstilin, adını sıklıkla duyduğumuz modern sanatçılar ve akımlarla kesişimini ortaya koyan sergi, aynı zamanda sosyal ve politik meselelerin tekstil üretimini ve sanat yapımını daha yüksek bir odaklanma ve aciliyetle harekete geçirdiği dinamik anları araştırıyor. Yağlı boyadan dokumaya kadar çeşitli tekniklerle yapılmış 160 eserin kronolojik olarak izlendiği sergi; soyut sanat, moda, tasarım ve zanaat arasındaki örtüşmeyi gündeme getiriyor.

ROSALIE FAVELL: PORTRAITS OF DESIRE,
Toronto
Fotoğraf sanatçısı Rosalie Favell, kırk yıldan fazla bir süredir fotoğrafın kimlik meseleleriyle ilişkisini araştırıyor. Bu zamana kadar dünyanın farklı noktalarındaki sergileri ile arayışına devam eden Favell'in son seçkilerinden biri de 21 Nisan tarihine kadar Art Gallery of Ontario'da gösterimde. *Portraits of Desire*'da sanatçı Mètis'in kimliği ve yerlilerin gelecekleri ile ilgili sorularına yoğunlaşıyor. Seri halinde çalışan Favell'in görsel dili, aile fotoğraflarını, basılı materyalleri, yağlı boya tabloları, kolaj unsurlarını ve popüler kültürü harmanlıyor. Hal böyle olunca karmaşık kişisel geçmişini araştırırken, özgünlük tartışmaları veya stereotiplerle sınırlı olmayan yeni yerli kimlikleri için alan yaratmış oluyor. 22 fotoğraf ve üç yağlı boya tablonun yer aldığı seçkiden oluşan Favell'in Art Gallery of Ontario'daki ilk kişisel sergisinin küratörlüğünü ise Wanda Nanibush yapıyor.

Sergi ve bilet fiyatlarına www.artsandculture.com veya müzelerin web sitesi üzerinden ulaşabilirsiniz.

HALLYU! THE KOREAN WAVE,
Boston
Oscar ödüllü *"Parasite"* filmini izlediniz mi? "Gangam Style" dansının her hareketini biliyor musunuz? K-pop kostümlerinden K-drama dekor ve posterlerine, fotoğraf ve heykelden moda ve videoya kadar "Kore dalgası" anlamına gelen "hallyu" fenomenini derinlemesine inceleme şansı sunan müzelerden biri de Museum of Fine Arts Boston. Hallyu, 1990'ların sonlarında bir sansasyon olarak ortaya çıktı, Asya'ya yayıldı, ardından dünyanın her köşesine ulaştı ve günümüzün küresel popüler kültürüne karşı geldi. 24 Mart - 28 Temmuz tarihleri arasında gösterimde olan sergi; sinema, drama, müzik ve hayranlık kültürü aracılığıyla Kore dalgasının oluşumlarını araştırıyor ve bunun güzellik ve moda endüstrileri üzerindeki etkisinin altını çiziyor. Dört tematik spektrumda (teknoloji, sinema ve drama, müzik ve moda) popüler kültür geçici öğelerinin yanı sıra 200'e yakın nesneye göz gezdirebilir, etkileşimli ekranlar aracılığıyla hallyu'dan çıkan en büyük çılgınlıklardan bazılarıyla etkileşime geçebilir ve Güney Kore'nin hem renkli hem dinamik popüler kültürünü keşfedebilirsiniz.

PARIS 1874,
Paris
Bundan 150 yıl önce, ilk Empresyonist seçki Paris'te açıldı. Aralarında Monet, Renoir, Degas, Morisot, Pissarro, Sisley ve Cézanne'ın da bulunduğu toplumun her kesiminden bir grup sanatçı, bağımsız bir sergi düzenleyerek kendilerini kurallardan kurtarmaya karar verdi ve yollar belirledi. Böylece Empresyonizm doğdu. Bu yıl dönümünü kutlamak için Musée d'Orsay, Washington'daki National Gallery of Art ile birlikte büyük bir sergi düzenlemeye karar verdi. Yaklaşık 130 eserden oluşan seçki, bugün hala avangardların başlangıcı olarak kabul edilen bu önemli tarihe ilk kez yeniden bakılmasını sağlayacak. 1874 baharında Paris'te tam olarak ne yaşandı ve efsaneleşen bir sergiye bugün ne anlam verilebilir? Hiçbir imgesi korunmayan, Empresyonistlerin azınlıkta olduğu bir olay hakkında ne biliyoruz? Her iki müzenin de değindiği nokta tam burası: Kriz ve değişim içindeki bir dünya bağlamında sanatsal bir hareket yaratmaya girişmek. 1874'te Empresyonist olarak adlandırılan sergide yer alan eserlerden bir seçkiye ek olarak resim ve heykellerle birlikte perspektife oturtuluyor. Bu yüzleşme, Empresyonistlerin o yıl sergilediği eserlerin görsel şokunu yeniden yaşamamıza ve vurgulamamıza, aynı zamanda da nüanslar yapmamıza olanak tanıyabilir. *Paris 1874*, 26 Mart - 14 Temmuz tarihleri arasında gösterimde.

CATHY JOSEFOWITZ – RELEASE,
Zürih
Bedeni bireysel deneyimin ifade edici bir aracı olarak temsil etme arayışında, son derece kişisel bir görsel dil geliştiren New York doğumlu, İsviçreli sanatçı Cathy Josefowitz (1956 – 2014), çizimden resme, performanstan sanata kadar geniş kapsamlı bir yapıt yarattı. Yaratıcı çıktılarının genişliği, Josefowitz'in Zürih'teki ilk kişisel sergisinde, 1970'lerden soyutlamaya doğru daha sonraki geçişine kadar, figürün kırk yıl boyunca ilgi çekici ilerleyişine odaklanacak ve pek çok eseri ilk kez gösterilecek. *Cathy Josefowitz – Release*, 17 Mayıs tarihine kadar Hauser & Wirth'te gösterimde.

PARLAK KONTRAST

Hazırlayan: Ekin Kurbetçi

İlkbahar 2024,
Tory Burch

Trençkot,
Khaite

Ayakkabı,
Sergio Rossi

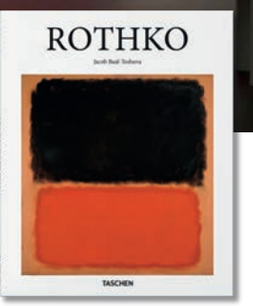

Kitap,
Taschen-Rothko

Bilezik,
Balmain

Mum,
Missoni Home

Tulum,
Fendi

Gözlük,
Miu Miu

Eşarp,
Osklen

Çanta,
Jacquemus

NOMOS
GLASHÜTTE

Orion neomatik 41 date new black. An automatic dress watch, made for more than just black tie and the big stage. With a galvanized black dial, both gold and silver details, and a stainless steel case in a perfect lens shape. Anti-reflective coating on the inside of the sapphire crystal ensures perfect legibility. At work within, the patented date caliber DUW 6101 from the NOMOS watchmaking facilities, made in Glashütte, Germany. Orion neomatik 41 date new black offers elegance that focuses on the essentials—in a diameter of 40.5 millimeters and a height of just 9.4 millimeters. Also available in other versions with selected retailers, such as Tevfik Aydin. More online: **tevfikaydin.com.tr** and **nomos-glashuette.com**

TEVFİK AYDIN
Since 1889

SIR EDMUND HILLARY VE TENZING NORGAY, 1953
EVEREST DAĞI'NA YAPILAN İLK BAŞARILI TIRMANIŞ

NATIONAL GEOGRAPHIC
AND ROLEX PERPETUAL
PLANET MOUNTAIN
EXPEDITIONS, 2019

CHRISTINE JANIN, 1990
DAĞCI VE
KUTUP KÂŞİFİ

TÜM RÜZGÂRLARA, SAĞANAKLARA VE FIRTINALARA RAĞMEN

İsmi, her şeyi özetliyor. Explorer, Dünya'nın en yüksek zirvelerine ilk kez tırmananlardan ilhamla yaratıldı. O da, onlar gibi en ağır koşullara dayanıklı. Ne kadar ciddi ve şık durursa dursun, bu saat tam olarak bu maceraperestlerin ihtiyaç duyduğu araç. Bu kâşiflerin bilinmeyenin kaosunun ortasında en çok ihtiyaç duyduğu şey güvenilirlik ve her şeyin de ötesinde, yalınlık. Etraflarında veya kendi içlerinde hiçbir dayanak bulamadıklarında onlara güven verecek, etkili ve anında okunabilecek bir saat bekliyorlar ve bu saat, tam olarak bunları sunuyor. O, tüm rüzgârlara, sağanaklara ve fırtınalara rağmen kendi maceranızda sizinle birlikte zirveye çıkacak, durmak bilmeyen bir saat. **Explorer.**

#Perpetual

OYSTER PERPETUAL EXPLORER

RESMİ ROLEX SATIŞ NOKTASI

RHODIUM

ROLEX